

ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ԼՐԱՑՈՒՄ

**«ԿՈՆՎԵՐՍ ԲԱՆԿ»
ՓԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ԿՈՂՄԻՑ ԹՈՂԱՐԿՎՈՂ
ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ**

Երևան 2022

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ

«ԿՈՆՎԵՐՍ ԲԱՆԿ» ՓԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Թողարկողի ֆիրմային անվանումը, կազմակերպարավական ձևը
Հայաստանի Հանրապետություն, 0010, ք.Երևան, Հանրապետության հրապարակ, Վազգեն
Սարգսյան 26/1
հեռ. (+374 10) 511-211

էլ.փոստ՝ post@conversebank.am

ինտերնետային կայք՝ www.conversebank.am

«ԿՈՆՎԵՐՍ ԲԱՆԿ» ՓԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Գլխավոր տեղաբաշխողի անվանումը, կազմակերպարավական ձևը
Հայաստանի Հանրապետություն, 0010, ք.Երևան, Հանրապետության հրապարակ, Վազգեն
Սարգսյան 26/1
հեռ. (+374 10) 511-211

էլ.փոստ՝ post@conversebank.am

ինտերնետային կայք՝ www.conversebank.am

ՀՀ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ԿՈՂՄԻՑ ԱԶԴԱԳՐԻ ԳՐԱՆՑՈՒՄԸ ՉԻ ՀԱՎԱՍՏՈՒՄ ՆԵՐԴՐՄԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹՅՈՒՆԸ, ՆԵՐԿԱՅԱՑՎԱԾ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՃՇՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿԱՄ ԻՍԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

Արժեթղթերի տեսակը՝	Անվանական, արժեկտրոնային պարտատոմս
Արժեթղթերի ձևը՝	Ոչ փաստաթղթային
Արժեթղթերի անվանական արժեքը՝	100 (Մեկ հարյուր) ԱՄՆ դոլար, 50,000 (Հիսուն հազար) ՀՀ դրամ
Արժեթղթերի թողարկման ընդհանուր քանակը՝	200,000 (Երկու հարյուր հազար) հատ ԱՄՆ դոլարով, 100,000 (Մեկ հարյուր հազար) հատ ՀՀ դրամով
Արժեթղթերի թողարկման ընդհանուր ծավալը՝	20,000,000 (Քսան միլիոն) ԱՄՆ դոլար, 5,000,000,000 (Հինգ միլիարդ) ՀՀ դրամ
Արժեթղթերի յուրաքանչյուր տրանշի տեղաբաշխման ծավալը՝	Ենթակա է որոշման Բանկի Տնօրինության կողմից՝ յուրաքանչյուր տրանշի համար
Արժեթղթերի յուրաքանչյուր տրանշի տեղաբաշխման քանակը՝	Համապատասխան յուրաքանչյուր տրանշի ծավալի և անվանական արժեքի
Արժեթղթերի արժեկտրոնի տարեկան եկամտաբերությունը՝	Ենթակա է որոշման Բանկի Տնօրինության կողմից՝ յուրաքանչյուր տրանշի համար
Արժեթղթերի շրջանառության ժամկետը՝	Ենթակա է որոշման Բանկի Տնօրինության կողմից՝ յուրաքանչյուր տրանշի համար
Արժեկտրոնների վճարման հաճախականությունը՝	Ենթակա է որոշման Բանկի Տնօրինության կողմից՝ յուրաքանչյուր տրանշի համար
Տեղաբաշխման ձևը՝	Չերաշխավորված

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

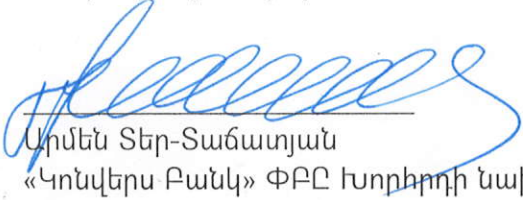
ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆՔ		
ԲԱԺԻՆ 1. ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ		7
1.1.	Բանկի և Բանկի գործունեության վերաբերյալ համառոտ տեղեկատվություն	7
1.1.1.	Բանկի տվյալները և կապի միջոցները	7
1.1.2.	Բանկի հիմնադրումը և համառոտ պատմությունը	8
1.1.3.	Բանկի կանոնադրական կապիտալը	8
1.1.4.	Աշխարհագրական տեղաբաշխվածությունը	9
1.1.5.	Զբաղեցրած դիրքը բանկային համակարգում (31.12.2021 դրությամբ)	9
1.1.6.	Բանկի առաքելությունը և ռազմավարությունը	9
1.1.7.	Բիզնեսի նկարագիրը	10
1.1.8.	Բանկի ռազմավարությունը	13
1.1.9.	Ակտիվների որակը	13
1.2.	Թողարկողին և պարտատոմսերին առնչվող ռիսկերի համառոտ նկարագիրը	14
1.3.	Բանկի տնտեսական գործունեության զարգացման և ֆինանսական վիճակի փոփոխության միտումները	16
1.4.	Համառոտ տեղեկություններ Բանկի աուդիտն իրականացնող անձանց մասին	18
1.5.	Բանկի կառավարման մարմինների կազմի վերաբերյալ տեղեկատվություն	19
1.5.1.	Բանկի բաժնետերերը	19
1.5.2.	Բանկի կառավարման մարմինները	19
1.6.	Առաջարկվող պարտատոմսերի հիմնական վիճակագրական տվյալները	20
1.7.	Արժեթղթերի առաջարկի համակողմանի նկարագիրը	21
1.7.1.	Պարտատոմսերի տեղաբաշխման գործընթացի համառոտ նկարագիրը	21
1.7.2.	Վճարումների իրականացման կարգը	21
1.7.3.	Պարտատոմսերի տեղաբաշխման գինը	22
1.8.	Պարտատոմսերի ռեեստրի վարումը	23
1.9.	Այլ էական տեղեկություններ	23
1.10.	Ամփոփ ֆինանսական տվյալներ	23
ԲԱԺԻՆ 2. ԱՌԱՋԱՐԿՎՈՂ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ		26
2.1.	Ռիսկային գործոններ	26
2.2.	Հիմնական տեղեկատվություն	28
2.3.	Պարտատոմսերի վերաբերյալ տեղեկատվություն	28
2.4.	Առաջարկի ժամկետները և պայմանները	36
2.4.1.	Առաջարկի պայմաններ, առաջարկի վիճակագրություն	36
2.4.2.	Տեղաբաշխման պլան	39
2.4.3.	Առաջարկի գին	40
2.4.4.	Տեղաբաշխումը	40
2.5.	Առևտրին թույլտվությունը և առևտրի կազմակերպումը	41
2.6.	Լրացուցիչ տեղեկատվություն	41
ԲԱԺԻՆ 3. ԲԱՆԿԻ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ		43
3.1.	Անկախ աուդիտորները	43
3.2.	Ռիսկային գործոններ	43
3.3.	Տեղեկատվություն Բանկի մասին	56
3.4.	Բիզնեսի նկարագիրը	58
3.5.	Բանկի կառուցվածքը	63
3.6.	Զարգացման վերջին միտումները	64
3.7.	Շահույթի կանխատեսումը և գնահատումը	65
3.8.	Բանկի կառավարման մարմինները և կառավարման մարմինների անդամները	66

3.8.1.	Բանկի վարչակազմակերպական կառուցվածքը և յուրաքանչյուր մարմնի իրավասություններն ու պարտականությունները	66
3.8.2.	Տեղեկություններ թողարկողի կառավարմանը մասնակցող յուրաքանչյուր անձի վերաբերյալ	79
3.8.3.	Շահերի բախումը	82
3.9.	Հսկող անձինք	82
3.9.1.	Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի վերաբերյալ տեղեկություններ	82
3.10.	Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների, ֆինանսական վիճակի, եկամուտների և ծախսի վերաբերյալ	84
3.11.	Էական պայմանագրեր	86
3.12.	Փորձագետի, գնահատողի, խորհրդատուի կամ հաշվապահի մասնագիտական կարծիքը եվ երրորդ անձանցից վերցված տեղեկատվությունը	87
3.13.	Այլ տեղեկատվություն	87
Հավելված 1.	«ԿՈՆՎԵՐՍ ԲԱՆԿ» ՓԲԸ թողարկած արժեկտրոնային պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարական իրավաբանական անձանց համար	88
Հավելված 2.	«ԿՈՆՎԵՐՍ ԲԱՆԿ» ՓԲԸ թողարկած արժեկտրոնային պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարական (ֆիզիկական անձանց կամ անհատ ձեռնարկատերերի համար)	90
Հավելված 3.	Բանկի վարչակազմակերպական կառուցվածքը	92
Հավելված 4.	Թողարկման վերջնական պայմաններ	93
Հավելված 5.	Մասնաճյուղերի ցանկը	101
Հավելված 6.	Ֆինանսական գործակիցների հաշվարկման բանաձևերը	103
Հավելված 7.	Ֆինանսական հաշվետվություններ	104

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆՔ

Մենք՝ ստորագրող անձինք, հավաստիացնում ենք, որ գործադրել ենք բոլոր ողջամիտ ջանքերը, որպեսզի պարզենք ներառված տեղեկությունների ճշգրիտ և լիարժեք լինելը: Ըստ այդմ, մենք հավաստիացնում ենք, որ մեր լավագույն տեղեկացվածության համաձայն ազդագրում ներառված տեղեկությունները ճշգրիտ և լիարժեք են, չեն պարունակում բացթողումներ, որոնք կարող են խեղաթյուրել ազդագրի բովանդակությունը:

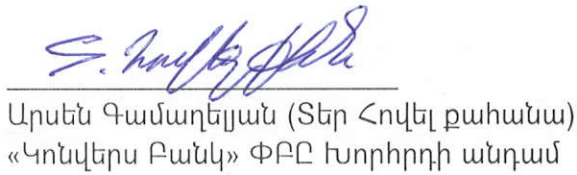
Ստորագրող անձինք

Արմեն Տեր-Տաճատյան
«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ Խորհրդի նախագահ

23.05.2022

(ամսաթիվ)

Արսեն Գամադեյան (Տեր Հովել քահանա)
«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ Խորհրդի անդամ

23.05.2022

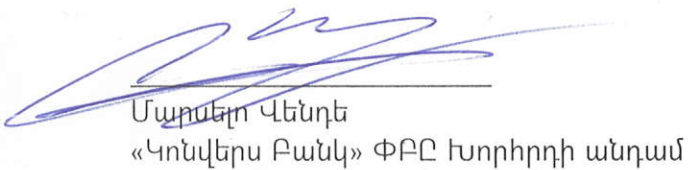
(ամսաթիվ)

Խուան Կարլոս Օսկոիդի
«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ Խորհրդի անդամ

(ամսաթիվ)

Դանիել Գիլերմո Սիմոնուտի
«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ Խորհրդի անդամ

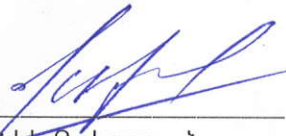
(ամսաթիվ)

Մարատ Վենդե
«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ Խորհրդի անդամ

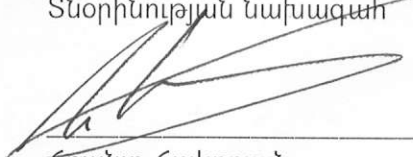
23.05.2022

(ամսաթիվ)

Անդրանիկ Գրիգորյան
«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ
Գլխավոր գործադիր տնօրեն,
Տնօրինության նախագահ

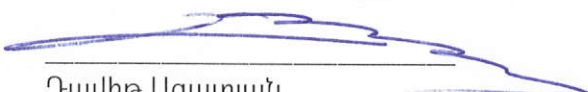
23.05.2022

(ամսաթիվ)

Հրանտ Հակոբյան
«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ
Գլխավոր գործադիր տնօրենի տեղակալ,
Ֆինանսական տնօրեն, Տնօրինության անդամ

23.05.2022

(ամսաթիվ)

Դավիթ Ազատյան
«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ
Հաշվապահական հաշվառման վարչության պետ,
Գլխավոր հաշվապահ, Տնօրինության անդամ

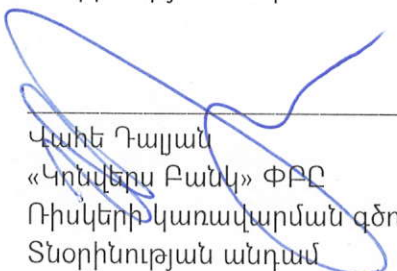
23.05.2022

(ամսաթիվ)

Գոհար Հարությունյան
Գլխավոր գործադիր տնօրենի խորհրդական,
Տնօրինության անդամ

23.05.2022

(ամսաթիվ)

Վահե Դալյան
«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ
Ռիսկերի կառավարման գծով տնօրեն,
Տնօրինության անդամ

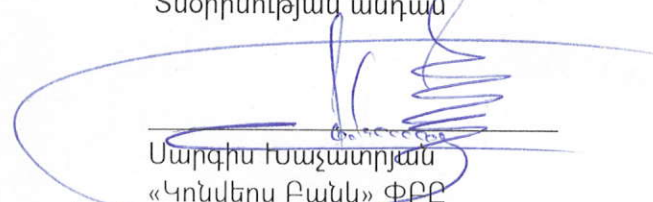
23.05.2022

(ամսաթիվ)

Արթուր Նահապետյան
«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ
Բիզնեսի զարգացման գծով տնօրեն,
Տնօրինության անդամ

23.05.2022

(ամսաթիվ)

Սարգիս Խաչատրյան
«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ
Կորպորատիվ բիզնեսի գծով տնօրեն,
Տնօրինության անդամ

23.05.2022

(ամսաթիվ)

ԲԱԺԻՆ 1. ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ

Սույն ամփոփաթեթը դիտվում է որպես ազդագրի ներածական համառոտ նկարագրություն և առաջարկվող արժեթղթերում ներդրում անելու վերաբերյալ ներդրողի որոշումը պետք է հիմնված լինի ամբողջական ազդագրի վրա:

Ամփոփաթեթում պարունակվող տեղեկատվության ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ լինելու դեպքում (այդ թվում նաև թարգմանությանը վերաբերող մասով) ամփոփաթեթի կազմման համար պատասխանատու անձինք կրում են քաղաքացիական պատասխանատվություն, եթե այն ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ է ազդագրի մյուս մասերի հետ դիտարկելու դեպքում:

Ներդրողը կարող է ձեռք բերել սույն փաստաթուղթը և դրան կից փաստաթղթերը թղթային տարբերակով Բանկի Գլխավոր գրասենյակում, իսկ էլեկտրոնային տարբերակով՝ Բանկի ինտերնետային կայքում՝ www.conversebank.am:

1.1. Բանկի և Բանկի գործունեության վերաբերյալ համառոտ տեղեկատվություն

1.1.1. Բանկի տվյալները և կապի միջոցները

Բանկի լրիվ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝ «Կոնվերս Բանկ» փակ բաժնետիրական ընկերություն

ռուսերեն՝ закрытое акционерное общество “Конверс Банк”

անգլերեն՝ “Converse Bank” closed joint-stock company

Բանկի կրճատ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝ «Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ

ռուսերեն՝ ЗАО “Конверс Банк”

անգլերեն՝ “Converse Bank” CJSC

Բանկի պետական գրանցման վայրն է՝

ՀՀ, 0010, ք. Երևան, Հանրապետության հրապարակ, Վազգեն Սարգսյան 26/1

Բանկի պետական գրանցման համարն է 57:

Բանկի գտնվելու վայրն է՝

ՀՀ, 0010, ք. Երևան, Հանրապետության հրապարակ, Վազգեն Սարգսյան 26/1

Կապի միջոցները՝

հեռ.՝ (+374 10) 511-211

ֆաքս՝ (+374 10) 511-212

էլ. Փոստ post@conversebank.am,

ինտերնետային կայք՝ www.conversebank.am :

Բանկի հիմնադրման երկիրը՝ Հայաստանի Հանրապետություն:

Ընկերության կազմակերպատիրական ձևը՝ փակ բաժնետիրական ընկերություն (գրանցված 20.12.1993թ.):

Պարտատոմսերում ներդրումների հետ կապված հարցերի դեպքում ներդրողները կարող են կապ հաստատել Բանկի Ֆինանսական դեպարտամենտի Ներդրումային գործառնությունների բաժնի և Գանձապետարան, Դիլինգ, Ֆինանսական շուկաների վարչության համապատասխան մասնագետների հետ հետևյալ հեռախոսահամարներով՝ (+374 10) 511-273, (+374 10) 511-206, (+374 10) 511-248:

1.1.2. Բանկի հիմնադրումը և համառոտ պատմությունը

Բանկը փաստացի գործունեությունը սկսել է 1993 թվականից և 29 տարի գործունեություն է ծավալում ՀՀ բանկային շուկայում:

Բանկը գրանցվել է ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից 1993թ. դեկտեմբերին և հանդիսանում է «Հյուսիս-հայկական» փայտիտիտի բանկի իրավահաջորդը:

Որպես «Կոնվերս Բանկ» փակ բաժնետիրական ընկերություն Բանկը վերակազմավորվել է 1997թ.-ին: Բանկն ունի ՀՀ ԿԲ կողմից տրված բանկային գործունեության թիվ 57 լիցենզիա: «Կոնվերս Բանկ» փակ բաժնետիրական ընկերությունը գրանցվել է ՀՀ, 0010, ք.Երևան, Հանրապետության հրապարակ, Վազգեն Սարգսյան 26/1 հասցեում, իսկ գրանցող մարմին է հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական Բանկը (Այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ):

Բանկի ֆիրմային անվանումը պաշտպանված է ՀՀ նորմատիվ իրավական ակտերով և գրանցված է ՀՀ արտոնագրային վարչությունում (ֆիրմային անվանման գրանցման մասին 03.06.1999թ. որոշում, գրանցման համարը 107913):

Բանկի ապրանքային նշանն է՝

ConverseBank

Բանկի հիմնադիր և հիմնական բաժնետեր է հանդիսանում «Ըղվանսդ Գլոբալ Ինվեսթմենթս» ԷԼԼՍԻ-ն:

1.1.3. Բանկի կանոնադրական կապիտալը

Բանկի կանոնադրական կապիտալը բաղկացած է սովորական և արտոնյալ բաժնետոմսերից: Բանկի բաժնետերերն են.

"Ըղվանսդ Գլոբալ Ինվեսթմենթս" ԷԼԼՍԻ

Սեփականության ձևը՝ ոչ պետական

Բաժնետոմսի տեսակը՝ արտոնյալ փոխարկելի՝ 333 հատ, յուրաքանչյուրը 100 (Մեկ հարյուր) ՀՀ դրամ անվանական արժեքով և սովորական

Ռեզիդենտություն՝ ոչ ռեզիդենտ

Մասնակցության չափը. Սովորական բաժնետոմսերի 72.89%

ՀայՓոստ Թրասթ Մենեջմենթ ԲԻ. ՎԻ. Ընկերություն

Սեփականության ձևը՝ ոչ պետական

Բաժնետոմսի տեսակը՝ սովորական

Ռեզիդենտություն՝ ոչ ռեզիդենտ

Մասնակցության չափը. Սովորական բաժնետոմսերի 22.11%

Հայաստանյայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցի՝

ի դեմս Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի

Սեփականության ձևը՝ ոչ պետական

Բաժնետոմսի տեսակը՝ սովորական

Ռեզիդենտություն՝ ռեզիդենտ

Մասնակցության չափը. Սովորական բաժնետոմսերի 5%

«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ կողմից մինչ այժմ թողարկվել և տեղաբաշխվել է 66,492 (Վաթսունվեց հազար չորս հարյուր իննսուներկու) հատ սովորական բաժնետոմս՝ յուրաքանչյուրը 300,000 (Երեք հարյուր հազար) ՀՀ դրամ անվանական արժեքով և 333 (Երեք հարյուր երեսուներեք) հատ արտոնյալ փոխարկելի բաժնետոմս՝ յուրաքանչյուրը 100 (Մեկ հարյուր) ՀՀ դրամ անվանական արժեքով, որոնք էլ ձևավորում են Բանկի կանոնադրական կապիտալը:

1.1.4. Աշխարհագրական տեղաբաշխվածությունը

31.12.2021թ. դրությամբ Բանկն ունի 34 մասնաճյուղ, որոնք տեղաբաշխված են ՀՀ 9 մարզերում, Երևան քաղաքում, ինչպես նաև Արցախի Հանրապետության մայրաքաղաք Ստեփանակերտում:

Բանկի մասնաճյուղերի աշխարհագրական տեղաբաշխվածությունը:

Մարզեր և քաղաքներ	Մասնաճյուղերի քանակը
Կոտայք	5
Լոռի	1
Սյունիք	1
Շիրակ	3
Տավուշ	2
Արմավիր	3
Արարատ	1
Արագածոտն	1
Գեղարքունիք	1
Երևան	15
Ստեփանակերտ	1
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	34

Մասնաճյուղերի ցանկը ներկայացված է Հավելված 5-ում:

1.1.5. Զբաղեցրած դիրքը բանկային համակարգում (31.12.2021 դրությամբ)

Բանկը 31.12.2021թ. դրությամբ բանկերի կողմից հրապարակվող ֆինանսական հաշվետվությունների տվյալների հիման վրա հաշվարկված ֆինանսական ցուցանիշներով ՀՀ բանկային համակարգում զբաղեցնում է՝

- Ակտիվների մեծությամբ գտնվում է 7-րդ տեղում՝ 377.6 մլրդ դրամ կամ համակարգի 5.39%:
- Պարտավորությունների մեծությամբ գտնվում է 7-րդ տեղում՝ 325.97 մլրդ դրամ կամ համակարգի 5.36%:
- Վարկային պորտֆելի մեծությամբ գտնվում է 5-րդ տեղում՝ 234,3 մլրդ դրամ կամ համակարգի 5.9%:
- պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ գտնվում է 6-րդ տեղում՝ 261,4 մլրդ դրամ կամ համակարգի 6.7%:
- Զուտ շահույթի մեծությամբ գտնվում է 7-րդ տեղում՝ 4,1 մլրդ դրամ կամ համակարգի 7.02%:
- Ընդհանուր կապիտալի մեծությամբ գտնվում է 7-րդ տեղում՝ (51.6մլրդ դրամ կամ համակարգի 5.6%):

1.1.6. Բանկի առաքելությունը և ռազմավարությունը

Բանկի առաքելությունն է միավորելով Բանկի հաճախորդների, բաժնետերերի և աշխատակիցների շահերը՝ յուրաքանչյուրի համար ստեղծել հավելյալ արժեք՝ նպաստելով կյանքի որակի բարձրացմանը:

Բանկի տեսլականն է Դառնալ թվային բանկային ծառայությունների գծով առաջին նախընտրության բանկ Հայաստանում:

Բանկը հաճախորդներին ծառայություններ մատուցելիս որդեգրել է հետևյալ արժեքները.

- Հաճախորդակենտրոն գործունեություն

- Սպասարկման գերազանցություն
- Թափանցիկություն
- Փոխվստահություն
- Ազնվություն
- Նորարարություն
- Հուսալիություն
- Պատասխանատվություն

Բանկը կիրառում է հետևյալ կորպորատիվ արժեքները.

- Սոցիալական և շրջակա միջավայրի նկատմամբ պատասխանատվություն
- Բանկի համբավ
- Արհեստավարժություն
- Նորարարություն
- Պատասխանատվություն
- Թիմային աշխատանք
- Ուսուցում և զարգացում
- Ոգեշնչվածություն

Բանկի հիմնական ռազմավարական նպատակները և առաջնահերթություններն են.

Հիմնվելով բաժնետերերի և հաճախորդների վստահության վրա և պահպանելով դիսկերի, կապիտալի և շահութաբերության միջև հավասարակշռությունը, Բանկը 2022-2024 թվականների համար նախատեսում է հետևյալ ռազմավարական նպատակները.

1. Հիմնական ֆինանսական ցուցանիշների գծով ՀՀ բանկային համակարգում դիրքերի վերականգնում և լավագույն հնգյակում ամուր դիրքերի ամրապնդում:
2. Ըստ կապիտալի շահութաբերության Բանկի հեռանկարային զարգացման ծրագրով նախանշված ցուցանիշի ապահովումը:
3. Արդյունավետության ցուցանիշների և ակտիվների որակի շարունակական բարելավումը:
4. Զուտ վարկեր/Ավանդներ + IFI և այլ ֆոնդեր + Պարտատոմսեր ցուցանիշի մասով ապահովել ավելի քան 85% ցուցանիշ՝ 2021 թվականի 76%-ի դիմաց:

Առաջիկա տարիների համար Բանկի ռազմավարական առաջնահերթություններն են

1. **Հաճախորդների հետ հարաբերությունների զարգացում** - Մանրաձախ և ՓՄՁ հաճախորդների հետ ամուր և խորը գործընկերային հարաբերությունների հաստատում՝ դառնալով հաճախորդների համար ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ծառայություններից օգտվելու միակ պատուհանը, վճարումների և փոխանցման ծառայությունների մատուցմամբ հիմնական բանկը:
2. **Շուկայում ստեղծել լավագույն թվային փորձառությունը** - Օգտագործել իր դասի մեջ լավագույն թվային հնարավորությունները՝ ստեղծելով մեր հաճախորդների համար ամբողջական լավագույն փորձառությունը:
3. **Ներքին մշակույթի փոխակերպում** - Ստեղծել այնպիսի կորպորատիվ կառավարման մշակույթ, որը հնարավորություն կտա ապահովելու վերափոխում և շարժունակություն: Զարգացնել դինամիկ և դժվարին միջավայրին արագ և արդյունավետ հարմարվելու ունակությունը:

1.1.7. Բիզնեսի նկարագիրը

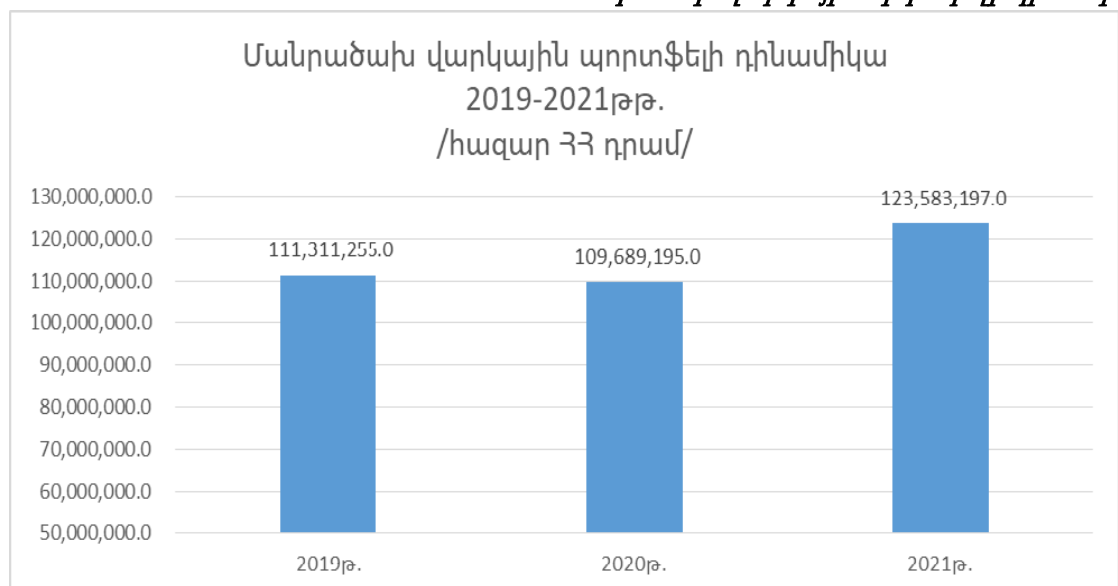
2022 թվականի Բանկի էական բիզնես ուղղությունները բերված են ստորև աղյուսակում

Հ/Հ	Բիզնես ուղղություն	Նպատակ
1.	Մանրաձախ բիզնես	Դառնալ առաջին նախընտրության բանկը ՀՀ բնակչության

		համար
2.	ՓՄՁ	Դառնալ հուսալի գործընկեր և գործարար համայնքի աջակից զարգացման յուրաքանչյուր փուլում
3.	Կորպորատիվ բանկինգ	Դառնալ ռազմավարական և վստահելի գործընկեր հաճախորդների համար
4.	Ներդրումային գործունեություն	Դառնալ ռազմավարական խորհրդատու հաճախորդների համար

Բանկն ունենալով մանրածախ ուղղվածություն և շեշտը դնելով ֆիզիկական անձանց մատուցվող ծառայությունների զարգացման վրա, միաժամանակ, հիմք վերցնելով տարիների փաստացի ցուցանիշները՝ որպես էական ուղղություն է դիտարկում մանրածախ բիզնեսը: Որպես մանրածախ բիզնեսի էական ճյուղ՝ դիտարկում ենք հիփոթեքային վարկավորումը. 2021 թվականի արդյունքներով Բանկն ապահովել է մոտ 124 մլրդ ՀՀ դրամի մանրածախ վարկային պորտֆել, որը նախորդ տարվա համեմատ աճել է 13%-ով:

Մանրածախ վարկային պորտֆելի դինամիկա

Հիփոթեքային վարկեր

Հիփոթեքային վարկավորումը Բանկի հիմնական ճյուղերից մեկն է, որի ծավալներով Բանկը ՀՀ բանկային համակարգում առաջատարների շարքում է՝ զբաղեցնում է 3-րդ տեղը: Վերջին երեք տարիների ընթացքում Բանկն ապահովել է հիփոթեքային վարկային պորտֆելի ավելի քան 17.3 մլրդ դրամի կամ մոտ 39% հավելում:

Ծրագրային ռեսուրսների ներքո տրամադրվող վարկերը, որպես կանոն, հանդիսանալով ստանդարտացված վարկային պրոդուկտներ՝ բանկերի կողմից առաջարկվում են գրեթե նույն պայմաններով, և հատկանշական է հենց այսպիսի մրցակցային միջավայրում ծրագրային ռեսուրսների վարկային պորտֆելի աճը, որը վերջին երեք տարվա ընթացքում կազմել է ավելի քան 180%:

Մանրածախ բիզնեսի զարգացման համար էական նշանակություն ունի թվային բանկային ծառայությունների ընդլայնումն ու զարգացումը, թվային փոխակերպումները, որոնք հնարավորություն կտան թվային տարբեր ուղիներով ապահովել բազմաֆունկցիոնալ և թիրախավորված ծառայությունների մատուցումը հաճախորդների տարբեր սեգմենտներին:

Մանրածախ բիզնեսի հաջորդ առանցքային ուղղությունը վճարային քարտերի բիզնեսն է: Պատմականորեն քարտային բիզնեսը հանդիսանում է Բանկի առանցքային բիզնես ուղղություններից, որի ներդրման և կայացման համար տարիներ շարունակ ներդրված միջոցների և կատարված աշխատանքների արդյունքում ներկայումս թե վճարային քարտերի քանակով, թե գործարքներով, թե ենթակառուցվածքներով Բանկը հանդիսանում է շուկայում առաջատարներից մեկը: Բանկը հատուկ ուշադրություն է դարձնում անկանխիկ վճարումների ծավալների ավելացմանը, ինչի մասին է վկայում իր նմանը չունեցող և երկարատև գործող Կոնվերս Միավորներ ծրագիրը, որով անկանխիկ գնումների դիմաց հաշվարկվում են միավորներ և փոխանակվում Նվերների հետ: Անկանխիկ գնումների խթանման նպատակով Բանկն ակտիվ համագործակցում է Վիզա և Մաստերքարտ միջազգային վճարահաշվարկային կազմակերպությունների հետ:

Բանկի կողմից վճարային քարտերով գործարքների իրականացման ներդրված գործիքակազմը, ApplePay վճարումները, քարտերի թոքենիզացումը, անհպում վճարային քարտերը, վճարային պորտալը, CardtoCard համակարգը և այլն, ուղղակիորեն նպաստում են վճարային քարտերի բիզնեսում Բանկի դիրքերի ամրապնդմանը:

Բանկը 2022 թվականին, ևս, նպատակ ունի ՀՀ բանկային համակարգի մասշտաբներով ամրապնդել իր դիրքերը առաջատար բանկերի շարքում:

Փոքր և միջին բիզնեսի զարգացումը հանդիսանում է Բանկի ռազմավարության գերակա ուղղություններից մեկը:

2020 թվականի հունվար ամսին Բանկի ու Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկի (ՎՋԵԲ) միջև ստորագրված 8 մլն ԱՄՆ դոլարին համարժեք ՀՀ դրամ վարկային պայմանագրի շրջանակներում 2021 թվականին շարունակվել են իրականացվել ՓՄՁ ֆինանսավորման ակցիաները, մասնավորապես՝ ՎՋԵԲ-ի հետ համագործակցության շրջանակներում ՓՄՁ ֆինանսավորման, ինչպես նաև ՎՋԵԲ «Կանայք բիզնեսում» («Women in Business») ծրագրի շրջանակներում ֆինանսավորման և բանկային ծառայությունների փաթեթի արտոնյալ պայմաններով տրամադրման ակցիաները, միաժամանակ, KfW և Համաշխարհային բանկի ռեսուրսներով, ևս, իրականացվել է ՓՄՁ ֆինանսավորման ակցիա: Տրամադրվող վարկային միջոցներից 6 մլն ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամը Կոնվերս Բանկի կողմից նախատեսված էր ուղղել Հայաստանում միկրո, փոքր և միջին ձեռնարկությունների ֆինանսավորմանը, իսկ 2 մլն դոլարին համարժեք դրամը՝ կանանց կողմից կառավարվող ՄՓՄՁ-ների ֆինանսավորմանը ՎՋԵԲ-ի «Գործարար կանայք» ծրագրի շրջանակներում:

Կորպորատիվ բանկինգ

ՓՄՁ վարկավորմանը, որպես մանրածախ բանկինգի հենասյան, զուգահեռ Բանկը առանձնակի կարևորելու և շեշտադրելու է կորպորատիվ բանկինգը:

Կորպորատիվ բանկինգի շեշտադրումը Բանկին հնարավորություն կտա ոչ միայն կորպորատիվ հաճախորդին ապահովել բազմակողմանի խաչաձև վաճառքով, այլ նաև օգտվել կորպորատիվ հաճախորդի գործընկերների լայն ցանցի (մատակարարներ/գնորդներ) հնարավորություններից՝ առաջարկելով վերջիններիս բազմազան բանկային ծառայություններ:

Ներդրումային գործունեություն

Բանկը կարևորում է նաև ներդրումային բանկային ծառայությունների ոլորտը որպես բիզնես առաջնահերթություն, որն առաջիկա տարիների ընթացքում նույնպես լինելու է ռազմավարական շահերի կենտրոնում՝ ելնելով Բանկի ֆինանսական դիրքում ներդրումային

բաղադրիչի նշանակալի ծավալներից (ներդրումային պորտֆելի (ներառյալ ռեպո գործարքները) տեսակարար կշիռը կազմել է 16.5%), ինչպես նաև կապիտալի շուկաներում Բանկի ակտիվ դիրքերի պահպանման հեռանկարից: Վերջինս հիմնավորվում է նաև այն հանգամանքով, որ ներդրումային գործառնություններից ստացված զուտ եկամուտների ազդեցությունն էականորեն ավելացել է նաև գործառնական շահույթի ձևավորման մեջ, որտեղ հարաբերականորեն կայուն ֆինանսական տարիներին դրա մասնաբաժինը գերազանցում է 20%-ը, իսկ ֆինանսական սթրեսների ժամանակ անգամ ունակ է զգալիորեն կլանելու այլ բիզնես ուղղություններից գեներացվող վնասները:

Այս բնագավառում 2021թ.-ին Բանկը զգալի առաջընթաց է արձանագրել, մասնավորապես՝ հետևյալ մի շարք ուղղություններով.

- ՀՀ պետական պարտքի առաջնային շուկայի տեղաբաշխման 16%-ը բաժին է ընկել Բանկի ձեռքբերումներին, իսկ երկրորդային շուկայի առևտրում մասնաբաժինը կազմել է 19%՝ ընդհանուր առմամբ կատարելով 125 մլրդ դրամային, և 5 մլրդ դրամին համարժեք եվրապարտատոմսերով գործարքներ,

- ՀՀ կորպորատիվ պարտքի շուկայում կատարել է մոտ 4.7 մլրդ դրամին համարժեք գործառնություններ, որից մոտ 40%-ը բաժին է ընկել դրամային պարտատոմսերին,

- ներդրումային ծառայությունների մատուցման շրջանակներում իրականացրել է հաճախորդներից ստացված 30 մլրդ դրամին համարժեք արժեթղթերով գործառնությունների 477 պատվեր, որից 8%-ը բաժին է ընկել միջազգային կապիտալի շուկաներին և ամբողջ գործարքների 6%-ը կատարվել է բաժնային արժեթղթերով,

- Բանկի ակտիվությունը դրսևորվել է նաև վերոնշյալ շուկաներում մարքեթ մեյքերի ակտիվ դերակատարմամբ թե՛ որպես ֆինանսների նախարարության գործակալ, և թե՛ որպես կորպորատիվ պարտքի շուկայում հինգ հայաստանյան խոշորագույն բանկերի կողմից թողարկած արժեթղթերի շուկա ստեղծող: Այս գործառնության էական իրացվելիություն և խորություն է հաղորդում հայկական կապիտալի շուկաներին, ինչը դրանց զարգացման կարևորագույն նախապայմանն է:

1.1.8. Բանկի ռազմավարությունը

ՀՀ բանկային համակարգում Բանկը դիրքավորված է և գործունեությունը ծավալում է որպես ունիվերսալ բանկ՝ զարգացման գերակա ուղղություն դիտարկելով մանրածախ բանկային ծառայությունների մատուցումը՝ թվային տեխնոլոգիաների առաջանցիկ զարգացման միջոցով:

Բանկի բիզնես մոդելը առաջիկա տարիների համար հիմնված է լինելու այնպիսի միջոցառումների իրականացմանը, որոնք հնարավորություն կտան ապահովելու

- o Ընդլայնել և զարգացնել նորարարական պրոդուկտների ներկայացման հնարավորությունները և գործիքակազմը,
- o Զարգացնել բանկային պրոդուկտների և ծառայությունների մատուցման թվային ուղիները,
- o Օգտագործել Բանկի մասնաճյուղային ցանցը տարբեր բիզնեսի ուղղություններով խաչաձև և լրացուցիչ վաճառքների ռազմավարության իրականացման համար,
- o Նոր պրոդուկտների մշակում և գործող պրոդուկտների վերափոխում, որոնց հիմքում պետք է դրվի հաճախորդների կարիքների և նպատակների բացահայտման վրա կենտրոնացվածությունը,
- o Կառուցվածքի և գործընթացների պարզեցում,
- o Բանկի աշխատակիցների իրավասությունների ավելացում:

1.1.9. Ակտիվների որակը

Ակտիվների համարժեքությունը: Համաձայն աուդիտ չանցած տվյալների, 2021թ. Բանկի զուտ շահույթը կազմել է 4,126.9 մլն ՀՀ դրամ, իսկ կապիտալի շահութաբերությունը (զուտ շահույթի հարաբերությունը կապիտալի միջին մեծությանը)՝ 8.34%: Ընդհանուր կապիտալի հարաբերությունն ընդհանուր ակտիվներին կազմել է 13.67%:

Ատիվների որակը: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի համախառն վարկային պորտֆելը կազմել է 239.8 մլրդ ՀՀ դրամ: Բանկի կողմից առաջարկվող վարկային պրոդուկտները առավել մրցունակ դարձնելու նպատակով, սկսած 2016 թվականից շարունակական վերանայվում են ինչպես ֆիզիկական, այնպես էլ իրավաբանական անձանց վարկերի տրամադրման պայմաններն ու վարկերի տրամադրման գործընթացը: Վերջիններիս կիրառման, և Բանկի՝ շուկայում զբաղեցրած դիրքի, վարկավորման ներուժի ամբողջական օգտագործման արդյունքում իրատեսական են վարկավորման ծավալների աճի նախանշված նպատակները: Միաժամանակ մեծ ուշադրություն է դարձվում պորտֆելի որակի կառավարմանը: Վարկերը տրամադրվում են այն հաճախորդներին, ովքեր բավարարում են Բանկի կողմից սահմանված չափանիշներին:

Ակտիվների իրացվելիությունը: Բանկի նպատակն է ապահովել ֆինանսավորման աղբյուրների կայուն և տարբերակված կառուցվածք, ինչը կապահովի իրացվելիության չկանխատեսված պահանջների արագ և քիչ ծախսատար ապահովումը: ՀՀ ԿԲ իրացվելիության նորմատիվները հետևյալն են (հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին ամսվա միջին ցուցանիշ)

Նորմատիվներ	ՀՀ ԿԲ սահմանված մեծություններ	Փաստացի մեծություն 2021	Փաստացի մեծություն 2020	Փաստացի մեծություն 2019
Ն ₂ ^{1*}	15%	38.04%	30.35%	26.22%
Ն ₂ ^{2**}	60%	105.50%	94.73%	88.58%

* Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և ընդհանուր ակտիվների նվազագույն հարաբերակցություն

** Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների նվազագույն հարաբերակցություն

1.2. Թողարկողին և պարտատոմսերին առնչվող ռիսկերի համառոտ նկարագիրը

Ռիսկի ստանձնումը ֆինանսական գործունեության անբաժանելի մասն է ու հետևանքը, և ներդրողը պետք է հաշվի առնի, որ պարտատոմսերում ներդրումները ենթակա են որոշակի ռիսկերի, որոնք կապված են ոչ միայն Թողարկողի ֆինանսատնտեսական վիճակից և գործունեության արդյունքից (Թողարկողի ռիսկ), այլ նաև ֆինանսական շուկայում տիրող իրավիճակից (շուկայական ռիսկ):

Շուկայում տեղի ունեցող անբարենպաստ փոփոխությունները կարող են հանգեցնել Բանկի կողմից ստանձնված պարտավորությունների չկատարմանը կամ շուկայում պարտատոմսերի գնի կամ իրացվելիության անկմանը: Նշվածի արդյունքում ներդրողը կարող է կորցնել ներդրված գումարը կամ դրա մի մասը:

Պոտենցիալ ներդրողը, մինչև պարտատոմսերում ներդրում կատարելու մասին որոշում ընդունելը, պետք է շրջահայաց լինի և հաշվի առնի ստորև բերված ռիսկերը և սույն ազդագրում ներառված այլ տեղեկատվությունը, ինչպես նաև իր փորձը, նպատակները, ֆինանսական ռեսուրսները, ռիսկի ախորժակը և եկամուտի սպասումները, ինչպես նաև

հաշվի առնի, որ ստորև բերված ռիսկերը ոչ բոլոր ռիսկերն են, որ թողարկողը կարող է երբևէ կրել: Թողարկողը բացահայտել է միայն այն ռիսկերը, որոնք նա համարել է էական: Ենթադրաբար, կարող են լինել լրացուցիչ ռիսկեր, որոնք թողարկողն այժմ չի համարում էական կամ որոնք ներկայումս հայտնի չեն: Ցանկացած այդպիսի ռիսկ կարող է թողնել վերը նշված ազդեցությունն ու հետևանքը:

Բանկային գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանություն: Կարևորագույն ռիսկերն են վարկային ռիսկը, շուկայական ռիսկը, իրացվելիության ռիսկը, ինֆլյացիոն կամ գնողունակության ռիսկը, գործառնական ռիսկը, իրավական ռիսկը, տեղեկատվական տեխնոլոգիաների (SS) հետ առնչվող ռիսկերը:

Աճող մրցակցություն շուկայի համակենտրոնացման արդյունքում: Բանկային ոլորտին բնորոշ է բարձր մրցակցությունը, հետևաբար շուկայում մրցակիցների ակտիվության բարձրացումը կարող է բացասաբար անդրադառնալ Թողարկողի տնտեսական և ֆինանսական ցուցանիշների վրա: Սույն ազդագրի պատրաստման պահին բանկային հատվածում առկա են բանկեր, որոնք իրենց չափերով համադրելի են Թողարկողի հետ, ինչի արդյունքում սրվում է մրցակցությունը: Սակայն Թողարկողը նույնպես ակտիվորեն մասնակցում է ոլորտի գործընթացներին՝ ապահովելով իր առաջատար դիրքը:

Վարկային ռիսկ: Բանկի գործունեությունն ենթարկվում է վարկային ռիսկի՝ կապված վարկառուի կողմից պարտավորության չկատարման հետ, որի արդյունքում Բանկը կարող է վնասներ կրել: Վարկային ռիսկը Բանկի կարևորագույն ռիսկն է, այդ պատճառով էլ Բանկն այն առանձնակի ուշադրությամբ է վերահսկում: Բանկի չափսատող վարկերի ու ակտիվների վերաբերյալ մանրամասն տեղեկությունը ներկայցված է Ազդագրին կից ֆինանսական հաշվետվություններում (էջ 104):

Բանկի պարտատոմսեր ձեռք բերելիս ներդրողն իր վրա է վերցնում ապագայում թողարկողի ֆինանսական վիճակի հնարավոր վատթարացման, պարտատոմսերի մայր գումարի կամ արժեկտրոնների վճարման անհնարինության, հավանական սնանկացման ռիսկը:

Գործառնական ռիսկ: Գործառնական ռիսկ է համարվում ոչ ադեկվատ կամ սխալ ներքին գործընթացների, մարդկային գործոնի, համակարգերի և արտադրին միջավայրի ազդեցության հետևանքով կորուստի առաջացման հավանականությունը կամ առաջացած ուղղակի կորուստը, որը բացասական ազդեցություն կունենա բանկի կապիտալի և շահույթի վրա: Բանկերի, մասնավորապես «Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ գործունեության հետ կապված ռիսկերի, դրանց զսպման ու բացասական ազդեցության նվազեցման ուղղությամբ Բանկի կողմից իրականացվող միջոցառումների առավել մանրամասն նկարագրությանը կարող եք ծանոթանալ Ծրագրային ազդագրի 3.2. կետում (էջ 43):

Սույն Ծրագրային ազդագրով առաջարկվող պարտատոմսերում ներդրումը կապված է որոշակի ռիսկերի հետ:

Շուկայական ռիսկ: Շուկայական ռիսկը շուկայական փոփոխականների (տոկոսադրույքներ, արտարժույթային փոխարժեքներ կամ տոկոսադրույքներ) տատանման հետևանքով ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերի կամ իրական արժեքի տատանման և դրա հետևանքով վնաս կրելու հավանականությունն է: Շուկայական ռիսկը ներառում է տոկոսադրույքների, գնային, արտարժույթի և կապիտալի գործիքների գնային ռիսկերը: Այս ռիսկի բացասական ազդեցությունը Բանկի ֆինանսական ցուցանիշների վրա նվազեցնելու համար բանկի Ռիսկերի կառավարման վարչությունը սահմանել է ռիսկի ախորժակի մեծություն, մշակել շուկայական ռիսկերի սահմանաչափեր, որոնց պահպանումը գտնվում է մշտական վերահսկողության տակ:

Արտարժույթային ռիսկ: Արտարժույթով թողարկված պարտատոմսերի դեպքում առկա է արտարժույթային ռիսկ: Եվ չնայած այն հանգամանքին, որ Թողարկողն իրականացնում է ակտիվների և պարտավորությունների արժույթային ճեղքվածքի կառավարման

հավասարակշռված և ցածր ռիսկային քաղաքականություն, այնուամենայնիվ ՀՀ դրամի փոխարժեքի հնարավոր էական արժեզրկումը կարող է բացասական ազդեցություն ունենալ Բանկի ֆինանսական ցուցանիշների վրա:

Բացի այդ, ԱՄՆ դոլարի արժեզրկման դեպքում ԱՄՆ դոլարով պարտատոմսեր ձեռք բերած ներդրողը կունենա որոշակի կորուստներ: Ներդրողը պարտատոմսերում ներդրում կատարելու նպատակով արտարժույթի փոխանակում կատարելիս նույնպես պետք է հաշվի առնի, որ փոխարժեքի անբարենպաստ տատանման հետևանքով կարող է ստանալ իր սպասվածից քիչ եկամուտ:

Տոկոսադրույքի ռիսկ: Հայաստանի ֆինանսական շուկայում առկա տոկոսադրույքների տատանումը կարող է բացասաբար ազդել պարտատոմսերի եկամտաբերության և իրացվելիության ցուցանիշների վրա: Շուկայում տոկոսադրույքների բարձրացումը կարող է բերել նաև Թողարկողի պարտատոմսերի եկամտաբերության վերանայման (բարձրացման), ինչն իր հերթին կբերի գնի անկման և հակառակը:

Գնողունակության ռիսկ: Գնաճի առկայության պայմաններում ներդրողները պետք է հաշվի առնեն, որ իրենց կողմից ստացվելիք իրական եկամտաբերությունը կարող է ավելի ցածր լինել (գնաճի չափով), քան Թողարկողի կողմից առաջարկվող անվանական արժեկտրոնային եկամտաբերությունը:

Վերաներդրման ռիսկ: Այն ներդրողները, ովքեր պարտատոմսերը ձեռք են բերում դրանք մինչև մարումը պահելու նպատակով, պետք է հաշվի առնեն, որ վերաներդրման ռիսկը վեցնում են իրենց վրա: Այսինքն նրանք իրենց վրա են վերցնում պարբերաբար ստացվող արժեկտրոնները կամ մարումից առաջացած գումարը առնվազն նույն եկամտաբերությամբ վերաներդնելու հնարավորության բացակայության ռիսկը:

Իրացվելիության ռիսկ: Շուկայական իրավիճակի կտրուկ փոփոխության կամ Բանկի ֆինանսական վիճակի վատթարացման արդյունքում կարող է առաջանալ իրացվելիության ռիսկ: Թողարկողը պարտատոմսերի իրացվելիությունն ապահովելու համար նախատեսում է գործողությունների պլան (արժեկտրոնների պարբերական վճարում, մրցակցային եկամտաբերություն, ցուցակում և կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլտվություն, շուկա ստեղծողի պայմանագրի կնքում համապատասխան ընկերությունների հետ), սակայն չի կարող երաշխավորել, որ դրանք երկրորդային շուկայում ցանկացած պահի հնարավոր կլինի վաճառել կամ գնել ցանկալի գնով:

Աշխարհաքաղաքական ռիսկ: Աշխարհաքաղաքական, տարածաշրջանային և ներքաղաքական իրավիճակի անբարենպաստ փոփոխությունների արդյունքում հնարավոր է առաջ գան այնպիսի բացասական գործոններ, որոնք կարող են անբարենպաստ ազդեցություն ունենալ ընդհանուր մակրոտնտեսական իրավիճակի վրա, որն իր հերթին կարող է մեծացնել չաշխատող վարկերի տեսակարար կշիռը, ավելացնել պահուստավորման ծախսերը ու իջեցնել Բանկի շահութաբերությունը:

Նորմատիվային և օրենսդրական դաշտի փոփոխությունների ռիսկ: Թողարկողը գործում է ՀՀ տնտեսության կարգավորվող ոլորտներից մեկում: Նորմատիվային դաշտի փոփոխությունները կարող են դրական կամ բացասական ազդեցություն ունենալ բանկի գործունեության և ֆինանսական ցուցանիշների վրա: Հնարավոր է, որ հաջորդող տարիների ընթացքում ռիսկի գնահատման լրացուցիչ սկզբունքներ սկսեն կիրառվել, որոնք միտված են լինելու Բանկի ռիսկերի կառավարման համակարգի ամրապնդմանը:

Առաջարկվող պարտատոմսերի հետ կապված ռիսկերի առավել մանրամասն նկարագրությանը կարող եք ծանոթանալ Ծրագրային ազդագրի 2.1. կետում (էջ 26):

Վարկանիշի փոփոխության ռիսկ: Այլ հավասար պայմաններում պարտատոմսի գինը ուղիղ կախված է Թողարկողի և/կամ պարտատոմսի ռիսկը նկարագրող վարկանիշից (Moody's): Վարկանիշի իջեցման արդյունքում սովորաբար պարտատոմսի գինն ընկնում է:

1.3. Բանկի տնտեսական գործունեության զարգացման և ֆինանսական վիճակի փոփոխության միտումները

«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ-ն Հայաստանի առաջատար բանկերից է: Բանկի հիմնական նպատակն է կապիտալի շարունակական, հուսալի տեղաբաշխումը, ինչպես նաև բանկի հաճախորդներին ժամանակին որակյալ բանկային ծառայությունների մատուցումը: Բանկի հավասարակշռված քաղաքականությունը կայունության, ինչպես նաև ֆինանսատնտեսական բարձր ցուցանիշների գրավականն է:

Բանկի առաջնային ուղղություններից են նոր բանկային տեխնոլոգիաների կիրառումը, ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ հաճախորդների կապիտալի հուսալի տեղաբաշխումը, վերջիններիս բանկային ծառայությունների ամբողջական փաթեթի առաջարկումն ու տրամադրումը: Որպես բանկային ծառայությունների զարգացման առաջնահերթ և հեռանկարային ուղի՝ Բանկը դիտարկում է տարբեր տիպի բանկային ծառայությունների մատուցումը հեռակառավարման համակարգերի միջոցով, ինչպես նաև ծառայությունների հնարավորինս լայն շրջանակների մատուցման հասանելիությունը 24/7 ռեժիմով՝ ինչպես հեռակառավարման համակարգերի շրջանակներում, այնպես էլ Բանկի ավտոմատ ինքնասպասարկման սարքավորումների կիրառմամբ՝ կատարելագործելով առկա տեխնոլոգիական հնարավորությունները:

Բանկում առանձնահատուկ ուշադրություն է դարձվում հաճախորդների բարձրակարգ և որակյալ սպասարկման վրա, աշխատակիցների համար պարբերաբար վերապատրաստման դասընթացներ են կազմակերպվում՝ վերջիններիս աշխատանքի արտադրողականության բարձրացման և սպասարկման ժամանակահատվածի կրճատման նպատակով:

Անձնակազմի բարձր պրոֆեսիոնալիզմը Բանկին թույլ է տալիս արագ արձագանքել շուկայական ենթակառուցվածքում առկա փոփոխություններին, կենտրոնացնել և ուղղել անհրաժեշտ դրամական միջոցները առավել հեռանկարային ուղղություններում:

Տարեցտարի Բանկի զարգացմանը և ընդլայնմանը զուգընթաց ավելացել է նաև Բանկի աշխատակիցների թվաքանակը: 31.12.2021թ.-ի դրությամբ բանկի աշխատակիցների ընդհանուր թվաքանակը կազմել է 875 /ներառյալ ֆիզ. արձակուրդում գտնվող աշխատակիցները/:

Հաշվի առնելով Բանկի առաքելությունը և միջնաժամկետ նպատակները, բաժնետերերի դիրքորոշումը, նպատակները, ուժեղ և թույլ կողմերը, հնարավորությունները և սպառնալիքները՝ Բանկի առաջիկա տարիների հիմնական նպատակն է գործունեության բոլոր ոլորտներում լայնամասշտաբ թվային տրանֆորմացիայի իրականացումը և թվային էկոհամակարգի ձևավորումը, որոնք իրենց արտացոլումը պետք է գտնեն ինչպես հաճախորդներին մատուցվող թվային ծառայությունների թե քանակային և թե ծավալային ավելացման վրա, այնպես էլ Բանկի ներքին գործընթացներում՝ կատարելագործելով, պարզեցնելով և արդիականացնելով գործընթացները՝ ներդնելով տեխնոլոգիական այնպիսի գործիքակազմ և լուծումներ, որոնք ինչպես կարճաժամկետ, այնպես էլ երկարաժամկետ հեռանկարում կապահովեն Բանկի որակական զարգացման համար հիմնարար և կայուն նոր հիմքեր ու նախադրյալներ:

Նոր բիզնես մոդելի հիմքում դրված է «Թվայինը՝ որպես առաջին մոտեցում» գաղափարախոսությունը, որի ներքո Բանկը, որպես ռազմավարական պարտավորություն, ստանձնում է հանձնառություն հետևողականորեն իրականացնելու պրոդուկտների և

ծառայությունների վաճառք տարբեր ուղիների /կայք, մոբայլ հավելված, բանկոմատներ, տերմինալներ, սոցիալական հարթակներ և մասնաճյուղեր/ միջոցով:

Վերջինիս իրականացման նպատակով Բանկում արդեն իսկ սկսվել են համակարգային փոփոխությունների իրականացման միջոցառումներ, որոնք առնչվում են ինչպես գործընթացների վերափոխմանը, այնպես էլ բոլոր պրոդուկտների և ծառայությունների պայմանների վերանայմանը:

Հաշվի առնելով Բանկի առաքելությունը և միջնաժամկետ նպատակները, բաժնետերերի դիրքորոշումը, նպատակները, ուժեղ և թույլ կողմերը, հնարավորությունները և սպառնալիքները՝ Բանկը 2022 թվականին իր առջև դրել է հիմնական հետևյալ խնդիրները և նպատակները.

1. Բանկը 2022թ.-ի համար նախատեսում է որպես նվազագույն նպատակ պահպանել շուկայում իր վարկային պորտֆելի մասնաբաժինը.

2. Հաշվի առնելով նախորդ տարիների ընթացքում կորոնավիրուսի համավարակի և Արցախի երկրորդ պատերազմի արդյունքում շարունակվող ֆինանսա-տնտեսական վիճակը՝ առաջնային է խնդրահարույց վարկային պորտֆելի արդյունավետ կառավարումը:

3. Թվային բանկային ծառայությունների ընդլայնում ու զարգացում, թվային փոխակերպումներ դեպի թվային հարթակներ և ուղիներ, մասնավորապես On-line վճարումների հարթակի, Converse Mobile թարմացված հավելվածի զարգացում, Բանկի գործառնությունների թվային փոխակերպումների իրականացում:

4. Ֆինանսական շուկայում.

- Ընդլայնել միջազգային ֆինանսական կառույցների հետ համագործակցությունը:
- Բանկի կողմից պարտատոմսերի թողարկում. նախատեսվում է թողարկել և առնվազն տեղաբաշխել ՀՀ դրամով և ԱՄՆ դոլարով պարտատոմսեր համապատասխանաբար 4 մլրդ ՀՀ դրամի և 15 մլն ԱՄՆ դոլարի չափով:

5. Ըստ կապիտալի շահութաբերության Բանկի հեռանակարային զարգացման ծրագրով նախանշված ցուցանիշի ապահովումը:

6. Հաճախորդների սպասարկման որակի բարձրացում, տարբեր նախագծերի և աշխատանքների իրականացում՝ ուղղված հաճախորդների սպասարկման և ծառայությունների որակի բարձրացմանը, մասնավորապես՝ սպասարկող անձնակազմի համար հաճախորդների սպասարկման ստանդարտների վերաբերյալ դասընթացների կազմակերպում, վերահսկողական միջոցառումների իրականացում:

Ստորև ներկայացված աղյուսակը հնարավորություն կտա համառոտ պատկերացում կազմել Բանկի գործունեության արդյունքների մասին:

հազար ՀՀ դրամ

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	31/12/21 (Աուդիտ անցած)	31/12/20 (Աուդիտ անցած)	31/12/19 (Աուդիտ անցած)
ԱԿՏԻՎՆԵՐ	377,571,800	332,436,914	325,628,525
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	325,970,535	284,120,867	281,387,217
ԿԱՊԻՏԱԼ	51,601,265	48,316,047	44,241,308
Զուտ տոկոսային եկամուտ	14,389,814	14,030,128	12,952,792
Գործառնական եկամուտ (զուտ կոմիսիոն վճարները ներառյալ)	19,286,804	19,064,113	18,132,836
Շահույթ/(վնաս) հարկումից առաջ	5,355,031	3,310,101	6,961,172
Շահույթ (վնաս) հարկումից հետո	4,126,909	2,779,204	5,452,137
Ակտիվների շահութաբերության գործակիցը (ROA, %)	1.15%	0.85%	1.84%

Մեփական կապիտալի շահութաբերության գործակիցը (ROE, %)	8.34%	5.85%	13.19%
--	-------	-------	--------

1.4. Համառոտ տեղեկություններ Բանկի աուդիտն իրականացնող անձանց մասին

2015-2021թթ-ի ընթացքում Բանկի արտաքին աուդիտն իրականացրել է «Էրնսթ Ընդ Յանգ» ՓԲԸ-ն: Ընկերության հասցեն ՀՀ, 0001, ք. Երևան, Հյուսիսային պող. 1, գրասենյակ 27, հեռ. (+374 10) 500-790, ֆաքս: (+374 10) 500-706, ինտերնետային կայք. www.ey.com/am: Կազմակերպության Գլխավոր տնօրեն է հանդիսանում Էրիկ Հայրապետյանը:

Աուդիտի նպատակն է ձեռք բերել բավարար երաշխիքներ՝ համոզվելու համար, որ ֆինանսական հաշվետվությունները զերծ են էական անճշտություններից:

Ազդագրի գրանցման ներկայացմանը նախորդող վերջին 3 տարվա ընթացքում թողարկողի աուդիտն իրականացրած անձանց կողմից աշխատանքից հրաժարման, վերընտրությանը չմասնակցելու, աշխատանքից ազատման դեպքեր չեն եղել:

1.5. Բանկի կառավարման մարմինների կազմի վերաբերյալ տեղեկատվություն

1.5.1. Բանկի բաժնետերերը

"Ըղվանսդ Գլոբալ Ինվեսթմենթս" ԷԼԷՍԻ

Մեփականության ձևը՝ ոչ պետական

Բաժնետոմսի տեսակը՝ արտոնյալ փոխարկելի՝ 333 հատ, յուրաքանչյուրը 100 (Մեկ հարյուր) ՀՀ դրամ անվանական արժեքով և սովորական

Ռեզիդենտություն՝ ոչ ռեզիդենտ

Մասնակցության չափը. Սովորական բաժնետոմսերի 72.89%

ՀայՓոստ Թրասթ Մենեջմենթ ԲԻ. ՎԻ. Ընկերություն

Մեփականության ձևը՝ ոչ պետական

Բաժնետոմսի տեսակը՝ սովորական

Ռեզիդենտություն՝ ոչ ռեզիդենտ

Մասնակցության չափը. Սովորական բաժնետոմսերի 22.11%

Հայաստանյայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցի՝

ի դեմս Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի

Մեփականության ձևը՝ ոչ պետական

Բաժնետոմսի տեսակը՝ սովորական

Ռեզիդենտություն՝ ռեզիդենտ

Մասնակցության չափը. Սովորական բաժնետոմսերի 5%

Բանկը մինչ այժմ թողարկել և տեղաբաշխել է 66.492 (Վաթսունվեց հազար չորս հարյուր իննսուներկու) հատ սովորական բաժնետոմս՝ յուրաքանչյուրը 300,000 (Երեք հարյուր հազար) ՀՀ դրամ անվանական արժեքով, և 333 (Երեք հարյուր երեսուներեք) հատ արտոնյալ փոխարկելի բաժնետոմս՝ յուրաքանչյուրը 100 (Մեկ հարյուր) ՀՀ դրամ անվանական արժեքով, որոնք էլ ձևավորում են Բանկի կանոնադրական կապիտալը:

Հաշվի առնելով Բանկի կազմակերպարական ձևը՝ Բանկի կողմից թողարկված բաժնետոմսերը չեն շրջանառվում կարգավորող շուկայում: Բանկի բաժնետոմսերը թողարկված են անժամկետ:

1.5.2. Բանկի կառավարման մարմինները

Բանկի կանոնադրությամբ սահմանված են կառավարման հետևյալ մարմինները՝

- Բաժնետերերի ընդհանուր ժողով, այսուհետ նաև ժողով,
- Բանկի խորհուրդ,
- Գործադիր մարմին. Բանկի Գլխավոր գործադիր տնօրեն և Բանկի Տնօրինություն:

Բանկի խորհուրդը բաղկացած է հինգ անդամից.

Հ/հ	Անուն Ազգանուն	Պաշտոն
1	Արմեն Տեր-Տաճատյան	Խորհրդի նախագահ
2	Արսեն Գամաղելյան (Տեր Հովել քահանա)	Խորհրդի անդամ
3	Դանիել Գիլերմո Սիմոնուտի	Խորհրդի անդամ
4	Խուան Կարլոս Օսկոդի	Խորհրդի անդամ
5	Մարսելո Վենդե	Խորհրդի անդամ

Բանկի գործադիր մարմինը: Բանկի գործադիր մարմինը բաղկացած է ութ անդամից.

Հ/հ	Անուն Ազգանուն	Պաշտոն
1	Անդրանիկ Գրիգոյան	Գլխավոր գործադիր տնօրեն, Տնօրինության նախագահ
2	Հրանտ Հակոբյան	Գլխավոր գործադիր տնօրենի տեղակալ, Ֆինանսական տնօրեն, Տնօրինության անդամ
3	Դավիթ Ազատյան	Հաշվապահական հաշվառման վարչության պետ, Գլխավոր հաշվապահ, Տնօրինության անդամ
4	Գոհար Հարությունյան	Գլխավոր գործադիր տնօրենի խորհրդական, Տնօրինության անդամ
5	Վահե Դալյան	Ռիսկերի կառավարման գծով տնօրեն, Տնօրինության անդամ
6	Արթուր Նահապետյան	Բիզնեսի զարգացման գծով տնօրեն, Տնօրինության անդամ
7	Սարգիս Խաչատրյան	«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ Կորպորատիվ Բիզնեսի գծով տնօրեն, Տնօրինության անդամ

1.6. Առաջարկվող պարտատոմսերի պարտատոմսեր հիմնական վիճակագրական տվյալները

«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ-ի (այսուհետ նաև՝ Բանկ) թողարկվող պարտատոմսերը անվանական, ոչ փաստաթղթային, արժեկտրոնային, միջնաժամկետ պարտատոմսեր են և պետք է տեղաբաշխվեն 3 կամ ավելի տրանշով: Պարտատոմսերի վերջին տրանշի տեղաբաշխումն ավարտվում է ոչ ուշ, քան ՀՀ ԿԲ կողմից պարտատոմսերի ազդագիրը հաստատելուց հետո մեկ տարվա ընթացքում:

Թողարկվող պարտատոմսերը տեղաբաշխվում և մարվում են՝ ԱՄՆ դոլարով թողարկվածները՝ ԱՄՆ դոլարով, ՀՀ դրամով թողարկվածները՝ ՀՀ դրամով: Ե՛վ ԱՄՆ դոլարով, և՛ ՀՀ դրամով թողարկված պարտատոմսերի դիմաց արժեկտրոնների վճարումը կատարվում է ՀՀ դրամով:

Պարտատոմսի անվանական արժեքը՝	100 (Մեկ հարյուր) ԱՄՆ դոլար, 50,000 (Հիսուն հազար) ՀՀ դրամ,
------------------------------	---

Պարտատոմսերի թողարկման ընդհանուր քանակը՝	200,000 (Երկու հարյուր հազար) հատ ԱՄՆ դոլարով, 100,000 (Մեկ հարյուր հազար) հատ ՀՀ դրամով
Պարտատոմսերի թողարկման ընդհանուր ծավալը՝	20,000,000 (Քսան միլիոն) ԱՄՆ դոլար, 5,000,000,000 (Հինգ միլիարդ) ՀՀ դրամ
Պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանշի տեղաբաշխման ծավալը՝	Ենթակա է որոշման Բանկի Տնօրինության կողմից՝ յուրաքանչյուր տրանշի համար
Պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանշի տեղաբաշխման քանակը՝	Համապատասխան յուրաքանչյուր տրանշի տեղաբաշխման ծավալի և անվանական արժեքի
Պարտատոմսերի արժեկտրոնի տարեկան եկամտաբերությունը՝	Ենթակա է որոշման Բանկի Տնօրինության կողմից՝ յուրաքանչյուր տրանշի համար
Պարտատոմսերի տեղաբաշխումը սկսելու և ավարտելու օրը	Ենթակա է որոշման Բանկի Տնօրինության կողմից՝ պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանշի համար:
Պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանշի շրջանառության ժամկետը՝	Ենթակա է որոշման Բանկի Տնօրինության կողմից՝ յուրաքանչյուր տրանշի համար
Արժեկտրոնների վճարման պարբերականությունը՝	Ենթակա է որոշման Բանկի Տնօրինության կողմից՝ յուրաքանչյուր տրանշի համար
Տեղաբաշխման ձևը՝	Չերաշխավորված

Պարտատոմսերի թողարկման, տեղաբաշխման, շրջանառության ու մարման վերջնական պայմանները ենթակա են որոշման Բանկի Տնօրինության կողմից՝ տեղաբաշխման յուրաքանչյուր տրանշի համար:

Պարտատոմսերի յուրաքանչյուր թողարկման համար կազմվող թողարկման վերջնական պայմանները ՀՀ ԿԲ են ներկայացվում և հրապարակվում Բանկի ինտերնետային կայքում՝ www.conversebank.am տեղաբաշխումից առնվազն 2 (երկու) օր առաջ:

Պարտատոմսերի վաղաժամկետ մարում չի նախատեսվում:

Բանկի կողմից թողարկվող Պարտատոմսերը ապահովված չեն:

Բանկը նպատակ ունի այս թողարկմամբ իրականացնել հնարավոր հաճախորդների բազայի ընդլայնում և տարատեսականացում (դիվերսիֆիկացիա), «Հայաստանի ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ հարթակներում հնարավոր ներդրողներին Բանկի ներդրումային գործիքների հետ ծանոթացում, Բանկի վարկային ռիսկի վերաբերյալ տեղեկատվության տարածում հնարավոր ներդրողների լայն շրջաններում: Պարտատոմսերի տեղաբաշխումից ստացված դրամական միջոցները հանդիսանալու են լրացուցիչ ռեսուրս Բանկի կողմից տրամադրվող վարկերի ծավալները ավելացնելու համար:

1.7. Արժեթղթերի առաջարկի համակողմանի նկարագիրը

1.7.1. Պարտատոմսերի տեղաբաշխման գործընթացի համառոտ նկարագիրը

Թողարկողի պարտատոմսերի բաժանորդագրություն չի իրականացվելու:

Պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանշի տեղաբաշխումը սկսելու և ավարտելու օրը ենթակա է որոշման Բանկի Տնօրինության կողմից:

Պարտատոմսերի ձեռք բերման համար ներդրողները սահմանված կարգով պետք է լրացնեն պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականը (իրավաբանական անձինք համաձայն Հավելված 1-ի և ֆիզիկական անձինք համաձայն Հավելված 2-ի), պատշաճ

կերպով ներկայացնեն Բանկ, կատարեն համապատասխան վճարում, որով կհավաստեն պարտատոմսերի թողարկման պայմաններն ընդունելը:

Պարտատոմս ձեռք բերողը պետք է ունենա որևէ բանկում ԱՄՆ դոլարով (եթե ձեռք բերվող պարտատոմսերի թողարկման արժույթը ԱՄՆ դոլարն է), ՀՀ դրամով (անկախ ձեռք բերվող պարտատոմսի թողարկման արժույթից) հաշիվ և որևէ Հաշվի օպերատորի մոտ արժեթղթերի հաշիվ:

Պարտատոմսերում ներդրում կատարող անձը կարող է եկամուտ ստանալ հետևյալ դեպքերում՝

- Պարտատոմսերի դիմաց ստացվող տոկոսից,
- Մինչև մարումը վաճառքի և գնման գների դրական տարբերությունից (կապիտալի հավելում):

Պարտատոմսերից ստացվող եկամուտն ենթակա է հարկման շահութահարկով (իրավաբանական անձանց համար) և եկամտային հարկով (ֆիզիկական անձանց համար) ՀՀ հարկային օրենսգրքով սահմանված կարգով: Հարկման մանրամասն կարգը ներկայացված է սույն Ծրագրային ազդագրի 2.3. կետի Ժգ ենթակետում (էջ 34):

1.7.2. Վճարումների իրականացման կարգը

Պարտատոմսերի դիմաց վճարումները գնորդները պետք է իրականացնեն պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականի պատշաճ կերպով Բանկ ներկայացման օրը (որով կհավաստեն պարտատոմսերի թողարկման պայմանների ընդունելը) ոչ ուշ քան մինչև ժամը 16:30-ը, հատուկ թողարկման նպատակով Բանկում բացված թիվ 1930043129906501 (ԱՄՆ դոլարով պարտատոմսերի համար), թիվ 1930043123398600 (ՀՀ դրամով պարտատոմսերի համար), տարանցիկ հաշվին կանխիկ մուտքագրման կամ փոխանցման միջոցով: Պարտատոմսերի դիմաց վճարվող գումարը հաշվարկվում է ստորև ներկայացված բանաձևով (էջ 22) հաշվարկված մեկ պարտատոմսի տեղաբաշխման տվյալ օրվա գինը բազմապատկելով ձեռք բերվող պարտատոմսերի քանակով՝ ընդ որում, եթե հայտ-հանձնարարականի ներկայացումը և համապատասխան գումարի վճարումը կատարվել է մինչև տվյալ օրվա 16:30 ներառյալ, ապա պարտատոմսի գինը հաշվարկվում է տվյալ օրով: Ժամը 16:30-ից հետո ներկայացված և/կամ վճարված հայտի համար վճարվող գումարի չափը հաշվարկվում է տվյալ օրվան հաջորդող աշխատանքային օրվա պարտատոմսի գնով:

1.7.3. Պարտատոմսերի տեղաբաշխման գինը որոշվելու է համաձայն հետևյալ բանաձևի.

$$DP = \frac{C}{f} \sum_{t=1}^N \frac{1}{\left(1 + \frac{y}{100 * f}\right)^{t-1+\tau}} + \frac{100}{\left(1 + \frac{y}{100 * f}\right)^{N-1+\tau}}$$

որտեղ.

$$\tau = \frac{DSN}{DCC}$$

DP - պարտատոմսի գինն է (կլորացվում է ստորակետից հետո 4 նիշի ճշտությամբ թվաբանական կլորացման կանոնների համաձայն),

DSN – գործարքի կատարման օրից մինչև հաջորդ արժեկտրոնի վճարումը մնացած օրերի քանակ համապատասխան պայմանականության դեպքում,

DCC- գործարքին նախորդող արժեկտրոնի վճարման օրից մինչև գործարքին հաջորդող արժեկտրոնի վճարման օրերի քանակ համապատասխան պայմանականության դեպքում,

f – մեկ տարում վճարվող արժեկտրոնների թիվն է՝ հաճախականությունը,

N – հաշվարկման պահին մնացած արժեկտրոնների վճարումների թիվը,

C – տարեկան արժեկտրոնը 100 միավոր անվանական արժեքի դիմաց,

y – մինչև մարում եկամտաբերություն:

Թողարկված պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանշի տեղաբաշխման ծավալը որոշվում է Բանկի Խորհրդի կողմից՝ ելնելով շուկայական պահանջարկից:

Յուրաքանչյուր տրանշի պարտատոմսերի տվյալ օրվա գինը տեղաբաշխման ողջ ընթացքի համար Բանկը պարտավորվում է հրապարակել իր ինտերնետային կայքում՝ www.conversebank.am:

Պարտատոմսերի դիմաց վճարվող արժեկտրոնը հաշվարկում է յուրաքանչյուր տեղաբաշխման համար Բանկի Խորհրդի կողմից որոշված պարբերականությամբ՝ տեղաբաշխման սկզբի օրվան հաջորդող յուրաքանչյուր n-րդ պարբերական ամսվա համապատասխան օրը:

Պարտատոմսերի դիմաց վճարվող արժեկտրոնի կուտակումն իրականացվելու է հետևյալ բանաձևով.

$$AI = FV \times \frac{C}{k} \times \frac{DCS}{DCC}$$

որտեղ.

AI – կուտակված արժեկտրոնային եկամուտն է,

FV- մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքն է,

C – տարեկան արժեկտրոնային անվանական տոկոսադրույքն է՝ արտահայտված տոկոսներով,

k – մեկ տարում վճարվող արժեկտրոնների թիվն է, հաճախականությունը

Օրերի հաշվարկման պայմանականությունը Թողարկողի պարտատոմսերի համար համարվում է Actual/Actual, ընդ որում

DCS – գործարքի կատարման օրվան նախորդող արժեկտրոնի մարման/արժեկտրոնի կուտակման սկզբի ամսաթվի և գործարքի կատարման օրվա միջև եղած օրերի քանակն է համապատասխան պայմանականության դեպքում [D2M2Y2-D1M1Y1],

DCC – արժեկտրոնային փուլի օրերի քանակն է համապատասխան պայմանականության դեպքում [D3M3Y3-D1M1Y1],

D1M1Y1 – գործարքի կատարման օրվան նախորդող արժեկտրոնի մարման/ արժեկտրոնի կուտակման սկզբի ամսաթիվն է,

D2M2Y2 – գործարքի կատարման ամսաթիվն է,

D3M3Y3 – գործարքի կատարման օրվան հաջորդող արժեկտրոնի մարման/ անվանական արժեքի մարման ամսաթիվն է:

Պարտատոմսերի տեղաբաշխման յուրաքանչյուր տրանշի վճարվող արժեկտրոնի տարեկան տոկոսադրույքը ենթակա է որոշման Բանկի Խորհրդի կողմից:

1.8. Պարտատոմսերի ռեեստրի վարումը

Պարտատոմսերի ռեեստրը վարելու է «Հայաստանի Կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ (ՀՀ, ք.Երևան, 0010, Վազգեն Սարգսյան 26/1, Էրեբունի Պլազա 5-րդ հարկ, հեռ (+374) 60

615555՝ ըստ «Հայաստանի Կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ի համապատասխան կանոնների, ընթացակարգերի: Հաշվի օպերատորն է «Արմբրոկ» ԲԲԸ-ն:

1.9. Այլ էական տեղեկություններ

Համաձայն «ՖԻԶԻԿԱԿԱՆ ԱՆՁԱՆՑ ԲԱՆԿԱՅԻՆ ԱՎԱՆԴՆԵՐԻ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄԸ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ օրենքի 2-րդ հոդվածի 1-ին մասի գ կետի Բանկի թողարկած անվանական արժեթղթերով ներգրավված դրամական միջոցները համարվում են բանկային ավանդ, ուստի ֆիզիկական անձանց, այդ թվում՝ անհատ ձեռնարկատերերի ներդրումները Բանկի կողմից թողարկված անվանական պարտատոմսերում ինչպես նաև պարտատոմսերից ստացվող տոկոսները երաշխավորված են նույն չափով և կարգով, ինչպես ավանդները:

Արժեկտրոնի գումարը Բանկը վճարում է պարտատոմսերի սեփականատերերին, արժեկտրոնի հաշվարկման օրը: Եթե արժեկտրոնի հաշվարկման օրը ոչ աշխատանքային է, ապա վճարման օր է համարվում դրան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը: Արժեկտրոնների վճարումը կատարվում է ՀՀ դրամով: ԱՄՆ դոլարով պարտատոմսերի արժեկտրոնի հաշվարկման համար հիմք է ընդունվում արժեկտրոնների հաշվարկմանը նախորդող օրվա ՀՀ ԿԲ հրապարակած ԱՄՆ դոլար/ՀՀ դրամ միջին շուկայական փոխարժեքը:

1.10. Ամփոփ ֆինանսական տվյալներ

Բանկի տարեկան և եռամսյակային ֆինանսական հաշվետվությունները, և ֆինանսական գործակիցների հաշվարկման բանաձևերը ներկայացված են Հավելված 6-ում և Հավելված 7-ում:

հազար ՀՀ դրամ

Ցուցանիշի անվանումը	31/12/2021 (աուդիտ անցած)	31/12/2020 (աուդիտ անցած)	31/12/2019 (աուդիտ անցած)
Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	4,126,909	2,779,204	5,452,137
Սեփական կապիտալի միջին մեծություն	49,500,475	47,468,992	41,341,141
Սեփական կապիտալի շահութաբերություն (ROE), %	8.34%	5.85%	13.19%
Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	4,126,909	2,779,204	5,452,137
Ընհանուր ակտիվների միջին մեծություն	359,146,407	326,369,260	296,473,325
Ակտիվների շահութաբերություն (ROA), %	1.15%	0.85%	1.84%
Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	4,126,909	2,779,204	5,452,137
Գործառնական եկամուտ	19,286,804	19,064,113	18,132,836
Զուտ շահույթի մարժա (NPM), %	21.40%	14.58%	30.07%
Գործառնական եկամուտ	19,286,804	19,064,113	18,132,836
Ընհանուր ակտիվների միջին մեծություն	359,146,407	326,369,260	296,473,325

Ակտիվների օգտագործման գործակից (AU), %	5.37%	5.84%	6.12%
Ընհանուր ակտիվների միջին մեծություն	359,146,407	326,369,259	296,473,325
Սեփական կապիտալի միջին մեծություն	49,500,475	47,468,992	41,341,141
Սեփական կապիտալի մուլտիպլիկատոր (EM)	7.26	6.88	7.17
Զուտ տոկոսային եկամուտ	14,389,814	14,030,128	12,952,792
Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն	293,434,485	272,207,818	237,940,521
Զուտ տոկոսային մարժա (NIM)	0.05	0.05	0.05
Տոկոսային եկամուտ	26,602,293	25,603,960	24,093,381
Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն	293,434,485	272,207,818	237,940,521
Եկամտաբեր ակտիվների եկամտաբերություն	0.09	0.09	0.10
Տոկոսային ծախսեր	12,212,479	11,573,832	11,140,589
Պարտավորություններ, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր	322,606,533	281,841,773	278,081,009
Ծախսատարություն այն պարտավորությունների, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր	0.04	0.04	0.04
Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	4,126,909	2,779,204	5,452,137
Բաժնետոմսերի միջին կշռված թիվը	66492.00	63340	54,722
Զուտ շահույթը մեկ բաժնետոմսի հաշվով (EPS)	62.07	43.88	99.51
Սպրեդ	0.05	0.05	0.06

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ ՆԵՐԴՐՈՂԻՆ

ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹԸ ՊԵՏՔ Է ԴԻՏՎԻ ՈՐՊԵՍ ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ՆԵՐԱԾԱԿԱՆ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ: ԱՌԱՋԱՐԿՎՈՂ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐՈՒՄ ՆԵՐԴՐՈՒՄ ԱՆԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՆԵՐԴՐՈՂԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ ՊԵՏՔ Է ՀԻՄՆՎԱԾ ԼԻՆԻ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ՎՐԱ: ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹԻ ԿԱԶՄՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁՆ ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹՈՒՄ ՊԱՐՈՒՆԱԿՎՈՂ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՈՉ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԿԱՄ ԱՊԱԿՈՂՄՆՈՐՈՇԻՉ ԼԻՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ (ԱՅԴ ԹՎՈՒՄ՝ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹՅԱՆԸ ՎԵՐԱԲԵՐՈՂ ՄԱՍՈՎ) ԿՐՈՒՄ Է ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ, ԵԹԵ ԱՅՆ ՈՉ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԿԱՄ ԱՊԱԿՈՂՄՆՈՐՈՇԻՉ Է ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ՄՅՈՒՍ ՄԱՍԵՐԻ ՀԵՏ ԴԻՏԱՐԿԵԼՈՒ ԴԵՊՔՈՒՄ:

Էջ 51

ԲԱԺԻՆ 3. ԲԱՆԿԻ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

3.2. Ռիսկային գործոններ

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է վարկային որակը ակտիվների դասերի համար՝ հիմնվելով Բանկի վարկանշման համակարգի վրա:

31 դեկտեմբերի 2021թ.	Ծան.		Բարձր դաս	Ստանդարտ դաս	Ստանդարտից ցածր դաս	Արժեզրկված	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (առանց կանխիկ միջոցների)	6	Փուլ 1	1,353,813	43,705,990	–	–	45,059,803
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	8	Փուլ 1	441,884	21,392,766	–	–	21,834,650
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	9						
-ՓՄՁ վարկեր		Փուլ 1	173,285	29,775,677	-	-	29,948,962
		Փուլ 2	-	-	900,973	-	900,973
		Փուլ 3	-	-	-	4,596,926	4,596,926
- Խոշոր բիզնես վարկեր		Փուլ 1	32,204,765	41,993,186			74,197,951
		Փուլ 2	-	-	-	-	-
		Փուլ 3	-	-	-	6,605,585	6,605,585
- Սպառողական վարկեր		Փուլ 1	1,201,264	36,776,627	-	-	37,977,891
		Փուլ 2	-	-	2,048,269	-	2,048,269
		Փուլ 3	-	-	-	2,057,305	2,057,305
- Հիփոթեքային վարկեր		Փուլ 1	-	57,872,612	-	-	57,872,612
		Փուլ 2	-	-	2,107,697	-	2,107,696
		Փուլ 3	-	-	-	1,936,439	1,936,439
- Ոսկու գրավադրմամբ վարկեր		Փուլ 1	-	18,978,750	-	-	18,978,750
		Փուլ 2	-	-	444,595	-	444,595
		Փուլ 3	-	-	-	159,639	159,639
Պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	10						
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող		Փուլ 1	–	39,349,427	–	–	39,349,427
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	10	Փուլ 1		9,509,290	0	0	9,509,290
- Ամորտիզացված արժեքով չափվող		Փուլ 1	–	1,233,261	0	0	1,233,261
Զօգտագործված վարկային գծեր	22	Փուլ 1	–	12,294,513	–	–	12,294,513
Ակրեդիտիվներ	22	Փուլ 1	–	0	–	–	0
Ֆինանսական երաշխիքներ	22	Փուլ 1	–	5,436,059	–	–	5,436,059
Ընդամենը	•	•	35,375,011	318,318,158	5,501,534	15,355,894	374,550,597

3.10. Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների, ֆինանսական վիճակի, եկամուտների և ծախսի վերաբերյալ

Էջ 84-86

«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ-ի բոլոր տարիներ ֆինանսական հաշվետվությունները կազմված են Ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտներին համապատասխան: Բանկի աուդիտորական եզրակացությամբ հաստատված տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները, ինչպես նաև անկախ աուդիտորական եզրակացությունները ներկայացված են սույն Ծրագրային ազդագրի Հավելված 7-ում:

Նախորդ տարիների «Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ-ի գործունեության ֆինանսական արդյունքները և ակտիվների տարեկան եկամտաբերությունը ներկայացված են ստորև բերված աղյուսակում:

հազար ՀՀ դրամ

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	31/12/21 (Աուդիտ անցած)	31/12/20 (Աուդիտ անցած)	31/12/19 (Աուդիտ անցած)
ԱԿՏԻՎՆԵՐ	377,571,800	332,436,914	325,628,525
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	325,970,535	284,120,867	281,387,217
ԿԱՊԻՏԱԼ	51,601,265	48,316,047	44,241,308
Զուտ տոկոսային եկամուտ	14,389,814	14,030,128	12,952,792
Գործառնական եկամուտ (զուտ կոմիսիոն վճարները ներառյալ)	19,286,804	19,064,113	18,132,836
Շահույթ/(վնաս) հարկումից առաջ	5,355,031	3,310,101	6,961,172
Շահույթ (վնաս) հարկումից հետո	4,126,909	2,779,204	5,452,137
Ակտիվների շահութաբերության գործակիցը (ROA, %)	1.15%	0.85%	1.84%
Սեփական կապիտալի շահութաբերության գործակիցը (ROE, %)	8.34%	5.85%	13.19%

Բանկի ֆինանսական գործունեությունը

ա. Բանկի պարտավորությունները (ռեսուրսները) ունեն հետևյալ կառուցվածքը.

Ֆինանսական միջնորդություն կատարող անձանց, այդ թվում՝ բանկերի, բնականոն գործունեության համար ռեսուրսների գլխավոր աղբյուրներն են հանդիսանում սեփական կապիտալը և ներգրավված միջոցները: Բանկը վարկերի տրամադրման և միջոցների այլ տեղաբաշխումների նպատակով վերջին տարիներին զգալիորեն ամրապնդել է իր ռեսուրսային բազան:

	31/12/21 (Աուդիտ անցած)	Տես. կշիռ %	31/12/20 (Աուդիտ անցած)	Տես. կշիռ %	31/12/19 (Աուդիտ անցած)	Տես. կշիռ %
Ռեսուրսներ, ընդամենը, այդ թվում՝	377,571,800	100	332,436,914	100	325,628,525	100
Սեփական կապիտալ	51,601,265	13.67	48,316,047	14.53	44,241,308	13.59

Պարտավորություններ, որից՝	325,970,535	86.33	284,120,867	85.47	281,387,217	86.41
հաճախորդներից ներգրավված միջոցներ	261,422,606	69.24	227,973,075	68.58	222,172,144	78.96
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	42,122,993	11.16	30,167,771	9.07	28,090,880	9.98
այլ պարտավորություններ	1,610,054	0.43	1,133,431	0.34	1,659,775	0.59

բ. Բանկի սեփական կապիտալի կառուցվածքը 2019-2021թթ. ընթացքում ունի հետևյալ տեսքը.

Կապիտալ	31/12/21 (Աուդիտ անցած)	31/12/20 (Աուդիտ անցած)	31/12/19 (Աուդիտ անցած)
Կանոնադրական կապիտալ	19,947,633	19,947,633	16,416,633
Էմիսիոն եկամուտ	63,233	63,233	63,233
Պահուստներ՝	5,911,593	6,660,112	7,076,109
Գլխավոր պահուստ	3,848,182	3,627,805	2,798,799
Վերագնահատման պահուստներ	2,063,411	3,032,307	4,277,310
Կուտակված շահույթ (վնաս)	25,678,806	21,645,069	20,685,333
Ընդամենը կապիտալ	51,601,265	48,316,047	44,241,308

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 7. Ֆինանսական հաշվետվություններ

«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ

*2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար
Անկախ աուդիտորական եզրակացության հետ միասին*

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ

Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն.....	1
Ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվություն.....	2
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվություն.....	3
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն.....	4
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն.....	5

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1. Հիմնական գործունեության նկարագրություն.....	6
2. Պատրաստման հիմունքներ.....	6
3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր.....	7
4. Կարևոր հաշվապահական դատողություններ և գնահատումներ.....	21
5. Սեզոնականության վերաբերյալ տեղեկատվություն.....	22
6. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ.....	24
7. Առևտրային արժեթղթեր.....	25
8. Պահանջներ բանկերի նկատմամբ.....	25
9. Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ.....	26
10. Ներդրումային արժեթղթեր.....	36
11. Հիմնական միջոցներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ.....	38
12. Ոչ նյութական ակտիվներ.....	39
13. Բռնագանձված ակտիվներ.....	40
14. Այլ ակտիվներ և պարտավորություններ.....	41
15. Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ.....	42
16. Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ.....	42
17. Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ.....	43
18. Թողարկված պարտքային արժեթղթեր.....	43
19. Հարկում.....	44
20. Այլ փոխառու միջոցներ.....	45
21. Ստորադաս փոխառություններ.....	45
22. Պայմանական և պայմանագրային պարտավորություններ.....	45
23. Կապիտալ.....	48
24. Զուտ տոկոսային եկամուտ.....	49
25. Կարկային կորուստների գծով ծախս.....	49
26. Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ.....	50
27. Զուտ առևտրային եկամուտ.....	50
28. Այլ եկամուտ.....	51
29. Անձնակազմի գծով և այլ գործառնական ծախսեր.....	51
30. Ռիսկերի կառավարում.....	51
31. Իրական արժեքի չափում.....	66
32. Փոխանցված ֆինանսական ակտիվներ և որպես գրավ պահվող կամ տրամադրված ակտիվներ.....	70
33. Ֆինանսական գործիքների հաշվանցում.....	71
34. Ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետների վերլուծություն.....	72
35. Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ.....	74
36. Ֆինանսավորման գործունեության արդյունքում առաջացող պարտավորությունների փոփոխություն.....	76
37. Կապիտալի համարժեքություն.....	76
38. Հետագա իրադարձություններ.....	77

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«Կոնվերս Բանկ» փակ բաժնետիրական ընկերության
Բաժնետերերին և Խորհրդին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Կոնվերս Բանկ» փակ բաժնետիրական ընկերության և իր դուստր ընկերության (միասին՝ «Խումբ») համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա համար ֆինանսական արդյունքների, համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունները, ինչպես նաև համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների ամփոփ նկարագիրը:

Մեր կարծիքով, կից համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Խմբի համախմբված ֆինանսական վիճակը 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա համախմբված ֆինանսական արդյունքները և համախմբված դրամական միջոցների հոսքերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՄ-ներ):

Կարծիքի հիմքեր

Մենք աուդիտն անցկացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՄ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը նկարագրված է այս եզրակացության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Խմբից՝ համաձայն Հաշվապահների Էթիկայի Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀԷՄՄԻ) կողմից հրապարակված Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի Էթիկայի միջազգային կանոնագրքի (ներառյալ՝ Անկախության միջազգային ստանդարտները) (ՀԷՄՄԻ կանոնագիրք), և պահպանել ենք Էթիկայի այլ պահանջները՝ համաձայն ՀԷՄՄԻ կանոնների: Մենք համոզված ենք, որ մեր կողմից ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Աուդիտի առանցքային հարցեր

Աուդիտի առանցքային հարցերն այն հարցերն են, որոնք մեր մասնագիտական դատողության համաձայն, առավել նշանակալի էին ընթացիկ ժամանակաշրջանի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում: Այդ հարցերը դիտարկվել են համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համատեքստում՝ որպես մեկ ամբողջություն, և համախմբված հաշվետվությունների վերաբերյալ կարծիք ձևավորելու նպատակով: Մենք չենք տրամադրում առանձին կարծիք այդ հարցերի վերաբերյալ: Մեր նկարագրությունը, թե ինչպես է ստորև նշված հարցը դիտարկվել մեր աուդիտի ընթացքում, ներկայացված է այդ համատեքստում:

Մենք կատարել ենք մեր պարտականությունները, որոնք նկարագրված են «Աուդիտորի պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում, այդ թվում այդ հարցի վերաբերյալ: Համապատասխանաբար, մեր աուդիտը ներառել է ընթացակարգերի իրականացում՝ մշակված ի պատասխան համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկի մեր գնահատմանը: Մեր աուդիտորական ընթացակարգերի արդյունքները, այդ թվում ստորև ներկայացված հարցերը դիտարկելիս իրականացրած ընթացակարգերը, հիմք են հանդիսանում կից համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ աուդիտորական կարծիք արտահայտելու համար:

Աուդիտի առանցքային հարց

Ինչպես է այն դիտարկվել մեր աուդիտի ընթացում

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների գծով արժեզրկման պահուստ

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների գծով արժեզրկման պահուստը հանդիսանում է առանցքային դատողությունների առարկա՝ ինչպես հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների էականության, այնպես էլ ՖՀՄՄ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» ստանդարտի («ՖՀՄՄ 9») շրջանակներում ակնկալվող վարկային կորուստների (ԱՎԿ) գնահատման հետ կապված բարդությունների և գնահատման համար պահանջվող դատողությունների պատճառով:

Պորտֆելային հիմունքով ԱՎԿ հաշվարկը ենթադրում է բարդ վիճակագրական մոդելավորում պահանջող գնահատման մեթոդների և մասնագիտական դատողությունների կիրառում: Այս մեթոդներն օգտագործվում են դեֆոլտի հավանականությունը, դեֆոլտի ժամանակ գործիքի ակնկալվող արժեքը և դեֆոլտի արդյունքում առաջացող կորուստները գնահատելու համար՝ հիմք ընդունելով անցյալ ժամանակաշրջանների առկա տեղեկատվությունը, որը ճշգրտվում է ապագա ժամանակաշրջանների կանխատեսվող տեղեկատվությամբ, ներառյալ՝ մակրոտնտեսական ցուցանիշների կանխատեսումները: Պորտֆելային հիմունքով ԱՎԿ հաշվարկը մեծապես կախված է նախնական ճանաչումից ի վեր վարկային ռիսկի զգալի աճի առկայության գնահատումից: Այդ գնահատումը էապես կախված է վարկառուի ժամկետանց օրերի ցուցանիշից (ներառյալ այլ ֆինանսական հաստատություններում ժամկետանց օրերը) և վարկառուի ֆինանսական վիճակի վատթարացման արդյունքում վարկի պայմանների վերանայումից:

Արժեզրկված էական ֆինանսական ակտիվների համար անհատական հիմունքով ԱՎԿ հաշվարկը պահանջում է հաշվարկի հիմքում ընկած գրավի առարկայի իրացումից և այլ աղբյուրներից ապագա դրամական հոսքերի գնահատում:

Աուդիտն իրականացնելիս մենք առանձնահատուկ ուշադրություն ենք դարձրել հետևյալին՝

- ▶ Պորտֆելային հիմունքով ԱՎԿ որոշելու համար կիրառված վարկային ռիսկի մոդելների և ենթադրությունների վերլուծություն
- ▶ Խմբի՝ վարկային ռիսկի էական աճը բացահայտելու նկատմամբ ներքին հսկողության միջոցների թեստավորում,
- ▶ Հաճախորդներին տրված էական արժեզրկված վարկերի և փոխառություններ գծով ԱՎԿ-ի թեստավորում՝ անհատական հիմունքով:

Պորտֆելային հիմունքով հաշվարկված պահուստի թեստավորման նպատակով մենք գնահատել ենք դրա հիմքում ընկած վիճակագրական մոդելները, օգտագործված հիմնական երկետային տվյալներն ու ենթադրությունները և ԱՎԿ հաշվարկում ներառված ապագա ժամանակաշրջանների կանխատեսվող տեղեկատվությունը, ներառյալ՝ վերանայված մակրոտնտեսական ցուցանիշների կանխատեսումները: Մենք թեստավորել ենք վարկային ռիսկի գործոնների հաշվարկի հիմքում ընկած առանցքային վիճակագրական տվյալները, ինչպիսիք են՝ վարկերի ժամկետանց օրերը, հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների՝ դեֆոլտի ամսաթվից հետո վերականգնման վիճակագրությունը և արժեզրկված վարկերի մնացորդների փոփոխությունը սկզբնական ճանաչման ամսաթվից մինչև դեֆոլտի ամսաթիվը: Մենք նաև թեստավորել ենք վարկային ռիսկի էական աճի բացահայտման գործընթացում առանցքային հսկողության միջոցների նախագծման և գործարկման արդյունավետությունը և գնահատել ենք հաշվետու ամսաթվի դրությամբ վարկային ռիսկի էական աճը որոշելու համար դեկավարության կողմից ընտրված չափանիշների կիրառման հետևողականությունը:

Մոդելավորման տարբեր մեթոդների և ենթադրությունների կիրառումը կարող է հանգեցնել ԱՎԿ էականորեն տարբեր գնահատումների: Սա կարող է նշանակալի ազդեցություն ունենալ Խմբի ֆինանսական արդյունքների վրա:

Արժեզրկված էական վարկերի գծով մենք թեստավորել ենք հաշվարկի հիմքում ընկած գրավի առարկայի իրացումից և այլ աղբյուրներից ապագա գնահատված դրամական հոսքերի հաշվարկները:

Աուդիտի առանցքային հարց

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների գծով արժեզրկման պահուստի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 9-ում՝ «Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ» և Ծանոթագրություն 30-ում՝ «Ռիսկերի կառավարում»:

Ինչպես է այն դիտարկվել մեր աուդիտի ընթացքում

Մենք նաև իրականացրել ենք ընթացակարգեր Խմբի՝ վարկային ռիսկին ենթարկվածությունը նկարագրող համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների բացահայտումների նկատմամբ:

Խմբի 2021թ. Տարեկան հաշվետվության մեջ ներառված այլ տեղեկատվություն

Այլ տեղեկատվությունը ներառում է Խմբի 2021թ. տարեկան հաշվետվության մեջ ներառված տեղեկատվությունը, բացի համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններից և դրանց վերաբերյալ մեր աուդիտորական եզրակացությունից: Ղեկավարությունը պատասխանատու է այլ տեղեկատվության համար: Խմբի 2021թ. տարեկան հաշվետվությունը ենթադրաբար մեզ կտրամադրվի աուդիտորական եզրակացության ամսաթվից հետո:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր կարծիքը չի տարածվում այլ տեղեկատվության վրա, և մենք այդ տեղեկատվության վերաբերյալ չենք տրամադրելու կարծիք, որը որևէ ձևով կարտահայտի հավաստիացում տվյալ տեղեկատվության վերաբերյալ:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի հետ կապված, մեր պարտավորությունն է ծանոթանալ այլ տեղեկատվությանը, երբ այն տրամադրվի մեզ, և դրանով դիտարկել, թե արդյոք առկա են էական անհամապատասխանություններ այլ տեղեկատվության և համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների կամ աուդիտի ընթացքում ձեռք բերված մեր գիտելիքների միջև, և թե արդյոք այլ տեղեկատվությունը պարունակում է այլ էական խեղաթյուրումներ:

Ղեկավարության և Խորհրդի պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ների համաձայն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որը, ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Խմբի անընդհատ գործելու կարողությունը գնահատելու համար, համապատասխան դեպքերում անընդհատության հետ կապված հարցերը բացահայտելու և կազմակերպության գործունեության անընդհատության ենթադրության հիման վրա հաշվետվությունները պատրաստելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է լուծարել Խումբը, ընդհատել դրա գործունեությունը, կամ երբ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Խորհուրդը պատասխանատու է Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման գործընթացի նկատմամբ վերահսկողության համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները, ամբողջությամբ վերցրած, զերծ են էական խեղաթյուրումներից՝ անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին համաձայն իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումներ, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների՝ այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՄ-ների համաձայն իրականացրած աուդիտի ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն:

- Ի լրումն՝
- ▶ հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի չարաշահում:
 - ▶ ձեռք ենք բերում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին պատկերացում՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե Խմբի ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
 - ▶ գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:
 - ▶ եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության սկզբունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք, թե արդյոք առկա է դեպքերի կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է էական կասկած հարուցել Խմբի անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, երբ այդ բացահայտումները համապատասխան չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Սակայն, ապագա իրադարձություններն ու հանգամանքները կարող են հանգեցնել Խմբի գործունեության անընդհատության դադարեցմանը:

- ▶ գնահատում ենք համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքն ու բովանդակությունը, ներառյալ՝ բացահայտումները, ինչպես նաև համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:
- ▶ ձեռք ենք բերում բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ Խմբի ներսում գործող կազմակերպությունների կամ ձեռնարկատիրական գործունեությունների ֆինանսական տեղեկատվության վերաբերյալ՝ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու նպատակով: Մենք պատասխանատու ենք Խմբի աուդիտի ուղղորդման, ղեկավարման և իրականացման համար: Մենք ամբողջովին պատասխանատու ենք մեր աուդիտորական կարծիքի համար:

Խորհրդին, ի թիվս այլ հարցերի, հաղորդակցում ենք աուդիտի առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Խորհրդին նաև տրամադրում ենք հավաստիացում, որ պահպանել ենք անկախության վերաբերյալ էթիկայի պահանջները, ինչպես նաև նրանց տեղեկացնում ենք բոլոր հարաբերությունների կամ այլ հարցերի մասին, որոնք ըստ ողջամիտ ենթադրության, կարող են անդրադառնալ մեր անկախության վրա, և որտեղ կիրառելի է, սպառնալիքների վերացմանը անկախության պահպանմանն ուղղված միջոցառումների վերաբերյալ:

Խորհրդին հաղորդակցված հարցերից որոշում ենք այն հարցերը, որոնք համարվել են առավել նշանակալի ընթացիկ ժամանակաշրջանի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում և, հետևաբար հանդիսանում են աուդիտի առանցքային հարցեր: Մենք նկարագրում ենք այդ հարցերը մեր աուդիտորական եզրակացությունում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ օրենքով կամ կարգավորող ակտերով արգելված է այդպիսի հարցերի հրապարակային բացահայտումը, կամ, երբ, խիստ բացառիկ հանգամանքներում, որոշում ենք, որ տվյալ հարցը չպետք է ներկայացվի աուդիտորի եզրակացությունում, քանի որ կարող է ողջամտորեն ակնկալվել, որ դրա ներկայացման հետ կապված բացասական հետևանքները ավելի շատ կլինեն, քան դրա ներկայացումից հանրային օգուտը:

Այս աուդիտի առաջադրանքի պատասխանատուն Էրիկ Հայրապետյանն է:

«Էրնսթ Ընդ Յանգ» ՓԲԸ
ՀՀ, ք. Երևան

Աուդիտի բաժնի գործընկեր՝
29 ապրիլի, 2022թ.

Էրիկ Հայրապետյան

**Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն
2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ**

(հազար ՀՀ դրամ)

	Ծան.	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	6	56,470,480	33,344,488
Առևտրային արժեթղթեր	7	854,438	879,049
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	8	21,813,642	16,944,326
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	16	6,862	3,651
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	9	234,288,706	229,595,621
Ներդրումային արժեթղթեր	10	40,638,892	35,548,382
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված ներդրումային արժեթղթեր	10	9,509,290	3,182,001
Հիմնական միջոցներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	11	8,202,522	8,605,113
Ոչ նյութական ակտիվներ	12	567,275	330,808
Բռնագանձված ակտիվներ	13	2,529,398	1,693,043
Ընթացիկ ակտիվներ շահութահարկի գծով	19	-	216,837
Այլ ակտիվներ	14	2,690,295	2,093,595
Ընդամենը ակտիվներ		377,571,800	332,436,914
Պարտավորություններ			
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	15	12,978,711	6,649,304
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	16	48,311	45,315
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	17	261,422,606	227,973,075
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	18	17,235,691	21,527,117
Ընթացիկ պարտավորություններ շահութահարկի գծով	19	699,521	-
Հետաձգված պարտավորություններ շահութահարկի գծով	19	904,643	915,029
Այլ փոխառու միջոցներ	20	29,144,282	23,518,467
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	36	1,440,047	1,761,890
Ստորադաս փոխառություններ	21	336,885	366,607
Պայմանական և պայմանագրային պարտավորությունների գծով պահուստ	22	149,784	230,632
Այլ պարտավորություններ	14	1,610,054	1,133,431
Ընդամենը պարտավորություններ		325,970,535	284,120,867
Կապիտալ	23		
Կանոնադրական կապիտալ		19,947,633	19,947,633
Արտոնյալ բաժնետոմսեր		63,233	63,233
Գլխավոր պահուստ		3,848,182	3,627,805
Հողի և շենքերի վերագնահատումից աճ		3,233,483	3,360,688
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ		(1,170,072)	(328,381)
Զբաղիված շահույթ		25,678,806	21,645,069
Ընդամենը կապիտալ		51,601,265	48,316,047
Ընդամենը պարտավորություններ և կապիտալ		377,571,800	332,436,914

Ստորագրվել և վավերացվել է Բանկի Տնօրինության կողմից՝

Անդրանիկ Գրիգորյան

Գլխավոր գործադիր տնօրեն, տնօրինության նախագահ

Դավիթ Ազատյան

Գլխավոր հաշվապահ

Ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

Ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվություն**2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար***(հազար ՀՀ դրամ)*

	Ծան.	2021	2020
Տոկոսային եկամուտ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով	24	26,504,995	25,442,255
Այլ տոկոսային եկամուտ	24	97,298	161,705
Տոկոսային ծախս	24	(12,212,479)	(11,573,832)
Զուտ տոկոսային եկամուտ	24	14,389,814	14,030,128
Վարկային կորուստների գծով ծախս	25	(2,765,452)	(6,112,748)
Զուտ տոկոսային եկամուտ վարկային կորուստների գծով ծախսից հետո		11,624,362	7,917,380
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	26	4,162,095	3,102,283
Միջնորդավճարների գծով ծախս	26	(2,070,411)	(1,332,674)
Զուտ առևտրային եկամուտ	27	1,834,962	1,376,466
Փոխարժեքային տարբերություններից զուտ օգուտ		(444,904)	236,093
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերից զուտ օգուտ		114,973	730,554
Այլ եկամուտ	28	1,300,275	921,263
Ոչ տոկոսային եկամուտ		4,896,990	5,033,985
Անձնակազմի գծով ծախսեր	29	(5,946,321)	(5,038,376)
Հիմնական միջոցների և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների մաշվածություն	11	(1,244,834)	(1,185,548)
Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա	12	(49,733)	(58,378)
Վարչական և այլ գործառնական ծախսեր	29	(3,925,433)	(3,358,962)
Ոչ տոկոսային ծախսեր		(11,166,321)	(9,641,264)
Շահույթ մինչև շահութահարկ		5,355,031	3,310,101
Շահութահարկի գծով ծախս	19	(1,228,122)	(530,897)
Հաշվետու տարվա շահույթ		4,126,909	2,779,204

Ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

**Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվություն
2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար**

(հազար ՀՀ դրամ)

	Ծան.	2021	2020
Հաշվետու տարվա շահույթ		4,126,909	2,779,204
<i>Հաջորդող ժամանակաշրջաններում որպես շահույթ կամ վնաս վերադասակարգվող այլ համապարփակ եկամուտ</i>			
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթերի գծով չիրացված վնաս		(914,873)	(658,947)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթերի գծով իրացված օգուտ՝ վերադասակարգված ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում		(114,973)	(730,554)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքների ակնկալվող վարկային կորուստների գծով պահուստի փոփոխություններ		3,394	26,332
Շահութահարկի ազդեցություն	19	184,761	245,370
Հաջորդող ժամանակաշրջաններում որպես վնաս վերադասակարգվող զուտ այլ համապարփակ վնաս		(841,691)	(1,117,799)
Այլ համապարփակ վնաս հարկումից հետո		(841,691)	(1,117,799)
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ եկամուտ		3,285,218	1,661,405

Ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն

2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

(հազար ՀՀ դրամ)

Ծան.	Կանոնա- դրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Գլխավոր պահուստ	Իրական արժեքով՝ այլ համապար- փակ ֆինանսա- կան արդ- յունքների միջոցով չափվող արժեթղթերի վերագնա- հատման պահուստ	Հորի և շենքերի վերագնա- հատումից աճ	Չբաշխված շահույթ	Ընդամենը կապիտալ
Մնացորդն առ 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	16,416,633	63,233	2,798,799	789,418	3,487,892	20,685,333	44,241,308
Հատկացումներ գլխավոր պահուստին	3,531,000	–	–	–	–	(1,117,666)	2,413,334
Շահաբաժիններ բաժնետերերին	–	–	829,006	–	–	(829,006)	–
Գործարքներ սեփականատերերի հետ	3,531,000	–	829,006	–	–	(1,946,672)	2,413,334
Հաշվետու տարվա շահույթ	–	–	–	–	–	2,779,204	2,779,204
Հաշվետու տարվա այլ համապարփակ վնաս	–	–	–	(1,117,799)	–	–	(1,117,799)
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ եկամուտ	–	–	–	(1,117,799)	–	2,779,204	1,661,405
Վերագնահատման պահուստի ամորտիզացիա	–	–	–	–	(127,204)	127,204	–
Մնացորդը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	19,947,633	63,233	3,627,805	(328,381)	3,360,688	21,645,069	48,316,047
Մնացորդն առ 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	19,947,633	63,233	3,627,805	(328,381)	3,360,688	21,645,069	48,316,047
Հատկացումներ գլխավոր պահուստին	–	–	220,377	–	–	(220,377)	–
Գործարքներ սեփականատերերի հետ	–	–	220,377	–	–	(220,377)	–
Հաշվետու տարվա շահույթ	–	–	–	–	–	4,126,909	4,126,909
Հաշվետու տարվա այլ համապարփակ եկամուտ	–	–	–	(841,691)	–	–	(841,691)
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ եկամուտ	–	–	–	(841,691)	–	4,126,909	3,285,218
Վերագնահատման պահուստի ամորտիզացիա	–	–	–	–	(127,205)	127,205	–
Մնացորդը 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	19,947,633	63,233	3,848,182	(1,170,072)	3,233,483	25,678,806	51,601,265

Ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն**2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար**

(հազար ՀՀ դրամ)

	Ծան.	2021թ.	2020թ.
Դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից			
Ստացված տոկոսներ		25,707,177	23,777,411
Վճարված տոկոսներ		(11,409,297)	(11,853,217)
Ստացված միջնորդավճարներ	26	4,162,095	3,102,283
Վճարված միջնորդավճարներ	26	(2,070,411)	(1,332,674)
Ջուտ առևտրային եկամուտ		1,963,574	1,135,924
Ստացված այլ եկամուտ		1,223,886	922,485
Աշխատակազմին վճարված գումարներ		(5,616,708)	(5,316,296)
Վարչական և այլ գործառնական ծախսեր		(3,856,793)	(3,562,296)
Դրամական միջոցների հոսքեր՝ մինչև գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխությունը		10,103,523	6,873,620
Գործառնական ակտիվների զուտ (ավելացում)/նվազում			
Առևտրային արժեթղթեր		2,527	(271,238)
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ		(5,994,818)	4,658,230
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ		(20,454,659)	6,092,522
Բռնագանձված ակտիվներ		663,658	658,557
Այլ ակտիվներ		(883,615)	402,785
Գործառնական պարտավորությունների զուտ ավելացում/(նվազում)			
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ		7,929,823	(1,701,817)
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ		48,335,368	(7,560,121)
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ		84,926	13,226
Այլ պարտավորություններ		79,309	(34,979)
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ		39,866,042	9,130,785
Վճարված շահութահարկ	19	(137,389)	(1,180,148)
Ջուտ դրամական միջոցների հոսքեր՝ ստացված գործառնական գործունեությունում		39,728,653	7,950,637
Դրամական միջոցների հոսքեր ներդրումային գործունեությունից			
Ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերումներ	10	(20,471,975)	(30,222,401)
Ներդրումային արժեթղթերի վաճառքից և մարումից մուտքեր		7,541,171	11,593,708
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում	11	(811,585)	(288,356)
Հիմնական միջոցների վաճառքից մուտքեր		59,800	(5,146)
Ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	12	(289,847)	(51,926)
Ջուտ դրամական միջոցների հոսքեր՝ օգտագործված ներդրումային գործունեությունում		(13,972,436)	(18,974,121)
Դրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից			
Կանոնադրական կապիտալի թողարկումից մուտքեր	23	–	2,413,334
Թողարկված պարտքային արժեթղթերից մուտքեր	36	8,218,900	–
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	36	(11,352,600)	–
Այլ փոխառու միջոցներից մուտքեր	36	10,943,758	4,985,907
Այլ փոխառու միջոցների մարում	36	(5,190,879)	(2,887,004)
Ստորադաս փոխառությունների մարում	36	–	(5,599,452)
Վարձակալության գծով պարտավորությունների մարում	36	(581,853)	(346,644)
Ջուտ դրամական միջոցների հոսքեր (Օգտագործված) ֆինանսավորման գործունեությունից		2,037,326	(1,433,859)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ/ (նվազում)		27,793,543	(12,457,343)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ հաշվետու տարվա սկզբում	6	33,344,488	43,540,737
Փոխարժեքային տարբերությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		(4,659,971)	2,261,369
Ակնկալվող վարկային կորուստների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	6	(7,580)	(275)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ հաշվետու տարվա վերջում	6	56,470,480	33,344,488

Ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

(հազար ՀՀ դրամ)

1. Հիմնական գործունեության նկարագրություն

«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ-ն (այսուհետ՝ «Բանկ») հանդիսանում է խմբի մայր կազմակերպությունը: Այն հիմնվել է 1994թ. որպես փակ բաժնետիրական ընկերություն ՀՀ օրենսդրության համաձայն: Բանկը գործում է 1994թ. նոյեմբերի 28-ին ՀՀ Կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից թողարկված ընդհանուր բանկային արտոնագրի շրջանակներում և իր գործունեությունն իրականացնում է N 57 արտոնագրային համարով:

Բանկը բնակչությունից ընդունում է ավանդներ և տրամադրում է վարկեր և իրականացնում է դրամական փոխանցումներ ՀՀ տարածքում և ՀՀ տարածքից դուրս, իրականացնում է արտարժույթի փոխանակման գործարքներ, ինչպես նաև իր հաճախորդ իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց մատուցում է այլ բանկային ծառայություններ:

Բանկի գլխամասային գրասենյակը և իր 34 մասնաճյուղերը գտնվում են Երևանում և տարբեր մարզերում:

2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, Բանկի աշխատակիցների քանակը 789 է, իսկ դուստր կազմակերպությանը՝ 25:

«Կոնվերս Ինկասացիա»-ն հիմնադրվել է 2000թ. ապրիլի 20-ին որպես սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն ՀՀ օրենսդրության համաձայն: Ընկերության հիմնական գործունեությունն է դրամական միջոցների, դրանց համարժեքների և այլ ակտիվների տեղափոխումը: Ընկերությունը հանդիսանում է Բանկի դուստր ընկերությունը և ներառվել է այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում:

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի բաժնետերերն են.

	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, %	2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, %
Բաժնետեր		
«Ընդվանդ Գլոբալ Ինվեստմենտ» ՍՊԸ	72.89	72.89
Հայֆոստ Թրասթ Մենեջմենթ ԲԻ.ՎԻ.	22.11	22.11
Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին	5.00	5.00
Ընդամենը	100.0	100.0

Խմբի վերջնական վերահսկող անձը արգենտինացի գործարար է. Էռնեսկյանն է:

Հայաստանի գործարար միջավայրը

2021 թվականին Հայաստանի տնտեսությունն աճել է 5,7 տոկոսով: Միևնույն ժամանակ գնաճը զգալիորեն բարձր է եղել ՀՀ ԿԲ նպատակային ցուցանիշից, ինչը հանգեցրել է ԿԲ վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքի աճի ընդհանուր 2,5%-ով մինչև 7,75% 2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Խմբի ղեկավարությունը գտնում է, որ ընթացիկ հանգամանքներում ձեռնարկվում են համապատասխան միջոցառումներ խմբի կայունությունն ապահովելու նպատակով:

2. Պատրաստման հիմունքներ**COVID-19 համավարակի ազդեցությունը**

Խումբը շարունակաբար գնահատում է համավարակի և փոփոխվող տնտեսական պայմանների ազդեցությունն իր գործունեության, ֆինանսական դրության և ֆինանսական արդյունքների վրա:

Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (այսուհետ՝ «ՀՀՄՍ»), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (այսուհետ՝ «ՀՀՄՍԽ») կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված ֆինանսական Հաշվետվությունների Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (այսուհետ՝ «ՀՀՄՍԿ»):

Չափման հիմունքներ

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստված են սկզբնական արժեքի հիմունքով՝ բացառությամբ ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մեջ բացահայտվածի:

(հազար ՀՀ դրամ)

2. Պատրաստման հիմունքներ (շարունակություն)**Գործառնական և ներկայացման արժույթ**

Խմբի գործառնական արժույթը այն հիմնական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որտեղ գործում է Խումբը: Բանկի և իր դուստր ընկերության գործառնական և ներկայացման արժույթը Հայաստանի Հանրապետության դրամն է (այսուհետ՝ ՀՀ դրամ), քանի որ այս արժույթն է լավագույն կերպով արտացոլում համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Խմբի գործարքների տնտեսական բովանդակությունը: Խումբը պատրաստում է իր հաշվետվությունները ՀՀ գործող օրենսդրության պահանջներին համապատասխան: Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Խմբի հաշվառման գրանցումների վրա, որոնք ձգորտվել և վերադասակարգվել են ՖՀՄՍ-ին համապատասխանեցնելու նպատակով: Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ, որը ՀՀ սահմաններից դուրս փոխարկելի չէ:

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր**Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունները***ՖՀՄՍ 17 Ապահովագրական պայմանագրեր*

2017 թվականի մայիսին IASB-ն թողարկեց ՖՀՄՍ 17 Ապահովագրական Պայմանագրեր (ՖՀՄՍ 17), որը ապահովագրական պայմանագրերի համապարփակ նոր հաշվապահական ստանդարտ է, որն ընդգրկում է ձանաչումը և չափումը, ներկայացումը և բացահայտումը: Ուժի մեջ մտնելուց հետո ՖՀՄՍ 17-ը կփոխարինի ՖՀՄՍ 4-ին Ապահովագրության Պայմանագրերը (ՖՀՄՍ 4), որը թողարկվել է 2005 թվականին: ՖՀՄՍ 17-ը կիրառվում է ապահովագրական պայմանագրերի բոլոր տեսակների նկատմամբ (այսինքն՝ կյանքի, ոչ կյանքի, ուղղակի ապահովագրության և վերաապահովագրության), անկախ նրանից դրանք թողարկող կազմակերպությունների, ինչպես նաև որոշակի երաշխիքների և ֆինանսական գործիքների նկատմամբ, որոնք ունեն հայեցողական մասնակցության հատկանիշներ: Կիրառվեն մի քանի շրջանակի բացառություններ: ՖՀՄՍ 17-ը ներկայացնում է նոր հաշվապահական պահանջներ ապահովագրական հատկանիշներով բանկային ապրանքների համար, որոնք կարող են ազդել այն գործիքների կամ դրանց բաղադրիչների որոշման վրա, որոնք կներառվեն ՖՀՄՍ 9-ի կամ ՖՀՄՍ 17-ի շրջանակում:

Վարկային քարտեր և համանման ապրանքներ, որոնք ապահովում են ապահովագրական ծածկույթ. այս ապրանքների թողարկողների մեծ մասը կշարունակի իրենց գոյություն ունեցող հաշվապահական մոտեցումը որպես ֆինանսական գործիք ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն: ՖՀՄՍ 17-ն իր շրջանակից բացառում է կրեդիտ քարտի պայմանագրերը (և այլ նմանատիպ պայմանագրեր, որոնք ապահովում են վարկային կամ վճարման պայմանավորվածություններ), որոնք համապատասխանում են ապահովագրական պայմանագրի սահմանմանը, այն և միայն այն դեպքում, եթե կազմակերպությունը չի արտացոլում անհատի հետ կապված ապահովագրական ռիսկի գնահատումը հաճախորդի հետ պայմանագրի գինը սահմանելիս:

Երբ ապահովագրական ծածկույթը տրամադրվում է որպես վարկային քարտի պայմանագրային պայմանների մաս, թողարկողը պարտավոր է.

- ▶ Առանձնացնել ապահովագրական ծածկույթի բաղադրիչը և դրա նկատմամբ կիրառել ՖՀՄՍ 17,
- ▶ Կիրառել այլ կիրառելի ստանդարտներ (օրինակ՝ ՖՀՄՍ 9, ՖՀՄՍ 15 Եկամուտ հաճախորդների հետ պայմանագրերից կամ ՀՀՄՍ 37 Պահուստներ, պայմանական պարտավորություններ և պայմանական ակտիվներ) մյուս բաղադրիչների նկատմամբ:

Վարկային պայմանագրեր, որոնք համապատասխանում են ապահովագրության սահմանմանը, բայց ապահովագրական դեպքերի համար փոխհատուցումը սահմանափակվում է այն գումարով, որն այլ կերպ պահանջվում է պայմանագրով ստեղծված ապահովագրատիրոջ պարտավորությունը մարելու համար. Նման վարկեր թողարկողները, օրինակ. վարկ՝ մահից հրաժարվելու դեպքում – ունեն ՖՀՄՍ 9 կամ ՖՀՄՍ 17 կիրառելու ընտրության տարբերակ: Ընտրությունը կկատարվի պորտֆելի մակարդակով և կլինի անշրջելի:

ՖՀՄՍ 17-ը ուժի մեջ է մտնում 2023թ.-ի հունվարի 1-ից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար, համեմատական ցուցանիշները պահանջվում են: Վաղ կիրառումը թույլատրվում է, եթե ՖՀՄՍ 17-ի կիրառման ժամանակ կազմակերպությունը կիրառում է նաև ՖՀՄՍ 9-ը և ՖՀՄՍ 15-ը:

Խումբը այժմ չափում է ՖՀՄՍ 17-ի կիրառման կիրառման ազդեցությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)**Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունները (շարունակություն)**

ՖՀՄՍ 9 ֆինանսական գործիքներ. Վճարներ «10 տոկոս» թեստում ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման համար

Որպես ՖՀՄՍ ստանդարտների 2018-2020 թվականների տարեկան բարելավումների գործընթացի մաս, ՀՀՄՍԲ-ն փոփոխություններ է կատարել ՖՀՄՍ 9-ում: Փոփոխությունը պարզաբանում է վճարները, որոնք կազմակերպությունը ներառում է գնահատելիս, արդյոք նոր կամ փոփոխված ֆինանսական պարտավորության պայմանները էապես տարբերվում են սկզբնական ֆինանսական պարտավորության պայմաններից: Այս վճարները ներառում են միայն պարտատուի և պարտապանի միջև վճարված կամ ստացված գումարները, ներառյալ վճարված կամ ստացված վճարները ի օգուտ մեկ այլ կողմի: Կազմակերպությունը փոփոխությունը կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների նկատմամբ, որոնք փոփոխվել կամ փոխանակվել են տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբում կամ դրանից հետո, երբ կազմակերպությունն առաջին անգամ կիրառում է փոփոխությունը:

Փոփոխությունն ուժի մեջ է մտնում 2022 թվականի հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար, որոնց ավելի վաղ ընդունումը թույլատրվում է: Խումբը փոփոխությունները կկիրառի համախմբված ֆինանսական պարտավորությունների նկատմամբ, որոնք փոփոխվել կամ փոխանակվել են տարեկան ժամանակաշրջանի սկզբում կամ դրանից հետո, երբ նա առաջին անգամ կկիրառի փոփոխությունը և չի ակնկալում, որ դա էական ազդեցություն կունենա իր համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Տոկոսադրույքի ուղենիշի բարեփոխում – Փուլ 2. Փոփոխություններ ՖՀՄՍ 9, ՀՀՄՍ 39, ՖՀՄՍ 7, ՖՀՄՍ 4 և ՖՀՄՍ 16 ստանդարտներում (IBOR բարեփոխում Փուլ 2)

2020 թ.-ի օգոստոսին IASB-ն հաստատել է Տոկոսադրույքի չափորոշիչի բարեփոխում փուլ 2 փոփոխություններ ՖՀՄՍ 9-ում, ՀՀՄՍ 39-ում, ՖՀՄՍ 7-ում, ՖՀՄՍ 4-ում, ՖՀՄՍ 16-ում, (IBOR-ի բարեփոխման փուլ 2), որն ուղղված է այն խնդիրների լուծմանը, որոնք կապված են միջբանկային մեկօրյա տոկոսադրույքի (IBOR-ից) տոկոսադրույքի (RFR-ի) անցումանը:

IBOR բարեփոխում Փուլ 2-ը ներառում է մի շարք մեղմացումներ և լրացուցիչ բացահայտումներ: Այդ մեղմացումները վերաբերվում են ֆինանսական գործիքների միջբանկային առաջարկվող տոկոսադրույքի (IBOR) փոխարինմանը այլընտրանքային գրեթե առանց ռիսկի տոկոսադրույքով (RFR):

Տոկոսադրույքի հենանիշային բարեփոխման արդյունքում պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը որոշելու հիմքով կատարված փոփոխությունները գործնական նպատակահարմարություն են պահանջում, որոնք պետք է դիտարկվեն որպես լրացող տոկոսադրույքի փոփոխություններ, պայմանով, որ ֆինանսական գործիքի համար անցումը IBOR հենանիշային դրույթաչափից դեպի RFR-ի տեղի է ունենում տնտեսապես համարժեք հիմունքներով:

Խումբը կկիրառի IBOR-ի բարեփոխման 2-րդ Փուլը 2021 թվականի հունվարի 1-ից:

Համախմբման հիմունքներ

Դուստր ընկերությունը, որի մայր կազմակերպությունը իրավունք ունի ներդրումներից ստանալ փոփոխական արդյունքներ կամ ենթարկվում է այդ արդյունքների փոփոխությունների հետ կապված ռիսկին և կարող է ազդել այդ ներդրումներից ստացվող արդյունքների վրա իր իրավասությունների միջոցով, համախմբվում է: Դուստր կազմակերպության համախմբումը սկսվում է, երբ Խումբը ձեռք է բերում վերահսկողություն դուստր ընկերության նկատմամբ և դադարում է, երբ Խումբը կորցնում է այդ վերահսկողությունը: Ներխմբային բոլոր գործարքները, ինչպես նաև այդ գործարքների արդյունքում առաջացած մնացորդներն ու չիրացված օգուտները ամբողջությամբ բացառվում են: Չիրացված վնասները նույնպես բացառվում են, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ գործարքը վկայում է փոխանցվող ակտիվի արժեզրկման մասին: Անհրաժեշտության դեպքում, դուստր ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունները ձգարտվում են՝ այդ ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը խմբի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությանը համապատասխանեցնելու նպատակով: Դուստր ընկերության հաշվետու ամսաթիվ է հանդիսանում դեկտեմբերի 31-ը:

Ձեռքբերման ժամանակ դուստր ընկերության ակտիվները, պարտավորությունները և պայմանական պարտավորությունները չափվում են ձեռքբերման պահին գոյություն ունեցող իրական արժեքով: Որոշելի գուտ ակտիվների նկատմամբ ձեռքբերման գնի ցանկացած գերազանցող մաս ճանաչվում է որպես գուդվիլ: Որոշելի գուտ ակտիվների նկատմամբ ձեռքբերման գնի ցանկացած պակաս մասը (այսինքն՝ ձեռքբերման գեղչում) կրեդիտագրվում է ձեռքբերման ժամանակաշրջանի շահույթում կամ վնասում:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)**Իրական արժեքի չափում**

Խուճմբն իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով պահվող ֆինանսական գործիքները չափում է իրական արժեքով՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Իրական արժեքն այն գինն է, որը չափման ամսաթվի դրությամբ ընթացիկ շուկայական պայմաններում, հիմնական կամ դրա բացակայության դեպքում՝ ամենաբարենպաստ շուկայում կստացվեր շուկայի մասնակիցների միջև՝ սովորական գործարքում ակտիվը վաճառելու կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելու դիմաց: Իրական արժեքով չափումը ենթադրում է, որ ակտիվի վաճառքը կամ պարտավորության փոխանցումը կատարվում է՝

- ▶ այդ ակտիվի կամ պարտավորության հիմնական շուկայում, կամ
- ▶ հիմնական շուկայի բացակայության դեպքում՝ տվյալ ակտիվի կամ պարտավորության համար ամենաբարենպաստ շուկայում:

Խուճմբը պետք է հասանելիություն ունենա հիմնական կամ ամենաբարենպաստ շուկա: Ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը չափվում է՝ կիրառելով այնպիսի ենթադրություններ, որոնք շուկայի այլ մասնակիցները կօգտագործեին ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը որոշելիս՝ ենթադրելով, որ շուկայի մասնակիցները գործում են իրենց լավագույն տնտեսական շահերից ելնելով: Ոչ ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքի չափումը հաշվի է առնում շուկայի մասնակցի՝ տնտեսական օգուտներ ստեղծելու կարողությունը՝ ակտիվի առավել արդյունավետ և լավագույն օգտագործումից կամ այն շուկայի մեկ այլ մասնակցի վաճառելուց, ով ակտիվը կօգտագործեր առավել արդյունավետ և լավագույն կերպով:

Խուճմբն օգտագործում է գնահատման մեթոդներ, որոնք տեղին են տվյալ հանգամանքներում, և որոնց համար բավարար տվյալներ կան իրական արժեքը չափելու համար՝ առավելագույնին հասցնելով համապատասխան դիտարկելի ելակետային տվյալների օգտագործումը և նվազագույնին հասցնելով ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալների օգտագործումը: Բոլոր ակտիվներն ու պարտավորությունները, որոնց իրական արժեքը չափվում կամ բացահայտվում է ֆինանսական հաշվետվություններում, դասակարգվում են ըստ ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիայի՝ ելնելով իրական արժեքի չափման համար էական ամենացածր մակարդակի ելակետային տվյալներից

- ▶ 1-ին մակարդակ. համանման ակտիվների կամ պարտավորությունների համար ակտիվ շուկայում գնանշված գներ (չձգրտված),
- ▶ 2-րդ մակարդակ. գնահատման մոդելներ, որոնցում բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտարկելի են շուկայական տվյալներից,
- ▶ 3-րդ մակարդակ. գնահատման մոդելներ, որտեղ իրական արժեքի չափման համար էական նշանակություն ունեցող ամենացածր մակարդակի ելակետային տվյալները շուկայում դիտարկելի չեն:

Այն ակտիվների և պարտավորությունների համար, որոնք պարբերաբար ձանաչվում են ֆինանսական հաշվետվություններում, Խուճմբը դիտարկում է հիերարխիայի մակարդակների փոփոխության անհրաժեշտությունը՝ նորից վերլուծելով դրանց դասակարգումը (եյնելով իրական արժեքի չափման համար էական ամենացածր մակարդակի ելակետային տվյալներից)՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ***Սկզբնական ձանաչում******Ձանաչման ամսաթիվ***

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների բոլոր կանոնավոր գնումներն ու վաճառքները ձանաչվում են գործարքի ամսաթվով: Կանոնավոր են համարվում ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների այնպիսի գնումները կամ վաճառքները, որոնք պահանջում են ակտիվի մատակարարում տվյալ շուկայում գործող նորմերով կամ գործարար սովորույթներով սահմանված ժամկետի ընթացքում:

Սկզբնական չափում

Ֆինանսական գործիքների դասակարգումը սկզբնական ձանաչման պահին կախված է պայմանագրային պայմաններից և գործիքների կառավարման բիզնես մոդելից: Ֆինանսական գործիքները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով և գործարքի ծախսերը նվազեցվում կամ ավելացվում են տվյալ գումարին, բացառությամբ շահույթի կամ վնասի միջոցով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)**Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ (շարունակություն)***Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների չափման տեսակներ*

Խումբն իր բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգում է ելնելով ակտիվների կառավարման բիզնես մոդելից և ակտիվի պայմանագրային պայմաններից, չափումն իրականացնելով.

- ▶ Ամորտիզացված արժեքով,
- ▶ Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով,
- ▶ Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Խումբն իր ածանցյալ և առևտրային պորտֆելը դասակարգում է չափում է իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով: Խումբն կարող է հաշվառել ֆինանսական գործիքները իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով, եթե այդ կերպ վերանում է կամ զգալիորեն նվազեցվում են չափման կամ ճանաչման անհամապատասխանությունները:

Ֆինանսական պարտավորությունները, բացի վարկային պարտավորություններից և ֆինանսական երաշխիքներից, չափվում են ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով, երբ դրանք պահվում են վաճառքի համար, ածանցյալ գործիքներ են կամ կիրառվում է իրական արժեքով հաշվառում:

Պահանջների բանկերի նկատմամբ, հաճախորդներին տրված վարկեր, ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

Խումբը չափում է վարկային կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջները, հաճախորդներին տրված վարկերը և այլ ֆինանսական ներդրումները ամորտիզացված արժեքով միայն այն դեպքում, եթե միաժամանակ բավարարվում են հետևյալ երկու պայմանները.

- ▶ Ֆինանսական ակտիվը պահվում է բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է ֆինանսական ակտիվները պահել պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրման նպատակով,
- ▶ Ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական միջոցների հոսքեր, որոնք իրենցից ներկայացնում են միայն մայր գումարի և դրա չմարված մասի դիմաց տոկոսների վճարումներ (SPPI):

Այս պայմանների մանրամասները ներկայացված են ստորև:

Բիզնես մոդելի գնահատում

Խումբն իր բիզնես մոդելը սահմանում է այն մակարդակի վրա, որը լավագույն կերպով արտացոլում է գործունեության նպատակների իրագործման համար ֆինանսական ակտիվների խմբերի կառավարման ուղղությամբ որոշեցրած մեթոդները:

Խմբի բիզնես մոդելը չի գնահատվում առանձին գործիքների հիմունքով, այլ ավելի բարձր՝ համախմբված պորտֆելների մակարդակով, և հիմնվում է այնպիսի դիտարկելի գործոնների վրա, ինչպիսիք են՝

- ▶ Բիզնես մոդելի արդյունավետության և այդ բիզնես մոդելի շրջանակներում պահվող ակտիվների գնահատման և կազմակերպության առանցքային ղեկավար անձնակազմին ներկայացման մեխանիզմները,
- ▶ Բիզնես մոդելի արդյունավետության (և այդ բիզնես մոդելի շրջանակներում պահվող ակտիվների) վրա ազդող ռիսկերը, մասնավորապես, այդ ռիսկերի կառավարման մեխանիզմները,
- ▶ Բիզնեսի կառավարիչների փոխհատուցման եղանակները (օրինակ՝ փոխհատուցումը հիմնված է կառավարվող ակտիվների իրական արժեքների կամ պայմանագրային դրամական հոսքերի վրա),
- ▶ Վաճառքների ակնկալվող հաճախականությունը, արժեքը և ժամկետները նույնպես հանդիսանում են Խմբի գնահատման կարևոր գործոններ:

Բիզնես մոդելի գնահատման հիմքում ընկած են ողջամիտ ակնկալվող սցենարները՝ առանց հաշվի առնելու «վատագույն» կամ «սթրեսային» սցենարները: Եթե սկզբնական ճանաչումից հետո դրամական միջոցների հոսքերը տեղի են ունենում Խմբի սկզբնական ակնկալիքներից տարբեր կերպով, Խումբը չի փոխում տվյալ բիզնես մոդելում պահվող մնացած ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը, սակայն հետագայի համար հաշվի է առնում այդ տեղեկատվությունը նոր առաջացող կամ նոր ծեռք բերվող ֆինանսական ակտիվները գնահատելիս:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)**Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ (շարունակություն)***Միայն մայր գումարի և տոկոսի վճարման (SPPI) գնահատումներ*

Որպես դասակարգման գործընթացի երկրորդ քայլ, խումբը գնահատում է ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները՝ պարզելու համար, թե արդյոք դրանք բավարարում են SPPI գնահատման պահանջներին:

Այս գնահատման նպատակով, մայր գումարի հասկացությունը սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեք սկզբնական ձանաչման ժամանակ և կարող է փոխվել ֆինանսական ակտիվի կյանքի ընթացքում (օրինակ՝ եթե կան մայր գումարի մարումներ կամ վարձատրության/զեղչի ամորտիզացիա):

Վարկային պարտավորվածության մեջ սովորաբար տոկոսի ամենակարևոր տարրերն են՝ փողի ժամանակային արժեքը և վարկային ռիսկը: SPPI գնահատումը իրականացնելու համար խումբը կիրառում է դատողություն և հաշվի է առնում համապատասխան գործոններ, ինչպիսիք են ֆինանսական ակտիվի արժույթը և տոկոսադրույքի գործողության ժամանակահատվածը:

Ի հակադրություն, այն պայմանագրային դրույթները, որոնք առաջացնում են ավելի քան նվազագույն ենթարկվածություն ռիսկերին կամ պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերի տատանողականության, որոնք կապված չեն բազային վարկային պայմանագրի հետ, չեն առաջացնում միայն մայր գումարի և դրա չմարված մասի վրա տոկոսի վճարում հանդիսացող պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր: Այս դեպքերում ֆինանսական ակտիվը պետք է չափվի իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ

Խումբը կիրառում է իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով պարտքային գործիքների նոր դասակարգում ըստ ՖՀՄՍ 9-ի, եթե միաժամանակ առկա են հետևյալ երկու պայմանները.

- ▶ Գործիքը պահվում է բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է ինչպես պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրումը, այնպես էլ ֆինանսական ակտիվների վաճառքը,
- ▶ Ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները բավարարում են SPPI ստուգման չափանիշներին:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքները հետագայում չափվում են իրական արժեքով՝ իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացող օգուտները և վնասները ձանաչելով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում: Տոկոսային եկամուտը և փոխարժեքային տարբերություններից օգուտը և վնասը ձանաչվում են շահույթում կամ վնասում նույն կերպ, ինչպես ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները: Ապաձանաչման պահին, նախկինում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ձանաչված գումարային օգուտները կամ վնասները վերադասակարգվում են որպես շահույթ կամ վնաս:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքների համար ակնկալվող վարկային կորուստները չեն նվազեցնում այդ ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքները, որոնք ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում շարունակվում են ներկայացվել իրական արժեքով: Փոխարենը, այն պահուստի չափով գումարը, որը կառաջանար, եթե ակտիվները չափվեին ամորտիզացված արժեքով, ձանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում՝ որպես կուտակված արժեքը կման գումար, շահույթում կամ վնասում համապատասխան ծախսագրմամբ: Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ձանաչված կուտակված վնասը ակտիվի ապաձանաչումից հետո տեղափոխվում է շահույթի և վնասի կազմ:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող բաժնային գործիքներ

Սկզբնական ձանաչումից հետո խումբը, երբեմն ընտրում է իր բաժնային ներդրումների մի մասն առանց հետագա վերանայման դասակարգել որպես իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող բաժնային գործիքներ, երբ դրանք համապատասխանում են կապիտալի գործիքի սահմանմանը՝ համաձայն ՀՀՄՍ 32-ի «*Ֆինանսական գործիքներ. Ներկայացում*» ստանդարտի, և չեն պահվում առևտրային նպատակով: Նման դասակարգումը որոշվում է առանձին՝ յուրաքանչյուր գործիքի համար:

Այս բաժնային գործիքներից օգուտները կամ վնասները երբեք չեն վերադասակարգվում շահույթի կամ վնասի կազմ: Շահաբաժինները ձանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ որպես այլ եկամուտ, երբ վճարման իրավունքը հաստատվել է, բացառությամբ, երբ խումբը օգուտ է ստանում տվյալ մուտքերից՝ գործիքի արժեքի մի մասի վերականգնման միջոցով: Այդ դեպքում նման օգուտները հաշվառվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում: Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող բաժնային գործիքները ենթակա չեն արժեքը կման գնահատման: Այդ գործիքների օտարումից հետո, կուտակված վերագնահատման պահուստը փոխանցվում է չբաշխված շահույթին:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)**Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ (շարունակություն)***Ֆինանսական երաշխիքի պայմանագրեր, ակրեդիտիվներ և վարկավորման չօգտագործված պարտավորություններ*

Խումբը թողարկում է ֆինանսական երաշխիքի պայմանագրեր, ակրեդիտիվներ և վարկավորման չօգտագործված պարտավորվածություններ:

Ֆինանսական երաշխիքի պայմանագրերը ֆինանսական հաշվետվություններում սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով, որը ստացված վարձատրությունն է: Սկզբնական ճանաչումից հետո ամեն երաշխիքի համար Խմբի պարտավորությունը չափվում է հետևյալ գումարների առավելագույնի չափով. սկզբնական ճանաչված արժեքի և ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված կուտակված ամորտիզացիայի տարբերության և ՖՀՄ 9-ի համաձայն՝ ակնկալվող վարկային կորուստների պահուստի:

Վարկավորման չօգտագործված պարտավորվածությունները և ակրեդիտիվները պարտավորություններ են, որի շրջանակներում պարտավորվածության տևողության ընթացքում Խումբը հաճախորդին պետք է տրամադրի վարկ՝ նախապես սահմանված պայմաններով: Ինչպես ֆինանսական երաշխիքի պայմանագրերի դեպքում, այդ պայմանագրերը ընդգրկված են ակնկալվող վարկային կորուստների պահանջների մեջ:

Կատարողական երաշխիքի պայմանագրեր

Կատարողական երաշխիքները պայմանագրեր են, որոնք տրամադրում են փոխհատուցում, երբ մյուս կողմը չի կատարում պայմանագրային պարտավորությունը: Կատարողական երաշխիքի պայմանագրերը վարկային ռիսկ չեն փոխանցում: Համաձայն կատարողական երաշխիքի պայմանագրի՝ ռիսկը, դա հավանականությունն է, որ մյուս կողմը չի կատարի պայմանագրային պարտավորությունը: Հետևաբար, կատարողական երաշխիքի պայմանագրերը չեն համարվում ֆինանսական գործիքներ և այդպիսով՝ չեն ընդգրկվում ՖՀՄ 9-ի շրջանակներում:

Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորությունների վերադասակարգում

Խումբը սկզբնական ճանաչումից հետո չի վերադասակարգում իր ֆինանսական ակտիվները, չհաշված բացառիկ դեպքերը, երբ Խումբը փոխում է ֆինանսական ակտիվների կառավարման քիզնես մոդելը: Ֆինանսական պարտավորությունները երբեք չեն վերադասակարգվում:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ներառում են կանխիկ դրամը, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցները՝ ներառյալ պարտադիր պահուստները և այլ բանկերում պահվող մնացորդները (բացառությամբ ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար դեպոնացված գումարների), որոնք կարճ ժամանակամիջոցում կարող են փոխարկվել կանխիկի:

Թանկարժեք մետաղներ

Ոսկին և այլ թանկարժեք մետաղները հաշվառվում են ՀՀ ԿԲ գնման գներով, որոնք մոտավորապես համապատասխանում են իրական արժեքին՝ Լոնդոնի մետաղների բորսայի գնանշումների նկատմամբ գեղչմամբ: Թանկարժեք մետաղները ներառված են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվության «Այլ ակտիվներ» հոդվածում: Գների տատանումներն արտացոլվում են թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից որպես զուտ եկամուտ/վնաս՝ այլ եկամուտների կամ ծախսերի կազմում:

Հետգնման ու հակադարձ հետգնման պայմանագրեր և արժեթղթերի գծով փոխառության գործառնություններ

Հետգնման պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները («ռեպո») դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսավորման գործառնություններ: Հետգնման պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակում են հաշվառվել հաշվեկշռում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես «Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր» և ներկայացվում որպես առանձին հաշվեկշռային հոդված: Համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է բանկերի կամ հաճախորդների միջոցների կազմում:

Հետադարձ վաճառքի պայմանագրով արժեթղթերի ձեռքբերումը (հակադարձ ռեպո) արտացոլվում է բանկերի նկատմամբ պահանջների կամ հաճախորդներին տրված վարկերի կազմում՝ կախված իրավիճակից: Վաճառքի գնի և ձեռք բերման գնի միջև տարբերությունը դիտարկվում է որպես տոկոսային եկամուտ և հաշվեկշռվում ռեպո պայմանագրի ժամկետի ընթացքում՝ արդյունավետ եկամտաբերության մեթոդով:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)**Հետզնման ու հակադարձ հետզնման պայմանագրեր և արժեթղթերի գծով փոխառության
գործառնություններ (շարունակություն)**

Եթե հակադարձ ռեպո պայմանագրով գնված ակտիվները վաճառվում են երրորդ կողմին, արժեթղթերի վերադարձի պարտավորությունը արտացոլվում է առևտրային գործառնությունների գծով պարտավորություններում՝ իրական արժեքով:

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Խումբը բնականոն գործունեության ընթացքում արժույթային և կապիտալի շուկաներում օգտագործում է տարատեսակ ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ, ներառյալ՝ ֆորվարդները, ֆյուչերսները, սվոպերը և օպցիոնները: Այդ ֆինանսական գործիքները նախատեսված են առևտրի համար և սկզբնապես ձանաչվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքը որոշվում է շուկայական գնանշման հիման վրա կամ գնորոշման մոդելներով, որոնք հիմնված են բազիսային գործիքների ընթացիկ շուկայական և պայմանագրային արժեքների և այլ գործոնների վրա: Դրական իրական արժեքով ածանցյալ ֆինանսական գործիքները արտացոլվում են ակտիվների կազմում, իսկ բացասական արժեք ունեցողները՝ պարտավորությունների կազմում: Նշված գործառնություններից ստացված արդյունքները հաշվառվում են ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում՝ որպես առևտրական նպատակով պահվող ակտիվներից կամ արտարժույթային գործառնություններից զուտ շահույթ կամ վնաս՝ կախված ածանցյալ գործիքների բնույթից:

Պարունակվող ածանցյալ գործիքը հիբրիդային գործիքի բաղադրիչ է, որը ներառում է նաև ոչ ածանցյալ մայր-պայմանագիր, որի արդյունքում համակցված գործիքի դրամական հոսքերի մի մասը տատանվում է առանձին ածանցյալ գործիքի նման: Պարունակվող ածանցյալ գործիքը առաջացնում է փոփոխություններ որոշ կամ բոլոր դրամական միջոցների հոսքերում, որոնք հակառակ դեպքում պահանջվում էին պայմանագրով, կախված սահմանված տոկոսադրույքից, ֆինանսական գործիքի գնից, ապրանքի գնից, արտարժույթի փոխարժեքից, գների ինդեքսից կամ դրույքից, վարկանշից կամ վարկային ինդեքսից, այլ փոփոխականից, պայմանով, որ ոչ ֆինանսական փոփոխականի դեպքում այն հատուկ է պայմանագրի կողմի համար: Ֆինանսական գործիքին կցված, բայց այդ գործիքից անկախ փոխանցվող ածանցյալ գործիքը, կամ գործիքը, որի պայմանագրային կողմը տարբերվում է այդ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմից, չի հանդիսանում պարունակվող ածանցյալ գործիք, այլ առանձին ածանցյալ գործիք է:

ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն, ֆինանսական ակտիվների, պարտավորությունների և ոչ ֆինանսական հաշտարար շփումների մեջ պարունակվող ածանցյալ գործիքները դիտարկվում են որպես առանձին ածանցյալ գործիքներ և հաշվառվում են իրական արժեքով, եթե համապատասխանում են ածանցյալ գործիքի վերոնշյալ սահմանմանը, նրանց տնտեսական հատկանիշները և ռիսկերը սերտորեն կապված չեն մայր պայմանագրի հետ, և մայր պայմանագիրը չի համարվում առևտրային նպատակներով կնքված կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով հաշվառվող: Պարունակվող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են առևտրային պորտֆելում իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Խումբը այս ձևով հաշվարկում է ֆինանսական պարտավորություններում և ոչ ֆինանսական հիփոթեքային պայմանագրերում պարունակված ածանցյալ գործիքները: Ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են բիզնես մոդելի և SPPI- ի գնահատումների հիման վրա:

Ներգրավված միջոցներ

Ներգրավված միջոցները, որոնք ներառում են ՀՀ կառավարության և Կենտրոնական բանկի, ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների հաշիվները, թողարկված արժեթղթերը և ստորադաս փոխառությունները, սկզբնապես ձանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ձանաչումից հետո ներգրավված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապաճանաչման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)**Վարձակալություն****i. Խումբը՝ որպես վարձակալ**

Խումբը կիրառել է ճանաչման և չափման միասնական մոտեցում բոլոր վարձակալությունների համար, բացառությամբ կարճաժամկետ վարձակալությունների և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալությունների: Խումբը ճանաչում է վարձակալության գծով պարտավորություններ՝ վարձակալության գծով վճարումներ կատարելու համար և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ, որոնք ներկայացնում են հիմքում ընկած ակտիվները օգտագործելու իրավունքը:

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

Խումբը ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ (այն ամսաթիվը, երբ հիմքում ընկած ակտիվը հասանելի կդառնա վարձակալի կողմից օգտագործման համար): Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կուտակված կորուստները, և ճշգրտված վարձակալության գծով պարտավորության ցանկացած վերաչափմամբ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների սկզբնական արժեքը ներառում է ճանաչված վարձակալության գծով պարտավորությունների գումարը, սկզբնավորման ցանկացած ուղղակի ծախսումներ, վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին կամ դրանից առաջ կատարված վարձավճարները՝ հանած ստացված ցանկացած վարձակալության խրախուսումներ: Բացառությամբ եթե Խումբը խելամտորեն համոզված է ձեռք բերել վարձակալված ակտիվը սեփականության իրավունքով, օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկում է գծային հիմունքով վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի օգտակար ծառայության ավարտի ամսաթվից կամ վարձակալության ժամկետի ավարտի ամսաթվից ամենավաղը: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները ենթակա են արժեզրկման գնահատման:

Վարձակալության գծով պարտավորություններ

Վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ Խումբը ճանաչում է վարձակալության գծով պարտավորությունը վարձակալության ժամկետի ընթացքում վճարման ենթակա վարձավճարների ներկա արժեքով: Վարձավճարները պարունակում են հաստատուն վճարումները (ներառյալ՝ ըստ էության հաստատուն վճարումներ)՝ հանած վարձակալության ցանկացած ստացվելիք խրախուսումը, վարձակալության փոփոխում վճարումներ, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, գումարները, որոնք սպասվում է, որ կվճարվեն վարձակալի կողմից՝ մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո: Վարձավճարները ներառում են նաև գնման օպցիոնի իրագործման գին, երբ Խումբը խելամտորեն համոզված է, որ կիրառվի այդ օպցիոնը, և վարձակալությունը դադարեցնելու հետ կապված տուգանքների վճարումներ, եթե վարձակալության ժամկետն արտացոլում է Խմբի՝ վարձակալությունը դադարեցնելու օպցիոնի իրագործումը: Փոփոխում վարձավճարներ, որոնք կախված չեն ինդեքսից կամ դրույքից, ճանաչվում են որպես ծախս այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում տեղի է ունենում այդ վճարումներին հանգեցնող դեպքը կամ իրավիճակը:

Վարձավճարների ներկա արժեքը հաշվելիս Խումբն օգտագործում է սկզբնական կիրառման ամսաթվին լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը, եթե վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքը հնարավոր չէ հեշտությամբ որոշել: Մեկնարկի ամսաթվից հետո վարձակալության գծով պարտավորության գումարը ավելացվում է՝ վարձակալության գծով պարտավորության տոկոսը արտացոլելու համար, և նվազեցվում է՝ կատարված վարձավճարները արտացոլելու համար: Ավելին, վարձակալության գծով պարտավորության հաշվեկշռային արժեքը վերաչափվում է, եթե տեղի են ունենում վերափոխումներ, վարձակալության ժամկետի փոփոխություն, ըստ էության հաստատուն վարձավճարների փոփոխություն կամ հիմքում ընկած ակտիվի գնման օպցիոնի գնահատումներում փոփոխություն:

Կարճաժամկետ վարձակալություններ և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալություններ

Խումբը կիրառում է կարճաժամկետ վարձակալությունների ճանաչման բացառությունը կարճաժամկետ վարձակալությունների համար (այն վարձակալությունները, որոնք վարձակալության ժամկետը մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ 12 ամիս է կամ դրանից պակաս, և չեն պարունակում գնման օպցիոն): Խումբը կիրառում է նաև փոքրարժեք ակտիվների վարձակալության ճանաչման բացառությունը այն գրասենյակային գույքի համար, որոնք համարվում են փոքրարժեք (այսինքն՝ 500 հազար ՀՀ դրամը չգերազանցող): Կարճաժամկետ վարձակալությունների և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալությունների գծով վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս՝ գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)**Վարձակալություն (շարունակություն)****ii. Գործառնական – խումբը` որպես վարձատու**

Վարձակալությունները, երբ խումբը չի փոխանցում հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության հետ կապված նշանակալի բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, դասակարգվում են որպես գործառնական վարձակալություն: Վարձակալական եկամուտը ճանաչվում է գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում է այլ եկամտի կազմում համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, քանի որ գործառնական բնույթի է: Գործառնական վարձակալության բանակցությունների և պայմանավորվածությունների գծով կրած սկզբնավորման ուղղակի ծախսումները ավելացվում են տրամադրված ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին և ճանաչվում են որպես ծախս վարձակալության ժամկետի ընթացքում նույն հիմունքով, որը կիրառվում է վարձակալական եկամուտը ճանաչելիս: Պայմանական վարձավճարները ճանաչվում են որպես եկամուտ այն ժամանակահատվածի ընթացքում, որում դրանք ստացվում են:

iii. Ֆինանսական – խումբը` որպես վարձատու

Ֆինանսական վարձակալության ժամկետի մեկնարկի պահից խումբը ճանաչում է ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ` վարձակալությունում զուտ ներդրումներին հավասար գումարով:

Ֆինանսական եկամտի ճանաչումը հիմնված է այնպիսի գրաֆիկի վրա, որն ապահովում է հատուցման հաստատուն պարբերական դրույք ֆինանսական վարձակալության շրջանակներում վարձատուի զուտ ներդրումների նկատմամբ: Սկզբնական ուղղակի ծախսումները ներառվում են ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների սկզբնական գնահատման մեջ:

Ֆինանսական գործիքների հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները հաշվանցվում են պարտավորություններով և ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում արտացոլվում են զուտ մնացորդով, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավական հիմք և գոյություն ունի դրանք զուտ հիմքով մարելու կամ միաժամանակ ակտիվները իրացնելու և պարտավորությունները մարելու մտադրություն: Հաշվանցում կատարելու իրավունքը չպետք է պայմանավորված լինի ապագա ժամանակաշրջանի դեպքերով և պետք է ունենա իրավական ուժ բոլոր ստորև ներկայացված դեպքերում`

- ▶ բնականոն գործունեության ընթացքում,
- ▶ պարտականությունների չկատարման դեպքում,
- ▶ կազմակերպության կամ դրա որևէ գործընկերոջ վճարունակ չլինելու կամ լուծարման ժամանակ:

Սույն պայմանները, որպես կանոն, չեն տարածվում հաշվանցման գլխավոր համաձայնությունների վրա, և համապատասխան ակտիվներն ու պարտավորությունները ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում արտացոլվում են համախառն արժեքով:

Վերակազմակերպված վարկեր

Հնարավորության դեպքում խումբը ձգտում է վերակազմակերպել վարկերը, այլ ոչ թե բռնագանձել գրավադրված գույքը: Դա կարող է լինել վճարումների ժամկետները երկարաձգելու կամ նոր պայմաններով վարկային պայմանագրի կնքման միջոցով:

Խումբը ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, ինչպիսին է հաճախորդին տրված վարկը, երբ պայմանները այն աստիճան են վերանայվել, որ այն դարձել է հիմնովին նոր վարկ, և տարբերությունը ճանաչվում է որպես ապաճանաչումից օգուտ կամ վնաս այն չափով, որքանով արժեզրկումից կորուստը դեռ չի ճանաչվել: Նոր ճանաչված վարկերը ակնկալվող վարկային կորուստների չափման նպատակով դասակարգվում են 1-ին փուլում, քանի դեռ նոր վարկը չի համարվում ձեռք բերված կամ ստեղծված արժեզրկված (POCI): Երբ խումբը գնահատում է` արդյոք պետք է ապաճանաչել հաճախորդին տրված վարկը թե ոչ, հաշվի է առնում հետևյալ գործոնները`

- ▶ վարկի արժույթի փոփոխությունը,
- ▶ գործընկերոջ փոփոխությունը,
- ▶ եթե փոփոխությունը այնպիսին է, որ գործիքը այլևս չի համապատասխանի SPPI չափանիշին:

Եթե փոփոխությունը չի հանգեցնում զգալիորեն տարբերվող դրամական հոսքերի, փոփոխությունը չի բերում ապաճանաչման: Հիմք ընդունելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով գեղչված դրամական հոսքերի փոփոխությունը, խումբը հաշվառում է փոփոխությունից օգուտը կամ վնասը` ներկայացնելով այն ֆինանսական արդյունքների մասին ֆինանսական հաշվետվությունում որպես տոկոսային եկամուտ` հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքով, այն չափով, որքանով արժեզրկումից վնասը դեռ չի հաշվառվել:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)**Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորությունների ապաճանաչումը****Ֆինանսական ակտիվներ**

Ֆինանսական ակտիվը (կամ, կիրառելի դեպքերում, ֆինանսական ակտիվի մի մասը կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ

- ▶ ակտիվից դրամական միջոցների հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքի ժամկետն ավարտված է,
- ▶ խումբը փոխանցում է ակտիվից դրամական միջոցների հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը կամ պահպանում է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն ամբողջությամբ և առանց էական ուշացման փոխանցել երրորդ կողմին՝ փոխանցման համաձայնագրով, ինչպես նաև,
- ▶ խումբը (ա) փոխանցել է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցել և չի պահպանել ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, սակայն փոխանցել է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողության իրավունքը:

Այն դեպքում, երբ խումբը փոխանցել է ակտիվից դրամական միջոցների հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, ո՛չ փոխանցել և ո՛չ էլ պահպանում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, և չի փոխանցել ակտիվի նկատմամբ վերահսկողության իրավունքը, ակտիվը ճանաչվում է այնքանով, որքանով խումբը շարունակում է մասնակցություն ունենալ տվյալ ակտիվում: Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի նկատմամբ երաշխիքի ձև, այդպիսի մասնակցությունը չափվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնով՝ ակտիվի սկզբնական հաշվեկշռային արժեք և փոխհատուցման առավելագույն գումար, որը կարող է պահանջվել խմբից:

Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի գծով թողարկված/կամ գնված օպցիոնի ձև (ներառյալ՝ դրամական միջոցներով մարվող օպցիոններ կամ նմանատիպ գործիքներ), խմբի մասնակցության չափը որոշվում է այն գումարի չափով, որով խումբը կարող է հետ գնել փոխանցված ակտիվը, բացառությամբ իրական արժեքով գնահատված ակտիվի գծով վաճառված օպցիոնի (ներառյալ՝ դրամական միջոցներով մարվող օպցիոններ կամ նմանատիպ գործիքներ), երբ շարունակվող մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնով՝ փոխանցված ակտիվի իրական արժեք և օպցիոնի իրագործման գին:

Դուրսգրում

Ֆինանսական ակտիվները մասամբ կամ ամբողջությամբ դուրս են գրվում միայն այն ժամանակ, երբ խումբը դադարեցրել է վերականգնումը: Եթե դուրս գրվող գումարը գերազանցում է կուտակված կորուստների պահուստը, տարբերությունը նախ ավելացվում է պահուստին, որը այնուհետև կիրառվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի հանդեպ: Բոլոր հետագա վերականգնումները հաշվանցվում են վարկային կորուստներից ծախսերի հետ: Դուրս գրումը հանդիսանում է ապաճանաչման դեպք:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունն ապաճանաչվում է, երբ մարվում, չեղյալ է համարվում կամ լրանում է դրա գործողության ժամկետը:

Եթե նույն վարկատուի հանդեպ ունեցած ֆինանսական պարտավորությունը փոխարինվում է այլ ֆինանսական պարտավորությամբ, որի պայմաններն էականորեն փոփոխված են նախորդի համեմատ, նման փոխարինումը կամ փոփոխությունը դիտվում է որպես սկզբնական պարտավորության ապաճանաչում և նոր պարտավորության ձանաչում, իսկ համապատասխան հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը արտացոլվում է շահույթում կամ վնասում:

Հարկում

Հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են կապիտալում, որի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը ժամանակաշրջանի հարկվող շահույթի գծով վճարման ենթակա ակնկալվող շահութահարկի գումարն է, որը հաշվարկվում է՝ կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ, ըստ էության, ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ, ինչպես նաև նախորդ տարիների վճարման ենթակա հարկերի գծով կատարված ձգձգումները: Այն դեպքում, երբ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատված են թողարկման համար մինչև համապատասխան հարկային հաշվետվությունների ներկայացնելը, ապա հարկվող շահույթը կամ վնասը հիմնված է գնահատումների վրա: Հարկային մարմինները կարող են ունենալ ավելի խիստ մոտեցում հարկային օրենսդրությունը մեկնաբանելիս և հարկային հաշվարկները ստուգելիս: Որպես արդյունք, հարկային մարմինները կարող են պահանջել լրացուցիչ հարկերի վճարում այն գործարքների գծով, որոնց համար նախկինում պահանջ չի ներկայացվել: Հետևաբար, կարող են առաջանալ նշանակալի լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգման տարվան անմիջապես նախորդող 3 օրացուցային տարիներ: Որոշ հանգամանքներում հարկային ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակաշրջաններ:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)**Հարկում (շարունակություն)**

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ձանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գույքի նախնական ձանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում, և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ձանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի ապագա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չափվում են՝ կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջինները հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքների դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ, ըստ էության, ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ առաջանում են նաև այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են դուստր, ասոցացված կամ համատեղ կազմակերպություններում ներդրումներից, բացի այն դեպքերից, երբ ժամանակավոր տարբերությունների իրացման ժամկետները կառավարվում են մայր կազմակերպության կողմից, և հավանական է, որ դրանք մոտ ապագայում չեն իրացվի:

ՀՀ-ում գործում են նաև այլ գործառնական հարկեր, որոնք վերաբերում են հսկի գործունեությանը: Այդ հարկերը ներառված են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվության «Այլ ծախսեր» հոդվածում:

Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ, բացի հողից և շենքերից: Բանկի շենքերը ներկայացված են վերագնահատված արժեքով: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը: Հողը հաշվառվում է վերագնահատված արժեքով և ունի անսահմանափակ օգտակար ծառայության ժամկետ և, հետևաբար, չի ամորտիզացվում:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

	Օգտակար ծառայություն (տարի)	Դրույք (%)
Շենքեր	20	5
Համակարգիչներ	1	100
Կապի հարմարանքներ	8	12.5
Տրանսպորտային միջոցներ	8	12.5
Սարքավորումներ	8	12.5
Այլ հիմնական միջոցներ	8	12.5

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով վարձակալման ժամկետի և հիմնական միջոցների և դրանց օգտակար ծառայության ժամկետներից նվազագույնով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները հաշվառվում են փաստացի ծախսերի և արժեզրկումից կորուստների տարբերությամբ: Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո ակտիվները փոխանցվում են հիմնական միջոցներին և հաշվառվում են իրենց մնացորդային արժեքով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները չեն ամորտիզացվում, քանի դեռ պատրաստ չեն օգտագործման համար:

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում ձանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ դրանք բավարարում են ակտիվի ձանաչման չափանիշին: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտը կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)**Հիմնական միջոցներ (շարունակություն)**

Հողը և շինությունները վերագնահատվում են կանոնավոր կերպով մոտավորապես 3-5 տարին մեկ: Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից: Այն դեպքում, երբ նշանակալի շեղում կա վերագնահատված ակտիվների իրական արժեքի և նրանց մնացորդային արժեքների միջև, ապա անցկացվում է հետագա վերագնահատում: Վերագնահատումը կատարվում է հիմնական միջոցների ողջ դասի համար:

Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի աճը արտացոլվում է կապիտալում՝ հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է ֆինանսական արդյունքներում տվյալ ակտիվի գծով նախկինում ձանաչված վերագնահատումից վնասը. այս դեպքում վերագնահատումից աճը նույնպես ձանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում: Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի նվազումը ձանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է նախկինում տվյալ ակտիվի գծով կապիտալում ձանաչված վերագնահատումից աճը:

Հիմնական միջոցների օգտագործմանը զուգահեռ, տվյալ ակտիվի վերագնահատված հաշվեկշռային արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության և ակտիվի սկզբնական արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության տարբերությունը փոխանցվում է չբաշխված շահույթին:

Վերագնահատված գումարով հաշվառվող հիմնական միջոցների իրացման կամ դուրսգրման դեպքում, հիմնական միջոցների համապատասխան դասի վերագնահատման պահուստում վերագրված գումարը փոխանցվում է չբաշխված շահույթին:

Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրերից, արտոնագրերից և այլն:

Առանձին ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ձանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ձանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան կամ արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են գծային հիմունքով օգտակար ծառայության ընթացքում՝ 1-ից 10 տարվա ընթացքում և գնահատվում են արժեզրկման առումով, երբ առկա են արժեզրկման հայտանիշեր: Ամորտիզացիայի հաշվառման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական հաշվետու տարվա վերջում:

Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

Բռնագանձված ակտիվներ

Որոշ դեպքերում, ակտիվներ են բռնագանձվում վարկային պարտավորությունների չկատարման արդյունքում: Բռնագանձված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքից և իրացման գույք արժեքից նվազագույնով:

Շնորհներ

Ակտիվներին վերաբերող շնորհները ներառվում են այլ պարտավորություններում և կրեդիտագրվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությանը գծային մեթոդով՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում:

Ֆինանսական երաշխիքներ

Ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերը այն պայմանագրերն են, որոնք պահանջում են, որ երաշխիք տրամադրողը փոխհատուցի երաշխիքը ստացողին կոնկրետ պարտապահի կողմից պարտքային գործիքի ժամկետներին համաձայն վճարումները ժամանակին չկատարելու պատճառով վերջինիս կողմից կրած վնասների դիմաց: Նման ֆինանսական երաշխիքներ տրամադրվում են բանկերին, ֆինանսական և այլ կազմակերպություններին՝ որպես հաճախորդների վարկերի, օվերդրաֆտների և այլ բանկային գործիքների ապահովման միջոց:

Ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերը համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում սկզբնապես ձանաչվում են իրական արժեքով «Այլ պարտավորություններ» հոդվածում՝ միջնորդավճարների գծով ստացված վարձատրության չափով: Պարտավորության սկզբնական ձանաչումից հետո խումբը յուրաքանչյուր երաշխիքի պայմանագրի գծով իր պարտավորությունը գնահատում է հետևյալ երկու մեծություններից առավելագույնով. միջնորդավճարների գծով ամորտիզացված վարձատրությունը և երաշխիքի պայմանագրից առաջացող ֆինանսական պարտավորությունը մարելու համար անհրաժեշտ ծախսումների լավագույն գնահատականը:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)**Պահուստներ**

Պահուստը ձանաչվում է, երբ խումբն ունի գործող իրավական կամ կառուցողական պարտավորություն, որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտներ միջոցների արտահոսք, և պարտավորության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

Կապիտալ*Կանոնադրական կապիտալ*

Սովորական բաժնետոմսերը և չմարվող արտոնյալ բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը վերաբերող ուղղակի ծախսերը, բացառությամբ ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման դեպքերի, արտացոլվում են սեփական կապիտալում որպես թողարկման գծով մուտքերից նվազեցում: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես էմիսիոն եկամուտ:

Էմիսիոն եկամուտ

Էմիսիոն եկամուտը ներառում է բաժնետոմսերի թողարկումից ստացված ցանկացած հավելավճար: Գործարքի գծով ցանկացած ծախսում, որը կապված է բաժնետոմսերի թողարկման հետ, նվազեցվում է էմիսիոն եկամուտից:

Չբաշխված շահույթ

Չբաշխված շահույթը ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների չբաշխված շահույթը:

Շահաբաժիններ

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ շահաբաժինները նվազեցվում են սեփական կապիտալից և ձանաչվում են որպես պարտավորություն միայն այն դեպքում, երբ դրանք հայտարարվել են մինչև հաշվետու ամսաթիվը ներառյալ: Մինչև հաշվետու ամսաթիվը առաջարկված կամ հաշվետու ամսաթվից հետո մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը առաջարկված կամ հայտարարված շահաբաժինները բացահայտվում են համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում:

Հիմնական միջոցների վերազնահատման պահուստ

Հիմնական միջոցների վերազնահատման պահուստը օգտագործվում է գույքի իրական արժեքի աճը և նույն ակտիվի՝ նախկինում կապիտալում ձանաչված աճի սահմաններում իրական արժեքի նվազեցումը գրանցելու համար:

Ներդրումային արժեթղթերի վերազնահատման պահուստ

Այս պահուստը արտացոլում է վաճառքի համար մատչելի ներդրումների/ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունները:

Սեզմենտային հաշվետվություն

Խմբի սեզմենտային հաշվետվությունները հիմնված են հետևյալ գործառնական սեզմենտների վրա՝ Մանրածախ բանկային գործունեություն, Կորպորատիվ բանկային գործունեություն, Ներդրումային բանկային գործունեություն:

Պայմանական ակտիվներ և պարտավորություններ

Պայմանական պարտավորությունները չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում, այլ բացահայտվում են հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ պարտավորության մարման հետ կապված ռեսուրսների արտահոսքը համարվում է քիչ հավանական: Պայմանական ակտիվները չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում և բացահայտվում են հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում այն դեպքերում, երբ դրանց հետ կապված տնտեսական օգուտների ներհոսքը համարվում է հավանական:

Եկամուտների և ծախսերի ձանաչումը

Եկամուտները ձանաչվում են, եթե հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կներհոսեն խումբ, և այդ եկամուտները հնարավոր է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն նախքան եկամտի ձանաչումը:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն) Եկամուտների և ծախսերի ճանաչումը (շարունակություն)

Տոկոսային և համանման եկամուտ և ծախս

Խումբը հաշվարկում է տոկոսային եկամուտ ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվների գծով, կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը ֆինանսական ակտիվների համախառն արժեքի նկատմամբ, բացառությամբ արժեզրկված ակտիվների: Արդյունավետ տոկոսադրույքը (EIR) այն տոկոսադրույքն է, որով գեղչված ակնկալվող ապագա դրամական վճարումները կամ ներհոսքերը ֆինանսական գործիքի ենթադրվող ողջ օգտագործման ժամանակահատվածում կամ կիրառելի դեպքերում՝ ավելի կարճ ժամանակահատվածում, ճշգրտորեն գեղչվում են մինչև ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության գույտ հաշվեկշռային արժեքը: Հաշվարկի ժամանակ հաշվի են առնվում ֆինանսական գործիքի գծով բոլոր պայմանագրային պայմանները (օրինակ՝ ժամկետից շուտ մարման իրավունքը) և միջնորդավճարների գծով կամ լրացուցիչ ծախսերը, որոնք անմիջականորեն կապված են գործիքի հետ և որոնք արդյունավետ տոկոսադրույքի բաղկացուցիչ մաս են կազմում, սակայն հաշվի չեն առնվում ապագա վնասները: Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքները ճշգրտվում են խմբի կողմից միջոցների ելքերի կամ մուտքերի գնահատումների վերանայման դեպքում: Ճշգրտված հաշվեկշռային արժեքը հաշվարկվում է սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքի հիման վրա, իսկ հաշվեկշռային արժեքի փոփոխությունը դիտվում է որպես տոկոսային եկամուտ կամ ծախս:

Երբ ֆինանսական ակտիվը դառնում է արժեզրկված, Խումբը հաշվարկում է տոկոսային եկամուտը՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ֆինանսական ակտիվի գույտ ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ֆինանսական ակտիվը վերականգնվում է և այլևս արժեզրկված չէ, Խումբը վերադառնում է համախառն հիմքով տոկոսային եկամտի հաշվարկին:

Ձեռք բերված կամ ստեղծված արժեզրկված (POCI) ֆինանսական ակտիվների համար Խումբը տոկոսային եկամուտը հաշվարկում է՝ հաշվարկելով վարկային ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքը (EIR) և կիրառելով այն ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Վարկային ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքը (EIR) այն տոկոսադրույքն է, որով սկզբնական ճանաչման ժամանակ գեղչվում են ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերը (ներառյալ՝ վարկային կորուստները)՝ ձեռք բերված կամ ստեղծված արժեզրկված (POCI) ֆինանսական ակտիվների ամորտիզացված արժեքին:

Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող բոլոր ֆինանսական ակտիվներից տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է՝ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում «Այլ տոկոսային եկամուտներում» օգտագործելով պայմանագրային տոկոսադրույքը:

Միջնորդավճարների գծով եկամուտ

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ուղղակի ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Վճարները, այլ եկամուտները և ծախսերը հիմնականում ճանաչվում են հաշվեկշռման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում: Ներդրումային պորտֆելի, այլ կառավարչական և խորհրդատվական ծառայությունների գծով վճարները ճանաչվում են պայմանագրային պայմաններին համապատասխան: Ակտիվների կառավարման գծով վճարները ճանաչվում են ծառայությունների մատուցման ժամանակաշրջանում: Նույն սկզբունքն է կիրառվում կարողությունների կառավարման, ֆինանսական պլանավորման և ակտիվների պահպանման ծառայությունների դեպքում, որոնք ենթադրում են ծառայությունների մատուցման երկար ժամկետ:

Շահաբաժիններից եկամուտ

Եկամուտը ճանաչվում է, երբ խմբի՝ վճարը ստանալու իրավունքը հաստատված է:

Արտարժույթի վերահաշվարկ

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով, որը խմբի գործառնական և հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է: Արտարժույթով կատարված գործարքները սկզբնապես գրանցվում են գործառնական արժույթով, փոխարկվում են՝ կիրառելով գործարքի պահին գործող փոխարժեքը: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվներն ու պարտավորությունները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ կիրառելով հաշվետու ամսաթվի փոխարժեքը: Արտարժույթով արտահայտված գործարքների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվության մեջ որպես արտարժույթի վերազնահատման տարբերություններից օգուտ/(վնաս): Ոչ դրամային հոդվածների համար, որոնք ներկայացվում են սկզբնական արժեքով, վերազնահատման ժամանակ կիրառվում է գործարքի ամսաթվի փոխարժեքը: Իրական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են՝ կիրառելով իրական արժեքի որոշման օրվա փոխարժեքը:

Գործարքի ամսաթվի դրությամբ պայմանագրային փոխարժեքի և ԿԲ-ի փոխարժեքի տարբերությունը ներառվում է եկամտի կազմում՝ նվազեցված արտարժույթով կատարված գործարքի գծով ծախսերը: 2021 և 2020 թվականների դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ԿԲ-ի կողմից 1 ԱՄՆ դոլարի համար հայտարարված փոխարժեքը կազմում է իր համապատասխանաբար 480.14 և 522.59 ՀՀ դրամ:

(հազար ՀՀ դրամ)

4. Կարևոր հաշվապահական դատողություններ և գնահատումներ

ՖՀՄՍ համաձայն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ խմբի ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են ունենում համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները՝ հիմնված պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, որոնք խելամիտ են համարվում տվյալ պայմաններում, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների առումով նշանակալից դատողությունները և գնահատումները ներկայացվում են ստորև:

Վերականգնման հնարավորությամբ ֆինանսական վարձակալության պայմանագրերի ժամկետի որոշումը

Ֆինանսական վարձակալության ժամկետի երկարացման հնարավորություն ունեցող պայմանագրով սահմանված ցանկացած ժամանակահատվածի հետ միասին խումբը ֆինանսական վարձակալության ժամկետը սահմանում է որպես ֆինանսական վարձակալության չչեղարկվող ժամկետ, եթե հիմնավորված է, որ այն կկիրառվի, կամ ֆինանսական վարձակալության ավարտման հնարավորությամբ պայմանագրով սահմանված ցանկացած ժամանակահատված, եթե հիմնավորված է, որ այն չի կիրառվի:

Հողի և շենքերի վերագնահատում

Հիմնական միջոցների իրական արժեքը որոշվում է շուկայական համեմատական մեթոդով: Այսինքն, գնահատողի կողմից իրականացված գնահատումը հիմնված է շուկայական գործարքների գների վրա՝ էականորեն ճշգրտված գույքի բնույթի, գտնվելու վայրի և պայմանների տարբերություններն արտացոլելու համար: Խումբը ներգրավում է անկախ փորձագետների իր գույքերը գնահատելու համար:

Իրական արժեքի չափումը

Ֆինանսական գործիքների (երբ ակտիվ շուկայի գնանշումներ չկան) և ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը սահմանելու համար ղեկավարությունն օգտագործում է իրական արժեքի գնահատման մոդելներ: Սա ներառում է զարգացող գնահատումները և ենթադրությունները համապատասխան նրան, թե շուկայի մասնակիցները ինչպես կգնահատեն գործիքները: Ղեկավարությունն իր ենթադրություններում, որքան հնարավոր է, հիմնվում է դիտարկվող տվյալների վրա, սակայն դրանք միշտ չէ, որ հասանելի են: Այդ դեպքում, ղեկավարությունն օգտագործում է իր ունեցած ամենալավ տեղեկատվությունը: Գնահատված իրական արժեքը կարող է տարբերվել փաստացի արժեքից, որը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ կստացվեր շուկայական գործարքների դեպքում (տես՝ Ծանոթագրություն 31):

Ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման պահուստ

ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման պահուստի գնահատումը ֆինանսական ակտիվների բոլոր դասերի համար պահանջում է դատողություն, մասնավորապես՝ ապագա դրամական հոսքերի գումարի և ժամանակի և գրավի արժեքի գնահատումը՝ արժեզրկման գծով վնասների որոշման և վարկային ռիսկի զգալի աճի գնահատման ժամանակ: Այս գնահատումները պայմանավորված են մի շարք գործոններով, որոնց փոփոխությունները կարող են հանգեցնել պահուստների տարբեր մակարդակների: Բացի այդ, խոշոր բիզնեսի խափանումները կարող են առաջացնել իրացվելիության խնդիրներ որոշ կազմակերպությունների և սպառողների համար: COVID-19 համավարակի, ռազմական հակամարտության և դրա հետ կապված Հայաստանում 2020 թվականի սեպտեմբեր-նոյեմբեր ամիսներին ռազմական դրության հետևանքով վարկային պորտֆելների որակի վատթարացումը (ի թիվս այլ հոդվածների) կարող է էական ազդեցություն ունենալ խմբի ԱՎԿ չափման վրա:

(հազար ՀՀ դրամ)

4. Կարևոր հաշվապահական դատողություններ և գնահատումներ (շարունակություն)**Ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման պահուստ (շարունակություն)**

Խմբի՝ ակնկալվող վարկային կորուստների հաշվարկները ելնում են բարդ մոդելներից, որոնց հիմքում ընկած են մի շարք ենթադրություններ՝ փոփոխական մուտքային տվյալների ընտրության և նրանց փոխկապակցվածության վերաբերյալ: ԱՎԿ մոդելների տարրերը, որոնք համարվում են հաշվապահական դատողություններ և գնահատումներ, ներառում են՝

- ▶ Կիճակագրական մոդելներ դեֆոլտի հավանականությունը (PD), դեֆոլտի դեպքում գործիքի արժեքը (EAD) և դեֆոլտի դեպքում կորստի չափը (LGD) խմբային հիմունքով գնահատելու համար,
- ▶ Ֆինանսական ակտիվների սեզմենտավորումը, երբ դրանց ԱՎԿ-ն հաշվարկված է խմբային հիմունքով,
- ▶ ԱՎԿ մոդելների մշակումը, ներառյալ տարբեր բանաձևերը և մուտքային տվյալների ընտրությունը,
- ▶ Մակրոտնտեսական սցենարների և տնտեսագիտական մուտքային տվյալների միջև կապվածության որոշումը, ինչպիսիք են գործազրկության մակարդակը և գրավի արժեքները, և ազդեցությունը դեֆոլտի հավանականության (PD), դեֆոլտի դեպքում գործիքի իրական արժեքի (EAD) և դեֆոլտի դեպքում կորստի չափի (LGD) վրա,
- ▶ Հեռանկարային մակրոտնտեսական սցենարների ընտրությունը և դրանց հավանականության կշիռը՝ տնտեսական տվյալները ԱՎԿ մոդելների մեջ արտացոլելու համար:

5. Սեզմենտների վերաբերյալ տեղեկատվություն

Կառավարչական նպատակներով և հիմնվելով մատուցվող ապրանքների և ծառայությունների տարատեսակների վրա, Խումբը բաժանվում է հետևյալ երեք սեզմենտների:

Մանրածախ բանկային գործունեություն	Ֆիզիկական անձանց ավանդներ, սպառողական վարկերի տրամադրում, օվերդրաֆտների, վարկային քարտերի սպասարկում և դրամական փոխանցումներ:
Կորպորատիվ բանկային գործունեություն	Կորպորատիվ և ինստիտուցիոնալ հաճախորդներին վարկերի տրամադրում, ավանդների և ընթացիկ հաշիվների բացում և սպասարկում:
Առևտրային և ներդրումային բանկային գործունեություն	Գանձապետական և ֆինանսական, ներդրումային բանկային ծառայություններ և այլ կենտրոնական գործառնություններ:

Ռեսուրսների բաշխման և գործունեության գնահատման նպատակով դեկավարությունը հետևում է իր բիզնես միավորների գործառնական արդյունքներին առանձին-առանձին: Շահութահարկը կառավարվում է Խմբի մակարդակով և բաշխվում է գործառնական սեզմենտների միջև:

2021 և 2020 թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ արտաքին գործընկերոջից կամ հաճախորդից ստացված և Խմբի ընդհանուր հասույթի 10% և ավելի գերազանցող հասույթով որևէ գործարք չի գրանցվել:

Ստորև նշված աղյուսակները ներկայացնում են Խմբի գործառնական սեզմենտների գծով եկամտի և շահույթի, ինչպես նաև առանձին ակտիվների և պարտավորությունների վերաբերյալ տեղեկատվություն:

	Մանրածախ բանկային գործունեություն	Կորպորատիվ բանկային գործունեություն	Առևտրային և ներդրումային բանկային գործունեություն	Ընդամենը
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
Արտաքին աղբյուրներից եկամուտ				
Տոկոսային եկամուտ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով	13,586,816	8,520,505	4,397,674	26,504,995
Այլ տոկոսային եկամուտ	41,459	10,033	45,806	97,298
Տոկոսային ծախս	(3,887,891)	(5,770,013)	(2,554,575)	(12,212,479)
Զուտ տոկոսային եկամուտ	9,740,384	2,760,525	1,888,905	14,389,814
Վարկային կորուստների գծով ծախս	(1,222,152)	(1,501,948)	(41,352)	(2,765,452)
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	3,421,713	702,461	37,921	4,162,095
Միջնորդավճարների գծով ծախս	(1,758,422)	(311,462)	(527)	(2,070,411)
Այլ ոչ տոկոսային եկամուտ	864,893	2,015,336	(74,923)	2,805,306
Ոչ տոկոսային ծախս	(4,560,372)	(4,919,482)	(1,686,467)	(11,166,321)
Սեզմենտների գծով շահույթ	6,486,044	(1,254,570)	123,557	5,355,031
Շահութահարկի գծով ծախս	(1,483,603)	292,523	(37,042)	(1,228,122)
Հաշվետու տարվա շահույթ	5,002,441	(962,047)	86,515	4,126,909

(հազար ՀՀ դրամ)

5. Սեզմենտների վերաբերյալ տեղեկատվություն (շարունակություն)

<i>2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ</i>	<i>Մանրածախ բանկային գործունեություն</i>	<i>Կորպորատիվ բանկային գործունեություն</i>	<i>Առևտրային և ներդրումային բանկային գործունեություն</i>	<i>Ընդամենը</i>
Արտաքին աղբյուրներից եկամուտ				
Տոկոսային եկամուտ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով	13,490,819	9,205,168	2,746,268	25,442,255
Այլ տոկոսային եկամուտ	41,474	12,602	107,629	161,705
Տոկոսային ծախս	(4,108,954)	(5,569,160)	(1,895,718)	(11,573,832)
Զուտ տոկոսային եկամուտ	9,423,339	3,648,610	958,179	14,030,128
Վարկային կորուստների գծով ծախս	(2,165,720)	(3,924,137)	(22,891)	(6,112,748)
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	2,462,693	619,898	19,692	3,102,283
Միջնորդավճարների գծով ծախս	(1,062,501)	(270,173)	–	(1,332,674)
Այլ ոչ տոկոսային եկամուտ	1,499,996	1,634,090	130,290	3,264,376
Ոչ տոկոսային ծախս	(3,847,031)	(4,136,905)	(1,657,328)	(9,641,264)
Սեզմենտների գծով շահույթ	6,310,776	(2,428,617)	(572,058)	3,310,101
Շահութահարկի գծով ծախս	(1,012,166)	389,518	91,751	(530,897)
Հաշվետու տարվա շահույթ	5,298,610	(2,039,099)	(480,307)	2,779,204

Ստորև նշված աղյուսակը ներկայացնում է խմբի գործառնական սեզմենտների գծով ակտիվները.

<i>2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ</i>					
<i>Տոկոսակիր</i>					
	<i>Մանրածախ բանկային գործունեություն</i>	<i>Կորպորատիվ բանկային գործունեություն</i>	<i>Առևտրային և ներդրումային բանկային գործունեություն</i>	<i>Ոչ տոկոսակիր</i>	<i>Ընդամենը</i>
Ակտիվներ	124,456,677	109,832,029	55,102,947	88,180,147	377,571,800
Պարտավորություններ	119,279,565	142,629,709	59,406,995	4,654,266	325,970,535
<i>2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ</i>					
<i>Տոկոսակիր</i>					
	<i>Մանրածախ բանկային գործունեություն</i>	<i>Կորպորատիվ բանկային գործունեություն</i>	<i>Առևտրային և ներդրումային բանկային գործունեություն</i>	<i>Ոչ տոկոսակիր</i>	<i>Ընդամենը</i>
Ակտիվներ	109,075,115	120,520,506	44,575,798	58,265,495	332,436,914
Պարտավորություններ	101,892,680	126,677,634	51,740,204	3,810,349	284,120,867

Տոկոսաբեր ակտիվները ներառում են շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվները, ներդրումային արժեթղթերը, բանկերին տրամադրված վարկերը, հաճախորդներին տրված վարկերը և փոխառությունները:

Տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորությունները ներառում են պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ, պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ, խմբի կողմից թողարկված պարտքային արժեթղթեր, ստորադաս և այլ փոխառություններ:

Աշխարհագրական տեղեկատվություն

Խումբն իր հիմնական գործունեությունը իրականացնում է ՀՀ-ում: Բացի ֆինանսական գործիքներից, Խումբը չունի ՀՀ-ի տարածքից դուրս այլ ընթացիկ ակտիվներ:

(հազար ՀՀ դրամ)

5. Սեզմենտների վերաբերյալ տեղեկատվություն (շարունակություն)**Հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով հասույթ**

ՖՀՄՍ 15-ի շրջանակում հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթի բացվածքը ըստ սեզմենտների 2021 և 2020 թվականների դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար հետևյալն է.

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Մանրածախ բանկային գործունեություն	Կորպորատիվ բանկային գործունեություն	Ներդրումային բանկային գործունեություն	Ընդամենը
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ				
Վճարային քարտերով գործառնություններ	2,486,435	–	–	2,486,435
Միջնորդավճարներ փոխանցումներից	472,554	246,559	789	719,902
Հաշվարկային գործառնություններ	79,559	140,479	36,773	256,811
Վարկային հաշիվների սպասարկման վճարներ	59,589	99,092	–	158,681
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	1,826	87,338	–	89,164
Այլ	321,750	128,993	359	451,102
Ընդամենը հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով հասույթ	3,421,713	702,461	37,921	4,162,095

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Մանրածախ բանկային գործունեություն	Կորպորատիվ բանկային գործունեություն	Ներդրումային բանկային գործունեություն	Ընդամենը
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ				
Վճարային քարտերով գործառնություններ	1,597,673	–	–	1,597,673
Միջնորդավճարներ փոխանցումներից	416,067	191,656	1,123	608,846
Հաշվարկային գործառնություններ	97,562	118,337	–	215,899
Վարկային հաշիվների սպասարկման վճարներ	86,043	111,234	18,164	215,441
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	614	77,235	–	77,849
Այլ	264,734	121,436	405	386,575
Ընդամենը հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով հասույթ	2,462,693	619,898	19,692	3,102,283

6. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները ներառում են հետևյալ հոդվածները.

	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
ԿԲ-ում թղթակցային հաշիվների մնացորդներ, ներառյալ պարտադիր պահուստները ՀՀ դրամով	41,092,366	20,511,050
Կանխիկ դրամական միջոցներ	11,421,034	9,876,863
Այլ բանկերում թղթակցային հաշիվների մնացորդներ	3,967,437	2,959,352
Արժեզրկման պահուստ	(10,357)	(2,777)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	56,470,480	33,344,488

Դրամական միջոցների բոլոր մնացորդները վերագրված են Փուլ 1-ին: Տարվա ընթացքում ԱՎԿ պահուստի փոփոխության վերլուծությունը հետևյալն է.

	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
ԱՎԿ պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	2,777	2,502
ԱՎԿ փոփոխություն	7,580	275
Ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	10,357	2,777

Բանկերը պարտավոր են ունենալ դեպոնացված դրամական միջոցներ (պարտադիր պահուստ) ՀՀ ԿԲ-ում ՀՀ դրամով ներգրավված գումարների 4%-ի չափով (2020: 2%) և արտարժույթով ներգրավված գումարների 18%-ի չափով (2020: 18%):

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ում թղթակցային հաշիվների մնացորդները ներառում են պարտադիր պահուստներ 35,710,972 հազար դրամի չափով (2020թ.՝ 28,924,557 հազար դրամ):

Բանկերը պարտավոր են արտարժույթով ներգրավված գումարների 8%-ը (2020թ.՝ 10%) պահել ՀՀ ԿԲ-ում որպես ՀՀ դրամով դեպոնացված միջոցներ և 10%-ը (2020թ.՝ 8%)՝ արտարժույթով:

(հազար ՀՀ դրամ)

6. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (շարունակություն)

Բանկերի՝ արտարժույթով պահուստավորված միջոցների ելքագրման հնարավորությունը սահմանափակված է: Հետևաբար, խումբը արտարժույթով պահուստավորված միջոցները դասակարգում է որպես «Պահանջներ բանկերի նկատմամբ» (տես Ծանոթագրություն 8):

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ բանկերում տեղաբաշխված միջոցները 3,705,838 հազար դրամ գումարով (93.4%) կենտրոնացված են չորս բանկում (2020թ.՝ 2,865,480 հազար դրամ գումարով (96.8%) կենտրոնացված են չորս բանկում):

7. Առևտրային արժեթղթեր

Առևտրային արժեթղթերը ներառում են.

	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
ՀՀ կառավարության կողմից թողարկված պարտքային արժեթղթեր	564,653	587,620
Ներդրումներ հիմնադրամներում	289,785	291,429
Առևտրային արժեթղթեր	854,438	879,049

8. Պահանջներ բանկերի նկատմամբ

Բանկերի նկատմամբ պահանջները ներառում են հետևյալ հոդվածները.

	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
ՀՀ ԿԲ-ում արտարժույթով պարտադիր պահուստներ (Ծանոթագրություն 6)	17,713,315	11,981,615
ՀՀ ԿԲ-ում դեպոզիտացված միջոցներ և ավանդներ	1,051,500	1,248,500
Դեբիտորական պարտքեր վճարահաշվարկային ծառայությունների գծով	720,514	1,062,901
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	–	641,242
Բանկերին տրված վարկեր և ավանդներ	390,316	423,079
Այլ գումարներ	1,959,005	1,596,558
	21,834,650	16,953,895
Արժեզրկման պահուստ	(21,008)	(9,569)
Ընդամենը պահանջներ բանկերի նկատմամբ	21,813,642	16,944,326

2021 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բանկերին տրված վարկերը և ավանդները ներառում են մնացորդներ մեկ գործընկերոջ հետ 390,316 հազար ՀՀ դրամի չափով (2020 թ.՝ 423,079 հազար ՀՀ դրամ՝ երկու գործընկերոջ հետ):

ՀՀ ԿԲ-ում դեպոզիտացված գումարը իրենից ներկայացնում է ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների երաշխիքային ավանդ:

2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում բանկերի նկատմամբ պահանջների գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ պահուստի փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

	Փուլ 1	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2021 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	16,953,895	16,953,895
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	7,036,393	7,036,393
Մարված ակտիվներ	(730,263)	(730,263)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(1,425,375)	(1,425,375)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	21,834,650	21,834,650
	Փուլ 1	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2021 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	9,569	9,569
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	14,779	14,779
Մարված ակտիվներ	(5,876)	(5,876)
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	3,033	3,033
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(497)	(497)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	21,008	21,008

(հազար ՀՀ դրամ)

8. Պահանջներ բանկերի նկատմամբ (շարունակություն)

2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում բանկերի նկատմամբ պահանջների գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ պահուստի փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

	Փուլ 1	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2020 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	20,560,048	20,560,048
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	5,665,655	5,665,655
Մարված ակտիվներ	(10,288,669)	(10,288,669)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	1,016,861	1,016,861
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	16,953,895	16,953,895

	Փուլ 1	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2020 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	10,793	10,793
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	5,851	5,851
Մարված ակտիվներ	(9,547)	(9,547)
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(120)	(120)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	2,592	2,592
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	9,569	9,569

9. Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ

	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վարկեր հաճախորդներին	191,435,805	187,999,269
Օվերդրաֆտներ	37,253,612	38,111,601
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	10,737,761	11,874,388
Դեբիտորական պարտքեր ֆինանսական վարձակալության գծով	402,444	435,068
Ֆակտորինգ	3,972	25,839
	239,833,594	238,446,165
Հանած՝ վարկերի գծով արժեզրկման պահուստ	(5,544,888)	(8,850,544)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	234,288,706	229,595,621

	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Խոշոր բիզնես վարկեր	80,803,536	89,027,712
ՓՄՁ վարկեր	35,446,861	39,729,258
Սպառողական վարկեր	42,083,465	40,789,485
Հիփոթեքային վարկեր	61,916,748	49,726,023
Ոսկու գրավադրմամբ վարկեր	19,582,984	19,173,687
Հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր և փոխառություններ	239,833,594	238,446,165
Հանած՝ վարկերի գծով արժեզրկման պահուստ	(5,544,888)	(8,850,544)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	234,288,706	229,595,621

(հազար ՀՀ դրամ)

9. Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ (շարունակություն)**Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների գծով արժեզրկման պահուստ**

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում խոշոր բիզնես վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

<i>խոշոր բիզնես վարկեր</i>	<i>Փուլ 1</i>	<i>Փուլ 2</i>	<i>Փուլ 3</i>	<i>Ընդամենը</i>
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	80,852,454	2,811,768	5,363,490	89,027,712
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	20,260,990	–	–	20,260,990
Մարված ակտիվներ	(19,974,647)	–	(1,321,196)	(21,295,843)
Տեղափոխում Փուլ 1	972,741	(972,741)	–	–
Տեղափոխում Փուլ 3	(2,739,478)	(1,630,182)	4,369,660	–
Դուրս գրված գումարներ	–	–	(1,348,963)	(1,348,963)
Արտարժույթի փոխարժեքի ձգգրտումներ	(5,174,109)	(208,845)	(457,406)	(5,840,360)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	74,197,951	–	6,605,585	80,803,536

<i>խոշոր բիզնես վարկեր</i>	<i>Փուլ 1</i>	<i>Փուլ 2</i>	<i>Փուլ 3</i>	<i>Ընդամենը</i>
ԱՎԿ պահուստ 2021 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	630,376	567,794	2,189,944	3,388,114
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	79,698	–	–	79,698
Մարված ակտիվներ	(158,032)	–	(455,708)	(613,740)
Տեղափոխում Փուլ 1	299,189	(299,189)	–	–
Տեղափոխում Փուլ 3	(37,698)	(228,498)	266,196	–
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխման ազդեցությունը Ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՎԿ-ների վրա	(291,257)	–	304,623	13,366
Չեղջի ամորտիզացիա (ճանաչված տոկոսային եկամտում)	–	–	12,869	12,869
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(221,517)	–	343,976	122,459
Դուրս գրված գումարներ	–	–	(1,348,963)	(1,348,963)
Արտարժույթի փոխարժեքի ձգգրտումներ	(42,499)	(40,107)	(190,292)	(272,898)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	258,260	–	1,122,645	1,380,905

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում փոքր և միջին ձեռնարկությունների վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

<i>ՓՄՁ վարկեր</i>	<i>Փուլ 1</i>	<i>Փուլ 2</i>	<i>Փուլ 3</i>	<i>Ընդամենը</i>
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	32,015,368	2,729,847	4,984,043	39,729,258
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	12,699,412	–	–	12,699,412
Մարված ակտիվներ	(12,289,159)	(999,682)	(405,741)	(13,694,582)
Տեղափոխում Փուլ 1	610,481	(553,857)	(56,624)	–
Տեղափոխում Փուլ 2	(373,097)	424,438	(51,341)	–
Տեղափոխում Փուլ 3	(1,170,247)	(593,316)	1,763,563	–
Դուրս գրված գումարներ	–	–	884,404	884,404
Արտարժույթի փոխարժեքի ձգգրտումներ	–	–	(2,186,741)	(2,186,741)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(1,543,796)	(106,457)	(334,637)	(1,984,890)
ՓՄՁ վարկեր	29,948,962	900,973	4,596,926	35,446,861

(հազար ՀՀ դրամ)

9. Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ (շարունակություն)

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների գծով արժեզրկման պահուստ
(շարունակություն)

ՓՄՁ վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2021 թ. հունվարի				
1-ի դրությամբ	587,792	377,509	1,349,632	2,314,933
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	146,829	–	–	146,829
Մարված ակտիվներ	(143,566)	(75,093)	(56,585)	(275,244)
Տեղափոխում Փուլ 1	114,674	(70,522)	(44,152)	–
Տեղափոխում Փուլ 2	(10,821)	12,722	(1,901)	–
Տեղափոխում Փուլ 3	(80,913)	(94,765)	175,678	–
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխման ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՎԿ-ների վրա	(111,591)	30,586	702,752	621,747
Ջեղչի ամորտիզացիա (ձանաչված տոկոսային եկամտում)	–	–	34,643	34,643
ԱՎԿ հաշվարկի մողելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(273,069)	(49,658)	587,761	265,034
Վերականգնումներ	–	–	884,404	884,404
Դուրս գրված գումարներ	–	–	(2,186,741)	(2,186,741)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(28,834)	(12,852)	(87,619)	(129,305)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	200,501	117,927	1,357,872	1,676,300

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում սպառողական վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

Սպառողական վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	36,535,692	1,831,980	2,421,813	40,789,485
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	20,411,391	–	–	20,411,391
Մարված ակտիվներ	(13,963,318)	(249,007)	(1,339,272)	(15,551,597)
Տեղափոխում Փուլ 1	245,530	(156,169)	(89,361)	–
Տեղափոխում Փուլ 2	(1,904,970)	1,939,506	(34,536)	–
Տեղափոխում Փուլ 3	(2,464,909)	(1,285,291)	3,750,200	–
Վերականգնումներ	–	–	1,529,567	1,529,567
Դուրս գրված գումարներ	–	–	(4,099,851)	(4,099,851)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(881,525)	(32,750)	(81,255)	(995,530)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	37,977,891	2,048,269	2,057,305	42,083,465

Սպառողական վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2021 թ. հունվարի				
1-ի դրությամբ	668,559	330,080	1,094,339	2,092,978
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	385,358	–	–	385,358
Մարված ակտիվներ	(179,846)	(56,379)	(170,627)	(406,852)
Տեղափոխում Փուլ 1	89,232	(33,409)	(55,823)	–
Տեղափոխում Փուլ 2	(72,863)	95,454	(22,591)	–
Տեղափոխում Փուլ 3	(106,850)	(218,317)	325,167	–
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխման ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՎԿ-ների վրա	(86,839)	181,560	925,604	1,020,325
Ջեղչի ամորտիզացիա (ձանաչված տոկոսային եկամտում)	–	–	108,981	108,981
ԱՎԿ հաշվարկի մողելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(161,216)	(97)	1,039,124	877,811
Վերականգնումներ	–	–	1,529,567	1,529,567
Դուրս գրված գումարներ	–	–	(4,099,851)	(4,099,851)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(13,828)	(4,674)	(28,024)	(46,526)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	521,707	294,218	645,866	1,461,791

(հազար ՀՀ դրամ)

9. Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ (շարունակություն)

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների գծով արժեզրկման պահուստ
(շարունակություն)

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում հիփոթեքային վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

Հիփոթեքային վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	47,259,947	644,105	1,821,971	49,726,023
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	22,062,411	–	–	22,062,411
Մարված ակտիվներ	(6,413,923)	(116,836)	(578,711)	(7,109,470)
Տեղափոխում Փուլ 1	372,872	(122,837)	(250,035)	–
Տեղափոխում Փուլ 2	(2,078,956)	2,126,149	(47,193)	–
Տեղափոխում Փուլ 3	(1,182,313)	(384,974)	1,567,287	–
Վերականգնումներ	–	–	588,747	588,747
Դուրս գրված գումարներ	–	–	(1,053,329)	(1,053,329)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(2,147,426)	(37,910)	(112,298)	(2,297,634)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	57,872,612	2,107,697	1,936,439	61,916,748

Հիփոթեքային վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2021 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	126,710	47,895	704,192	878,797
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	24,055	–	–	24,055
Մարված ակտիվներ	(10,674)	(5,248)	(84,334)	(100,256)
Տեղափոխում Փուլ 1	78,317	(8,885)	(69,432)	–
Տեղափոխում Փուլ 2	(3,634)	16,679	(13,045)	–
Տեղափոխում Փուլ 3	(4,752)	(28,874)	33,626	–
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխման ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՎԿ-ների վրա	(77,970)	32,761	385,824	340,615
Ջեղձի ամորտիզացիա (ձանաչված տոկոսային եկամտում)	–	–	15,160	15,160
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(62,175)	(379)	368,851	306,297
Վերականգնումներ	–	–	588,747	588,747
Դուրս գրված գումարներ	–	–	(1,053,329)	(1,053,329)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(6,840)	(2,833)	(48,379)	(58,052)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	63,037	51,116	827,881	942,034

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում ոսկու գրավադրմամբ վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

Ոսկու գրավադրմամբ վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	18,654,928	299,860	218,899	19,173,687
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	16,752,042	–	–	16,752,042
Մարված ակտիվներ	(15,602,822)	(251,814)	(345,071)	(16,199,707)
Տեղափոխում Փուլ 1	15,154	(10,731)	(4,423)	–
Տեղափոխում Փուլ 2	(452,305)	453,369	(1,064)	–
Տեղափոխում Փուլ 3	(330,633)	(44,690)	375,323	–
Վերականգնումներ	–	–	448,281	448,281
Դուրս գրված գումարներ	–	–	(531,817)	(531,817)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(57,614)	(1,399)	(489)	(59,502)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	18,978,750	444,595	159,639	19,582,984

(հազար ՀՀ դրամ)

9. Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ (շարունակություն)**Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների գծով արժեզրկման պահուստ (շարունակություն)**

<i>Ոսկու գրավադրմամբ վարկեր</i>	<i>Փուլ 1</i>	<i>Փուլ 2</i>	<i>Փուլ 3</i>	<i>Ընդամենը</i>
ԱՎԿ պահուստ 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	26,448	28,483	120,791	175,722
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	118,734	–	–	118,734
Մարված ակտիվներ	(19,836)	(22,920)	(65,285)	(108,041)
Տեղափոխում Փուլ 1	3,473	(1,021)	(2,452)	–
Տեղափոխում Փուլ 2	(81,890)	82,484	(594)	–
Տեղափոխում Փուլ 3	(25,915)	(79,949)	105,864	–
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխման ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՎԿ-ների վրա	(3,468)	3,559	29,210	29,301
Զեղչի ամորտիզացիա (ճանաչված տոկոսային եկամտում)	–	–	7,838	7,838
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(3,975)	(115)	(51,588)	(55,678)
Վերականգնումներ	–	–	448,281	448,281
Դուրս գրված գումարներ	–	–	(531,817)	(531,817)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(80)	(133)	(269)	(482)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	13,491	10,388	59,979	83,858

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում խոշոր բիզնես վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

<i>խոշոր բիզնես վարկեր</i>	<i>Փուլ 1</i>	<i>Փուլ 2</i>	<i>Փուլ 3</i>	<i>Ընդամենը</i>
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	73,894,548	824,701	4,608,471	79,327,720
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	34,015,468	–	–	34,015,468
Մարված ակտիվներ	(28,744,926)	(150,649)	(83,524)	(28,979,099)
Տեղափոխում Փուլ 2	(2,530,952)	2,530,952	–	–
Տեղափոխում Փուլ 3	–	(437,624)	437,624	–
Դուրս գրված գումարներ	–	–	(31,872)	(31,872)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	4,218,316	44,388	432,791	4,695,495
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	80,852,454	2,811,768	5,363,490	89,027,712

<i>խոշոր բիզնես վարկեր</i>	<i>Փուլ 1</i>	<i>Փուլ 2</i>	<i>Փուլ 3</i>	<i>Ընդամենը</i>
ԱՎԿ պահուստ 2020 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	283,664	283,311	1,747,631	2,314,606
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	275,970	–	–	275,970
Մարված ակտիվներ	(128,085)	(39,927)	(162,138)	(330,150)
Տեղափոխում Փուլ 2	(35,945)	35,945	–	–
Տեղափոխում Փուլ 3	–	(211,285)	211,285	–
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխման ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՎԿ-ների վրա	–	304,697	12,166	316,863
Զեղչի ամորտիզացիա (ճանաչված տոկոսային եկամտում)	–	–	11,667	11,667
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	219,638	175,923	241,993	637,554
Դուրս գրված գումարներ	–	–	(31,872)	(31,872)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	15,134	19,130	159,212	193,476
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	630,376	567,794	2,189,944	3,388,114

(հազար ՀՀ դրամ)

9. Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ (շարունակություն)**Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների գծով արժեզրկման պահուստ (շարունակություն)**

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում փոքր և միջին ձեռնարկությունների վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

ՓՄՁ վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	38,242,644	480,226	1,757,081	40,479,951
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	9,131,735	–	–	9,131,735
Մարված ակտիվներ	(11,386,786)	(160,241)	(623,764)	(12,170,791)
Տեղափոխում Փուլ 1	205,766	(205,766)	–	–
Տեղափոխում Փուլ 2	(6,552,434)	6,665,439	(113,005)	–
Տեղափոխում Փուլ 3	–	(4,088,311)	4,088,311	–
Դուրս գրված գումարներ	–	–	(250,489)	(250,489)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	2,374,443	38,500	125,909	2,538,852
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	32,015,368	2,729,847	4,984,043	39,729,258

ՓՄՁ վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	397,119	24,420	556,083	977,622
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	216,168	–	–	216,168
Մարված ակտիվներ	(110,951)	(5,124)	(73,191)	(189,266)
Տեղափոխում Փուլ 1	3,489	(3,489)	–	–
Տեղափոխում Փուլ 2	(136,076)	143,385	(7,309)	–
Տեղափոխում Փուլ 3	–	(71,582)	71,582	–
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխման ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՎԿ-ների վրա	(1,268)	283,353	570,529	852,614
Ջեղձի ամորտիզացիա (ձանաչված տոկոսային եկամուտ)	–	–	9,077	9,077
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	194,564	4,991	437,746	637,301
Դուրս գրված գումարներ	–	–	(250,489)	(250,489)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	24,747	1,555	35,604	61,906
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	587,792	377,509	1,349,632	2,314,933

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում սպառողական վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

Սպառողական վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	42,323,168	1,092,531	1,765,126	45,180,825
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	12,195,727	–	–	12,195,727
Մարված ակտիվներ	(15,363,243)	(148,815)	(828,865)	(16,340,923)
Տեղափոխում Փուլ 1	202,892	(197,728)	(5,164)	–
Տեղափոխում Փուլ 2	(3,866,908)	3,923,308	(56,400)	–
Տեղափոխում Փուլ 3	–	(2,859,955)	2,859,955	–
Վերականգնումներ	–	–	569,214	569,214
Դուրս գրված գումարներ	–	–	(1,966,974)	(1,966,974)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	1,044,056	22,639	84,921	1,151,616
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	36,535,692	1,831,980	2,421,813	40,789,485

(հազար ՀՀ դրամ)

9. Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ (շարունակություն)

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների գծով արժեզրկման պահուստ
(շարունակություն)

Սպառողական վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	109,322	55,219	440,881	605,422
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	342,261	–	–	342,261
Մարված ակտիվներ	(28,783)	(8,684)	(52,928)	(90,395)
Տեղափոխում Փուլ 1	10,760	(9,370)	(1,390)	–
Տեղափոխում Փուլ 2	(128,255)	149,518	(21,263)	–
Տեղափոխում Փուլ 3	–	(118,223)	118,223	–
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխման ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՎԿ-ների վրա	(7,472)	248,612	659,683	900,823
Ջեղչի ամորտիզացիա (ճանաչված տոկոսային եկամուտ)	–	–	36,621	36,621
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	368,148	11,764	1,293,213	1,673,125
Վերականգնումներ	–	–	569,214	569,214
Դուրս գրված գումարներ	–	–	(1,966,974)	(1,966,974)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	2,578	1,244	19,059	22,881
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	668,559	330,080	1,094,339	2,092,978

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում հիփոթեքային վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

Հիփոթեքային վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	42,785,195	351,489	1,463,612	44,600,296
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	9,416,022	–	–	9,416,022
Մարված ակտիվներ	(5,963,367)	(40,078)	(467,275)	(6,470,720)
Տեղափոխում Փուլ 1	110,145	(110,145)	–	–
Տեղափոխում Փուլ 2	(1,470,330)	1,583,238	(112,908)	–
Տեղափոխում Փուլ 3	–	(1,163,739)	1,163,739	–
Վերականգնումներ	–	–	184,381	184,381
Դուրս գրված գումարներ	–	–	(520,327)	(520,327)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	2,382,282	23,340	110,749	2,516,371
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	47,259,947	644,105	1,821,971	49,726,023

Հիփոթեքային վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	31,152	14,849	599,269	645,270
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	18,062	–	–	18,062
Մարված ակտիվներ	(4,169)	(2,163)	(68,963)	(75,295)
Տեղափոխում Փուլ 1	4,947	(4,947)	–	–
Տեղափոխում Փուլ 2	(4,911)	25,817	(20,906)	–
Տեղափոխում Փուլ 3	–	(11,771)	11,771	–
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխման ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՎԿ-ների վրա	(2,322)	22,950	181,951	202,579
Ջեղչի ամորտիզացիա (ճանաչված տոկոսային եկամուտ)	–	–	6,944	6,944
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	82,218	2,112	282,042	366,372
Վերականգնումներ	–	–	184,381	184,381
Դուրս գրված գումարներ	–	–	(520,327)	(520,327)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	1,733	1,048	48,030	50,811
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	126,710	47,895	704,192	878,797

(հազար ՀՀ դրամ)

9. Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ (շարունակություն)**Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների գծով արժեզրկման պահուստ (շարունակություն)**

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում ոսկու գրավադրմամբ վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

<i>Ոսկու գրավադրմամբ վարկեր</i>	<i>Փուլ 1</i>	<i>Փուլ 2</i>	<i>Փուլ 3</i>	<i>Ընդամենը</i>
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	21,001,528	289,245	239,361	21,530,134
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	14,563,644	–	–	14,563,644
Մարված ակտիվներ	(16,429,713)	(141,543)	(373,462)	(16,944,718)
Տեղափոխում Փուլ 1	17,424	(16,161)	(1,263)	–
Տեղափոխում Փուլ 2	(623,165)	624,149	(984)	–
Տեղափոխում Փուլ 3	–	(456,062)	456,062	–
Վերականգնումներ	–	–	153,359	153,359
Դուրս գրված գումարներ	–	–	(254,264)	(254,264)
Արտարժույթի փոխարժեքի ձգորտումներ	125,210	232	90	125,532
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	18,654,928	299,860	218,899	19,173,687

<i>Ոսկու գրավադրմամբ վարկեր</i>	<i>Փուլ 1</i>	<i>Փուլ 2</i>	<i>Փուլ 3</i>	<i>Ընդամենը</i>
ԱՎԿ պահուստ 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	22,599	17,992	90,424	131,015
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	88,228	–	–	88,228
Մարված ակտիվներ	(15,363)	(10,526)	(47,414)	(73,303)
Տեղափոխում Փուլ 1	1,481	(1,018)	(463)	–
Տեղափոխում Փուլ 2	(68,495)	68,856	(361)	–
Տեղափոխում Փուլ 3	–	(60,325)	60,325	–
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխման ազդեցությունը				
Ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՎԿ-ների վրա	(1,464)	13,429	47,487	59,452
Ջեղձի ամորտիզացիա (ճանաչված տոկոսային եկամուտ)	–	–	4,036	4,036
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(672)	59	67,630	67,017
Վերականգնումներ	–	–	153,359	153,359
Դուրս գրված գումարներ	–	–	(254,264)	(254,264)
Արտարժույթի փոխարժեքի ձգորտումներ	134	16	32	182
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	26,448	28,483	120,791	175,722

Գրավ և վարկային ռիսկը զսպող այլ գործիքներ

Պահանջվող գրավի տեսակն ու չափը կախված է վարկառուի վարկային ռիսկի գնահատականից: Խմբի կողմից սահմանված են ապահովման միջոցների թույլատրելիության և գնահատման չափորոշիչներ:

Ձեռքբերված գրավի հիմնական տեսակները հետևյալն են՝

- ▶ Արժեթղթային վարկերի և հակադարձ հետգնման գործարքների համար՝ դրամական միջոցներ կամ արժեթղթեր,
- ▶ Առևտրային վարկերի համար՝ անշարժ գույքի, պաշարների, դեբիտորական պարտքերի գրավադրում,
- ▶ Մանրածախ վարկավորման համար՝ բնակելի անշարժ գույքի, ոսկու, փոխադրամիջոցների գրավադրում:

Խումբը նաև ստանում է երաշխիքներ մայր կազմակերպություններից դուստր կազմակերպություններին տրամադրված վարկերի գծով:

(հազար ՀՀ դրամ)

9. Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ (շարունակություն)**Գրավ և վարկային ռիսկը զսպող այլ գործիքներ (շարունակություն)**

Ղեկավարությունը հետևում է գրավի շուկայական արժեքին և պահանջում է լրացուցիչ գրավ՝ դրա հիմքում ընկած պայմանագրի համաձայն՝ վարկի արժեզրկման պահուստի բավարարության ստուգման ընթացքում:

Վարկային ռիսկի առավելա- գույն ենթարկվա- ծությունը	Դրամական միջոցներ	Բազային սցենարով պահվող գրավի առարկայի իրական արժեքը						
		Անշարժ գույք	Այլ*	Ավելցուկ գրավ	Ընդամենը գրավ	Զուտ ենթարկվա- ծություն	Համապա- տասխան ԱՎԿ	
31 դեկտեմբերի 2021թ.								
Փոքր և միջին ձեռնարկությունների կորպորատիվ վարկավորում	4,596,926	–	6,154,077	454,223	(4,223,150)	2,385,150	2,211,776	1,357,872
Խոշոր բիզնեսների կորպորատիվ վարկավորում	6,605,585	–	7,983,348	–	(3,287,759)	4,695,589	1,909,996	1,122,645
Հիփոթեքային վարկեր	1,936,439	–	1,973,768	–	(674,653)	1,299,115	637,324	827,881
Ոսկու գրավադրմամբ վարկեր	159,639	–	–	162,840	(23,319)	139,521	20,118	59,979
Սպառողական վարկեր	2,057,305	–	1,888,672	85,616	(796,251)	1,178,037	879,268	645,866
	15,355,894	–	17,999,865	702,679	(9,005,132)	9,697,412	5,658,482	4,014,243

	Վարկային ռիսկի առավելա- գույն ենթարկվա- ծությունը	Դրամական միջոցներ	Բազային սցենարով պահվող գրավի առարկայի իրական արժեքը					Զուտ ենթարկվա- ծություն	Համապա- տասխան ԱՎԿ
			Անշարժ գույք	Այլ*	Ավելցուկ գրավ	Ընդամենը գրավ			
31 դեկտեմբերի 2020թ.									
Փոքր և միջին ձեռնարկությունների կորպորատիվ վարկավորում	4,984,043	–	6,946,014	258,263	(2,420,000)	4,784,277	199,766	1,349,632	
Խոշոր բիզնեսների կորպորատիվ վարկավորում	5,363,490	–	4,124,936	2,082,886	(1,179,312)	5,028,510	334,980	2,189,944	
Հիփոթեքային վարկեր	1,821,971	–	1,596,128	–	(531,341)	1,064,787	757,184	704,192	
Ոսկու գրավադրմամբ վարկեր	218,899	–	435	168,857	(44,138)	125,154	93,745	120,791	
Սպառողական վարկեր	2,421,813	4,181	2,136,104	41,696	(765,822)	1,416,159	1,005,654	1,094,339	
	14,810,216	4,181	14,803,617	2,551,702	(4,940,613)	12,418,887	2,391,329	5,458,898	

* Փոխադրամիջոցներ, սարքավորումներ, այլ հիմնական միջոցներ, պաշարներ և դեբիտորական պարտքեր:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների համակենտրոնացում

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ խումբն ունի տասը խոշոր վարկառուներին տրամադրված վարկերի կենտրոնացում 53,394,554 հազար ՀՀ դրամ ընդհանուր գումարով (համախառն վարկային պորտֆելի 22.26%) (2020թ.՝ 54,594,490 հազար ՀՀ դրամ կամ համախառն վարկային պորտֆելի 22.89%): Նշված վարկերի գծով արժեզրկման պահուստը կազմում է 753,702 հազար ՀՀ դրամ (2020թ.՝ 2,345,407 հազար ՀՀ դրամ):

Վարկերը տրամադրվել են հաճախորդների հետևյալ տեսակներին.

	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.
Մասնավոր ձեռնարկություններ	100,936,068	113,868,380
Ֆիզիկական անձինք	126,944,360	112,222,612
Ֆինանսական կազմակերպություններ	11,837,281	11,874,388
Պետական ձեռնարկություններ	115,885	480,785
	239,833,594	238,446,165

(հազար ՀՀ դրամ)

9. Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ (շարունակություն)**Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների համակենտրոնացում (շարունակություն)**

Վարկերը առավելագույն տրամադրվել են ՀՀ հաճախորդներին, որոնք իրենց գործունեությունը իրականացնում են տնտեսության հետևյալ ոլորտներում.

	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.
Հիփոթեքային վարկեր	61,916,748	49,726,023
Սպառողական վարկեր ֆիզիկական անձանց	61,666,450	59,963,171
Առևտուր	34,082,274	36,206,679
Շինարարություն	22,535,299	24,818,271
Գյուղատնտեսություն, ներառյալ ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	13,951,999	13,685,903
Արդյունաբերություն	12,648,928	10,911,552
Ծառայությունների ոլորտ	6,831,029	10,713,969
Էներգետիկա	3,702,871	4,773,685
Տրանսպորտ և կապ	3,412,654	3,851,928
Այլ	19,085,342	23,794,984
Ընդամենը վարկային պորտֆել	239,833,594	238,446,165
Հանած՝ վարկերի գծով արժեզրկման պահուստ	(5,544,888)	(8,850,544)
Ընդամենը	234,288,706	229,595,621

Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր

Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերը ներառված են կորպորատիվ վարկավորման պորտֆելում: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի վերլուծությունը հետևյալն է.

	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.
Ֆինանսական վարձակալության գծով համախառն ներդրումներ		
Մինչև 1 տարի	142,987	113,145
1-5 տարի	348,745	442,782
5 տարուց ավել	22,104	39,960
	513,836	595,887
Ապագա ժամանակաշրջանների չվաստակած ֆինանսական եկամուտ ֆինանսական վարձակալության գծով	(111,392)	(160,819)
Զուտ ներդրումներ ֆինանսական վարձակալությունում նախքան արժեզրկման գծով պահուստը	402,444	435,068
Արժեզրկման գծով պահուստ	(51,155)	(108,069)
Զուտ ներդրումներ ֆինանսական վարձակալությունում	351,289	326,999

(հազար ՀՀ դրամ)

10. Ներդրումային արժեթղթեր

Ներդրումային արժեթղթերը՝ ներառյալ հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթերը, բաղկացած են.

	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթեր		
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	–	777,573
ՀՀ կառավարության մուրհակներ	–	5,592
ՀՀ կորպորատիվ պարտատոմսեր	1,233,261	1,045,691
Հանած՝ արժեզրկման գծով պահուստ	(24,351)	(5,803)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթեր	1,208,910	1,823,053
ՀՀ պետական պարտատոմսեր՝ հետգնման պայմանագրերով գրավադրված	–	515,781
Հանած՝ արժեզրկման գծով պահուստ	–	(106)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթեր՝ հետգնման պայմանագրերով գրավադրված	–	515,675
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր		
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	34,767,050	28,424,030
ՀՀ կորպորատիվ պարտատոմսեր	4,582,377	5,220,744
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր	39,349,427	33,644,774
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	9,509,290	2,666,326
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր՝ հետգնման պայմանագրերով գրավադրված	9,509,290	2,666,326
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող բաժնեմասային արժեթղթեր		
ՏՀԶԿ երկրների բաժնեմասային արժեթղթեր	5,333	5,333
ՀՀ բաժնեմասային արժեթղթեր	75,222	75,222
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող բաժնեմասային արժեթղթեր	80,555	80,555
Ընդամենը	50,148,182	38,730,383

Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթերի՝ ներառյալ հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթերի գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքների փոփոխության և համապատասխան ԱՎԿ-ի վերլուծությունը հետևյալն է.

Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթեր	Փուլ 1	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2,344,637	2,344,637
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	272,776	272,776
Մարված ակտիվներ	(1,384,152)	(1,384,152)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,233,261	1,233,261
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթեր	Փուլ 1	Ընդամենը
ԱՎԿ-ներ 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	5,909	5,909
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	20,591	20,591
Մարված ակտիվներ	(273)	(273)
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(1,876)	(1,876)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	24,351	24,351

(հազար ՀՀ դրամ)

10. Ներդրումային արժեթղթեր (շարունակություն)

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթերի գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքների փոփոխության և համապատասխան ԱՎԿ-ի վերլուծությունը հետևյալն է.

<i>Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթեր</i>	<i>Փուլ 1</i>	<i>Ընդամենը</i>
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,685,769	1,685,769
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	1,379,313	1,379,313
Մարված ակտիվներ	(720,445)	(720,445)
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,344,637	2,344,637

<i>Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթեր</i>	<i>Փուլ 1</i>	<i>Ընդամենը</i>
ԱՎԿ-ներ 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	5,809	5,809
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	638	638
Մարված ակտիվներ	(538)	(538)
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5,909	5,909

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթերի՝ ներառյալ հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթերը ներկայացված է ստորև.

<i>Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր</i>	<i>Փուլ 1</i>	<i>Ընդամենը</i>
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	36,311,100	36,311,100
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	20,199,199	20,199,199
Մարված ակտիվներ	(2,172,914)	(2,172,914)
Վաճառված ակտիվներ	(2,795,468)	(2,795,468)
Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	(2,683,200)	(2,683,200)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	48,858,717	48,858,717

<i>Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր</i>	<i>Փուլ 1</i>	<i>Ընդամենը</i>
ԱՎԿ-ներ 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	95,740	95,740
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	51,898	51,898
Մարված ակտիվներ	(2,568)	(2,568)
Վաճառված ակտիվներ	(7,822)	(7,822)
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(38,114)	(38,114)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	99,134	99,134

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթերի գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքների և դրանց գծով ԱՎԿ-ների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

<i>Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր</i>	<i>Փուլ 1</i>	<i>Ընդամենը</i>
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	18,583,131	18,583,131
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	28,843,088	28,843,088
Մարված ակտիվներ	(1,123,847)	(1,123,847)
Վաճառված ակտիվներ	(9,332,325)	(9,332,325)
Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	(658,947)	(658,947)
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	36,311,100	36,311,100

(հազար ՀՀ դրամ)

10. Ներդրումային արժեթղթեր (շարունակություն)

Իրական արժեթղթի՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր

	Փուլ 1	Ընդամենը
ԱՎԿ-ներ 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	69,408	69,408
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	68,664	68,664
Մարված ակտիվներ	(4,365)	(4,365)
Վաճառված ակտիվներ	(33,882)	(33,882)
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(4,085)	(4,085)
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	95,740	95,740

11. Հիմնական միջոցներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

Հիմնական միջոցների և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների շարժը հետևյալն է.

	Հող և շենքեր	Սարքավորումներ	Փոխադրամիջոցներ	Համակարգիչներ և կապի հարմարանքներ	Այլ հիմնական միջոցներ	Կապիտալ ներդրումներ հիմնական միջոցներում	Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական կամ վերագնահատված արժեք								
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5,182,175	777,073	235,851	4,248,269	989,281	1,415,174	2,392,651	15,240,474
Ավելացումներ	1,204	30,343	27,326	386,713	321,240	44,759	293,824	1,105,409
Օտարում և դուրսգրում	–	(47,265)	(13,217)	(114,364)	(82,793)	(58)	(200,382)	(458,079)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5,183,379	760,151	249,960	4,520,618	1,227,728	1,459,875	2,486,093	15,887,804
Կուտակված մաշվածություն								
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	196,128	614,726	202,616	3,134,457	716,169	949,967	821,298	6,635,361
Հաշվետու տարվա մաշվածության ծախս	196,427	44,055	5,577	368,780	45,253	120,892	463,850	1,244,834
Օտարում և դուրսգրում	–	(46,765)	(13,217)	(113,290)	(21,633)	(8)	–	(194,913)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	392,555	612,016	194,976	3,389,947	739,789	1,070,851	1,285,148	7,685,282
Ջուտ հաշվեկշռային արժեք								
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,986,047	162,347	33,235	1,113,812	273,112	465,207	1,571,353	8,605,113
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,790,824	148,135	54,984	1,130,671	487,939	389,024	1,200,945	8,202,522
Սկզբնական կամ վերագնահատված արժեք								
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5,177,297	779,101	246,408	4,059,190	935,823	1,398,031	2,375,298	14,971,148
Ավելացումներ	4,878	16,997	–	193,977	55,361	17,143	37,347	325,703
Օտարում և դուրսգրում	–	(19,025)	(10,557)	(4,898)	(1,903)	–	(19,994)	(56,377)
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5,182,175	777,073	235,851	4,248,269	989,281	1,415,174	2,392,651	15,240,474
Կուտակված մաշվածություն								
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	–	595,022	208,270	2,798,017	667,054	832,143	391,253	5,491,759
Հաշվետու տարվա մաշվածության ծախս	196,128	38,729	4,677	341,338	51,018	117,824	435,834	1,185,548
Օտարում և դուրսգրում	–	(19,025)	(10,331)	(4,898)	(1,903)	–	(5,789)	(41,946)
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	196,128	614,726	202,616	3,134,457	716,169	949,967	821,298	6,635,361
Ջուտ հաշվեկշռային արժեք								
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5,177,297	184,079	38,138	1,261,173	268,769	565,888	1,984,045	9,479,389
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,986,047	162,347	33,235	1,113,812	273,112	465,207	1,571,353	8,605,113

(հազար ՀՀ դրամ)

11. Հիմնական միջոցներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ (շարունակություն)**Ակտիվների վերագնահատում**

Խմբին պատկանող շենքերն ու հողերը վերագնահատվել են անկախ գնահատողի կողմից 2019 թվականին:
Ղեկավարությունը հիմնեց շենքերի և հողերի իրական արժեքի իր գնահատումը անկախ գնահատման վրա:

Եթե հիմնական միջոցները ներկայացվեին սկզբնական արժեքի մեթոդի կիրառմամբ, ապա հաշվեկշռային արժեքը 2021թ.դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կկազմեր 743,296.20 հազար ՀՀ դրամ (2020թ.՝ 783,365 հազար ՀՀ դրամ):

Ամբողջությամբ մաշված ակտիվներ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների կազմում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվները կազմում են 2,780,682 հազար ՀՀ դրամ (2020թ.՝ 2,104,314 հազար ՀՀ դրամ):

Տեղադրման փուլում գտնվող հիմնական միջոցներ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների կազմում ներառված տեղադրման փուլում գտնվող ակտիվները կազմում են 63,070.80 հազար ՀՀ դրամ (2020թ.՝ 81,786 հազար ՀՀ դրամ):

Հիմնական միջոցների սահմանափակումներ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբը չի ունեցել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա հիմնական միջոցներ:

12. Ոչ նյութական ակտիվներ

Գույքիլի և այլ ոչ նյութական ակտիվների շարժը հետևյալն է.

	Արտոնագրեր	Համակարգչային ծրագրեր	Այլ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք				
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	846,740	149,461	256,845	1,253,046
Ավելացումներ	36,908	248	252,691	289,847
Կուտակված ամորտիզացիա և արժեզրկում	(3,647)	–	–	(3,647)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	880,001	149,709	509,536	1,539,246
Սկզբնական արժեք				
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	750,383	58,261	113,594	922,238
Ամորտիզացիայի գծով ծախս	23,977	2,530	23,226	49,733
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	774,360	60,791	136,820	971,971
Զուտ հաշվեկշռային արժեք				
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	96,357	91,200	143,251	330,808
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	105,641	88,918	372,716	567,275

(հազար ՀՀ դրամ)

12. Ոչ նյութական ակտիվներ (շարունակություն)

	Արտոնագրեր	Համակարգչային ծրագրեր	Այլ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք				
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	838,367	145,365	217,388	1,201,120
Ավելացումներ	8,373	4,096	39,457	51,926
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	846,740	149,461	256,845	1,253,046
Կուտակված ամորտիզացիա և արժեզրկում				
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	715,166	55,406	93,288	863,860
Ամորտիզացիայի գծով ծախս	35,217	2,855	20,306	58,378
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	750,383	58,261	113,594	922,238
Ջուտ հաշվեկշռային արժեք				
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	123,201	89,959	124,100	337,260
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	96,357	91,200	143,251	330,808

Ամբողջությամբ մաշված ակտիվներ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ոչ նյութական ակտիվների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ոչ նյութական ակտիվները կազմում են 791,164 հազար ՀՀ դրամ (2020թ.՝ 731,219 հազար ՀՀ դրամ):

13. Բռնագանձված ակտիվներ

2021 և 2020թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ խմբի կողմից տրամադրված վարկերի ապահովվածություն հանդիսացող գրավների բռնագանձման արդյունքում ձեռք բերված գրավները ներկայացված են ստորև.

	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.
Հող և շենքեր	2,491,207	1,658,241
Այլ ակտիվներ	38,191	34,802
Ընդամենը բռնագանձված գրավ	2,529,398	1,693,043

Խմբի քաղաքականությունն է հետամուտ լինել գրավի՝ ժամանակին և պատշաճ կերպով իրացմանը: Խումբը հիմնականում չի օգտագործում ոչ դրամային գրավները իր սեփական գործունեության իրականացման նպատակով: Ակտիվները չափվում են հաշվեկշռային արժեքից և իրական արժեքից՝ հանած վաճառքի ծախսումները, նվազագույնով: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում խմբի բռնագանձված ակտիվների արժեքը կազմել է 1,353,796 հազար ՀՀ դրամ (2020թ.՝ 295,615 հազար ՀՀ դրամ) և վաճառված ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը կազմել է 517,441 հազար ՀՀ դրամ (2020թ.՝ 626,500 հազար ՀՀ դրամ):

(հազար ՀՀ դրամ)

14. Այլ ակտիվներ և պարտավորություններ

Այլ ակտիվները բաղկացած են.

	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.
Այլ ֆինանսական ակտիվներ		
Դեբիտորական պարտքեր	553,933	468,267
Չավարտված գործարքների գծով ստացվելիք գումարներ	297,937	316,709
Դրամական փոխանցումների գծով ստացվելիք գումարներ	59,248	21,772
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	911,118	806,748
Հանած՝ այլ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման գծով պահուստ	(11,892)	(17,442)
Ընդամենը զուտ այլ ֆինանսական ակտիվներ	899,226	789,306
Այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ		
Թանկարժեք մետաղներ	1,086,438	690,448
Կանխավճարներ մատակարարներին	269,519	252,222
Կանխավճարներ այլ հարկերի գծով	212,440	67,444
Պաշարներ	186,948	255,917
Ապահովագրության գծով հավելավճարի չամորտիզացված մաս	32,731	35,425
Հաշվարկներ աշխատակիցների հետ	1,128	968
Այլ	1,865	1,865
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	1,791,069	1,304,289
Ընդամենը այլ ակտիվներ	2,690,295	2,093,595

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում այլ ֆինանսական ակտիվների գծով ԱՎԿ-ի վերլուծությունը հետևյալն է.

	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2021թ. հունվարի				
1-ի դրությամբ	17,303	61	78	17,442
Տեղափոխում Փուլ 1	17	(15)	(2)	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(2)	2	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(167)	(21)	188	-
ԱՎԿ գծով ծախսեր	(5,055)	33	10,776	5,754
Վերականգնումներ	-	-	10,791	10,791
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(21,228)	(21,228)
Արտարժույթի փոխարժեքի ձգորտումներ	(864)	-	(3)	(867)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	11,232	60	600	11,892

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում այլ ֆինանսական ակտիվների գծով ԱՎԿ-ի վերլուծությունը հետևյալն է.

	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2020թ. հունվարի				
1-ի դրությամբ	8,572	75	8,780	17,427
Տեղափոխում Փուլ 2	(27)	27	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	-	(27)	27	-
ԱՎԿ գծով ծախսեր	8,418	(14)	8,991	17,395
Վերականգնումներ	-	-	10,727	10,727
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(28,447)	(28,447)
Արտարժույթի փոխարժեքի ձգորտումներ	340	-	-	340
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	17,303	61	78	17,442

(հազար ՀՀ դրամ)

14. Այլ ակտիվներ և պարտավորություններ (շարունակություն)

Այլ պարտավորությունները ներառում են.

	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ		
Պարտավորություն անձնակազմի նկատմամբ	870,715	540,943
Կրեդիտորական պարտքեր	451,571	367,332
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	1,322,286	908,275
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ		
Պարտավորություններ հարկերի գծով՝ բացառությամբ շահութահարկի	266,275	197,635
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ	16,316	18,740
Այլ	5,177	8,781
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	287,768	225,156
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	1,610,054	1,133,431

15. Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ

Բանկերի նկատմամբ պարտավորությունները ներառում են.

	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.
Հետգնման պայմանագրեր ՀՀ Կենտրոնական բանկի հետ	9,005,841	500,144
Բանկերից ստացված վարկեր	3,076,189	2,258,887
Այլ բանկերի թղթակցային հաշիվներ	132,014	190,211
Հետգնման պայմանագրեր բանկերի հետ	–	2,573,962
Փոխարժեքային գործառնությունների գծով կրեդիտորական պարտք	–	206,791
Այլ պարտավորություններ	764,667	919,309
Ընդամենը պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	12,978,711	6,649,304

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբը ստացել է վարկեր 2 բանկերից (2020թ.՝ 2 բանկերից):

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ բանկերի թղթակցային հաշիվների 96.5%-ը կենտրոնացված է մեկ բանկում (2020թ.՝ 89.5% մեկ բանկում): 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի ՀՀ Կենտրոնական բանկի հետ հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարների հիմքում գրավադրված են եղել 9,509,290 հազար ՀՀ դրամ իրական արժեքով ՀՀ պետական պարտատոմսերը (2020թ. 508,745):

16. Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Խումբը օգտագործում է ածանցյալ ֆինանսական գործիքները առևտրային նպատակներով: Ստորև ներկայացված աղյուսակը ցույց է տալիս որպես ակտիվներ և պարտավորություններ ներկայացված ածանցյալ ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները, ինչպես նաև պայմանական արժեքները: Գրանցված համախառն պայմանական արժեքը ածանցյալ գործիքի հիմքում ընկած ակտիվի, հաշվարկային տոկոսադրույքի կամ ինդեքսի արժեքն է և ածանցյալ գործիքների արժեքների փոփոխությունների չափման հիմք է հանդիսանում: Պայմանական արժեքները ներկայացնում են գործարքների ծավալները տարեվերջին և չեն արտացոլում վարկային ռիսկը:

	31 դեկտեմբերի 2021թ.			31 դեկտեմբերի 2020թ.		
	Իրական արժեք			Իրական արժեք		
Արտարժույթի փոխարկման պայմանագրեր	Պայմանական գումար	Ակտիվ	Պարտավորու- թյուն	Պայմանական գումար	Ակտիվ	Պարտավորու- թյուն
Ֆորվարդներ և ֆյուչերսներ	–	–	–	128,222	3,427	–
Սվոփեր	7,835,373	6,862	48,311	6,598,620	224	45,315
Ընդամենը ածանցյալ պարտավորություններ	7,835,373	6,862	48,311	6,726,842	3,651	45,315

(հազար ՀՀ դրամ)

16. Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ (շարունակություն)

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբն ունի դիրքեր ածանցյալ գործիքների հետևյալ տեսակներում.

Ֆորվարդներ և ֆյուչերսներ

Ֆորվարդ և ֆյուչերս պայմանագրերը պայմանագրում նշված ֆինանսական գործիքը սահմանված գնով և ամսաթվին ապագայում գնելու կամ վաճառելու պայմանագրային համաձայնագրեր են: Ֆորվարդները արտաբորսայական շուկայում կնքվող անհատականացված պայմանագրեր են: Ֆյուչերսային պայմանագրերը կնքվում են կարգավորվող բորսաներում ստանդարտացված գումարներով և ենթակա են օրական կանխիկ մարժայի պահանջների:

Սվոփեր

Սվոփերը երկու կողմերի միջև փոխարժեքներ փոխանակելու վերաբերյալ պայմանագրային համաձայնագրեր են՝ որոշակի պայմանական գումարների վրա հիմնված վճարումներ կատարելու համար:

17. Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

Հաճախորդների նկատմամբ պարտավորությունները ներառում են հետևյալ հոդվածները.

	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.
Իրավաբանական անձիք		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	67,538,983	53,547,848
Ժամկետային ավանդներ	74,753,841	72,763,179
	142,292,824	126,311,027
Ֆիզիկական անձիք		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	42,093,741	36,383,945
Ժամկետային ավանդներ	77,036,041	65,278,103
	119,129,782	101,662,048
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	261,422,606	227,973,075

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդների նկատմամբ պարտավորություններում ներառված են 43,306,092 հազար ՀՀ դրամ գումարով ավանդներ, որոնք հանդիսանում են ապահովվածություն տրամադրված վարկերի, թողարկված ակրեդիտիվների, երաշխիքների և պայմանական պարտավորություններին վերաբերող այլ գործարքների համար (2020թ. 40,345,298 հազար ՀՀ դրամ): Այդ ավանդների իրական արժեքը մոտավորապես համարժեք է իրենց հաշվեկշռային արժեքին:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի ամենամեծ տասը հաճախորդների միջոցների ընդհանուր գումարը կազմում է 97,396,493 հազար ՀՀ դրամ (2020թ.՝ 88,910,330 հազար ՀՀ դրամ) կամ հաճախորդներից ներգրավված միջոցների ընդհանուր գումարի 37.26% (2020թ.՝ 39.44%):

18. Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

Թողարկված պարտքային արժեթղթերը բաղկացած են.

	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.
ՀՀ-ում թողարկված պարտատոմսեր ԱՄՆ դոլարով	12,136,584	13,205,098
ՀՀ-ում թողարկված պարտատոմսեր ՀՀ դրամով	5,099,107	5,092,932
ՀՀ-ում թողարկված պարտատոմսեր Եվրոյով	—	3,229,087
ՀՀ-ում թողարկված պարտատոմսեր ԱՄՆ դոլարով	17,235,691	21,527,117

ՀՀ դրամով և ԱՄՆ դոլարով պարտատոմսերի պայմանագրային մարման ժամկետը տատանվում է 2022թթ. շրջանակներում: ՀՀ դրամով պարտատոմսերի դեպքում արժեկտրոնի տոկոսադրույքը 9,5% է, ԱՄՆ դոլարով պարտատոմսերի դեպքում՝ 5,25% և 5,5%: Բանկի կողմից թողարկված պարտատոմսերը ցուցակված են Հայաստանի ֆոնդային բորսայում: 2021 թվականի երկրորդ եռամսյակում Բանկը թողարկել է ՀՀ դրամով և ԱՄՆ դոլարով պարտատոմսեր՝ 3 մլրդ ՀՀ դրամ և 10 մլն ԱՄՆ դոլար ծավալով, դրանք բոլորը տեղաբաշխվել են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

(հազար ՀՀ դրամ)

19. Հարկում

Շահութահարկի գծով ծախսը բաղկացած է հետևյալ հոդվածներից.

	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.
Ընթացիկ շահութահարկի գծով ծախս	1,126,278	421,775
Նախորդ ժամանակաշրջանի շահութահարկի ճշգրտում	(72,531)	(103,356)
Հետաձգված հարկային ծախս/(փոխհատուցում)՝ ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և հակադարձում	174,375	212,478
Շահութահարկի գծով ծախս	1,228,122	530,897

2021 թվականի հունվարի 1-ից սկսած ժամանակահատվածների համար շահութահարկի դրույթաչափը կազմում է 18% (2020թ.՝ 18%): ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՍ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակներով օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկման նպատակով հաշվեկշռային արժեքների միջև:

Հաշվապահական շահույթի և հարկային ծախսերի միջև թվաբանական համաձայնեցումը ներկայացված է ստորև.

	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.
Շահույթ նախքան հարկումը	5,355,031	3,310,101
Օրենքով սահմանված հարկի դրույթաչափ	18%	18%
Շահութահարկի գծով տեսական ծախս՝ օրենքով սահմանված դրույթաչափով	963,906	595,818
Զնվազեցվող ծախսեր/ (հարկերից ազատված եկամուտ)	336,747	38,435
Նախորդ ժամանակաշրջանի շահութահարկի ճշգրտում	(72,531)	(103,356)
Շահութահարկի գծով ծախս	1,228,122	530,897

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և դրանց շարժը համապատասխան տարիների համար ներկայացված է ստորև.

	Ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և հակադարձում			Ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և հակադարձում			Մնացորդը 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին
	Մնացորդը 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին	Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում	Այլ համապարփակ եկամտի կազմում	Մնացորդը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին	Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում	Այլ համապարփակ եկամտի կազմում	
Այլ պարտավորություններ	140,215	(50,666)	–	89,549	56,494	–	146,043
Բռնագանձված ակտիվներ	52,199	–	–	52,199	–	–	52,199
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	(715,126)	(227,754)	–	(942,880)	(274,731)	–	(1,217,611)
Ներդրումային արժեթղթեր	(164,736)	4,758	245,370	85,392	3,906	184,761	274,059
Հիմնական միջոցներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	(243,131)	31,721	–	(211,410)	17,662	–	(193,748)
Այլ արժեզրկում և պահուստներ	(12,209)	27,151	–	14,942	23,214	–	38,156
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	(5,133)	2,312	–	(2,821)	(920)	–	(3,741)
Զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություններ	(947,921)	(212,478)	245,370	(915,029)	(174,375)	184,761	(904,643)

(հազար ՀՀ դրամ)

20. Այլ փոխառու միջոցներ

Այլ փոխառու միջոցները բաղկացած են հետևյալ հոդվածներից.

	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.
ՀՀ ԿԲ-ից ներգրավված վարկեր	6,377,248	5,440,771
Վերաֆինանսավորող վարկային կազմակերպություններից ներգրավված վարկեր	18,765,042	13,987,985
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված վարկեր	3,951,911	4,039,629
ՀՀ կառավարությունից ներգրավված վարկեր	50,081	50,082
Ընդամենը այլ փոխառու միջոցներ	29,144,282	23,518,467

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ նկատմամբ պարտավորությունները ներառում են Գերմանա-Հայկական հիմնադրամի կողմից Փոքր և միջին ձեռնարկությունների վարկավորման, սպառողական և այլ նպատակով վարկերի տրամադրման համար ներգրավված միջոցները:

Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված վարկերը ներառում են Եվրասիական Զարգացման Բանկից և Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկից ստացված վարկերը:

Վերաֆինանսավորող վարկային կազմակերպություններից ներգրավված վարկերը ներառում են Ազգային Հիփոթեքային Ընկերությունից և Բնակարան Երիտասարդներին ՈՒՎԿ-ից ներգրավված վարկերը:

Պարտադիր պայմաններ

2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ խումբը բավարարում է պարտքային բոլոր պարտադիր պայմաններին:

21. Ստորադաս փոխառություններ

Ստորադաս վարկերը ներառում են հետևյալը.

	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.
Ստորադաս փոխառություններ՝ ստացված կապակցված կողմից	336,885	366,607
Ստորադաս վարկեր	336,885	366,607

Ստորադաս փոխառությունն իրենից ներկայացնում է երկարաժամկետ փոխառության համաձայնագիր, որը խմբի անվճարունակության դեպքում հանդիսանում է ստորադաս խմբի մնացած պարտավորությունների նկատմամբ՝ ներառյալ ավանդները և այլ պարտքային գործիքները:

Կապակցված կողմից ստացված ստորադաս փոխառությունները տրամադրված են ԱՄՆ դոլարով, տարեկան 7.12% միջին արդյունավետ տոկոսադրույքով և 2023թ. հունվարին սահմանված մարման ժամկետով (2020թ.՝ 7.12% և 2023թ. հունվարին սահմանված պայմանագրային մարման ժամկետով) (Ծանոթագրություն 35): 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում խումբն իրականացրել է 5,599,452 հազար ՀՀ դրամի չափով ստորադաս փոխառության վաղաժամկետ մարում (Ծանոթագրություն 36):

22. Պայմանական և պայմանագրային պարտավորություններ**Իրավական և հարկային միջավայր**

Հայաստանի հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է և բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատավճիռների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք հաճախ հստակ չեն, հակասական են և ենթարկվում են տարբեր մեկնաբանությունների հարկային մարմինների կողմից: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության մի շարք մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել էական տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

(հազար ՀՀ դրամ)

22. Պայմանական և պայմանագրային պարտավորություններ (շարունակություն)**Իրավական և հարկային միջավայր (շարունակություն)**

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են այլ երկրների համեմատությամբ էական հարկային ռիսկ առաջացնել: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանորեն է գնահատել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի հարկային օրենսդրության իր մեկնաբանությունների, պաշտոնական հայտարարությունների և դատավճիռների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները: Ղեկավարությունը համոզված է, որ խումբն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները:

Խմբին ներկայացվող դատական հայցերի առումով խմբի ղեկավարությունը համոզված է, որ դրանց հետևանքով առաջացող պարտավորությունները էական ազդեցություն չեն ունենա խմբի ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործառնությունների արդյունքների վրա:

Վարկային պարտավորություններ, երաշխիքներ և այլ ֆինանսական պայմանագրեր

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում խումբը տրամադրում է իր հաճախորդներին հետհաշվեկշռային ռիսկ պարունակող ֆինանսական գործիքներ: Նշված ֆինանսական գործիքները, որոնք ունեն վարկային ռիսկի տարբեր մակարդակներ, չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում:

Պայմանական և պայմանագրային պարտավորություններ

2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ խմբի պայմանական և պայմանագրային պարտավորությունները ներառում են հետևյալ հոդվածները.

	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.
Վարկային բնույթի պարտավորություններ		
Զօգտագործված վարկային գծեր	12,294,513	13,053,295
Ֆինանսական երաշխիքներ	5,436,059	6,984,533
Ակրեդիտիվներ	–	1,393,572
Պայմանական և պայմանագրային պարտավորություններ	17,730,572	21,431,400
ԱՎԿ պահուստներ վարկային բնույթի պարտավորությունների գծով	149,784	230,632

2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

Զօգտագործված վարկային գծեր	Փուլ 1	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2021 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	100,785	100,785
Նոր վարկային գծեր	52,449	52,449
Ժամկետը սպառված վարկային գծեր	(47,033)	(47,033)
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(2,075)	(2,075)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(3,151)	(3,151)
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	100,975	100,975

Ակրեդիտիվներ	Փուլ 1	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2021 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	21,816	21,816
Ժամկետը սպառված ակրեդիտիվներ	(18,520)	(18,520)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(3,296)	(3,296)
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	–	–

(հազար ՀՀ դրամ)

22. Պայմանական և պայմանագրային պարտավորություններ (շարունակություն)**Պայմանական և պայմանագրային պարտավորություններ (շարունակություն)**

Ֆինանսական երաշխիքներ	Փուլ 1	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2021 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	108,031	108,031
Նոր ֆինանսական երաշխիքներ	30,986	30,986
Ժամկետը սպառված ֆինանսական երաշխիքներ	(69,596)	(69,596)
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(19,683)	(19,683)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(929)	(929)
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	48,809	48,809

2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

Չօգտագործված վարկային գծեր	Փուլ 1	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2020 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	11,092	11,092
Նոր վարկային գծեր	51,704	51,704
Ժամկետը սպառված վարկային գծեր	(5,226)	(5,226)
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	43,099	43,099
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	116	116
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	100,785	100,785

Ակրեդիտիվներ	Փուլ 1	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2020 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	15,610	15,610
Նոր ակրեդիտիվներ	4,822	4,822
Ժամկետը սպառված ակրեդիտիվներ	(7,783)	(7,783)
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	8,898	8,898
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	269	269
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	21,816	21,816

Ֆինանսական երաշխիքներ	Փուլ 1	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2020 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	26,918	26,918
Նոր ֆինանսական երաշխիքներ	89,153	89,153
Ժամկետը սպառված ֆինանսական երաշխիքներ	(14,249)	(14,249)
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	6,064	6,064
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	145	145
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	108,031	108,031

Ապահովագրություն

Հայաստանի Հանրապետությունում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, դեռ չեն կիրառվում Հայաստանում: Այսուամենայնիվ, 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ խումբն իրականացրել է ավտոտրանսպորտային միջոցների (նաև ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն), շենքերի և շինությունների, շահագործվող գույքի, բանկոմատների, բանկային թիսկերի, էլեկտրոնային և համակարգչային հանցագործության, տնօրենների և ղեկավարների պատասխանատվության ապահովագրություն: Քանի դեռ խումբը չի նախատեսել ամբողջական ապահովագրություն, առկա է ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է ունենալ բացասական ազդեցություն խմբի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

(հազար ՀՀ դրամ)

23. Կապիտալ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի հայտարարված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում է 19,947,633 հազար ՀՀ դրամ (2020թ.՝ 19,947,633 հազար ՀՀ դրամ):

Բանկի կանոնադրության համաձայն՝ բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 66,492 սովորական բաժնետոմսերից և 333 արտոնյալ բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը համապատասխանաբար 300,000 դրամ և 100 դրամ անվանական արժեքներով (2020թ.՝ 66,492 սովորական բաժնետոմսեր և 333 արտոնյալ բաժնետոմսեր):

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի բաժնետերերն են՝

	31 դեկտեմբերի 2021թ.		31 դեկտեմբերի 2020թ.	
	Վճարված կանոնադրական կապիտալ	Բաժնենապ վճարված կապիտալում (%)	Վճարված կանոնադրական կապիտալ	Բաժնենապ վճարված կապիտալում (%)
«Ըղվանսդ գլոբալ ինվեստմենտ» ՍՊԸ	14,539,800	72.89	14,539,800	72.89
«Ըղվանսդ գլոբալ ինվեստմենտ» ՍՊԸ (արտոնյալ բաժնետոմսեր)	33	—	33	—
Հայփոստ Թրասթ Սենթըմենթ ԲԻ ՎԻ	4,410,600	22.11	4,410,600	22.11
Հայաստանյայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցի՝ ի դեմս Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի	997,200	5.00	997,200	5.00
	19,947,633	100	19,947,633	100

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերը իրավունք ունեն ստանալու շահաբաժին և մեկ բաժնետոմսի դիմաց մեկ ծայրի իրավունք Բանկի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում:

Բանկի արտոնյալ բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն իրավասու մարմնի կողմից շահաբաժիններ վճարելու մասին որոշման կայացման դեպքում ստանալ տարեկան հաստատագրված շահաբաժին իրենց պատկանող արտոնյալ բաժնետոմսերի անվանական արժեքի 20%-ի չափով:

Համաձայն 2020թ. ապրիլի 2-ին տեղի ունեցած Բաժնետերերի արտահերթ ժողովի որոշման՝ Բանկի բաժնետիրական կապիտալն աճել է 3,531,000 հազար ՀՀ դրամով՝ 300,000 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով 11,770 սովորական բաժնետոմսի լրացուցիչ տեղաբաշխմամբ: Այս ավելացումից 1,117,666 հազար ՀՀ դրամը վերագրվել է Բանկի չբաշխված շահույթի բաշխմանը առկա բաժնետերերին, չի պահանջել կանխիկ դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների օգտագործում և բացառվել է դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունից:

2020 և 2021 թվականների ընթացքում շահաբաժին չի վճարվել:

Բանկի բաժնետիրական կապիտալը ձևավորվել է բաժնետերերի դրամական ներդրումներից, ընդ որում, բաժնետերերն ունեն շահաբաժիններ ստանալու և կապիտալը ՀՀ դրամով տեղաբաշխելու իրավունք:

Բանկի՝ բաշխման ենթակա պահուստները սահմանափակվում են չբաշխված շահույթով՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ օրենսդրության: Բաշխման ոչ ենթակա միջոցները ներկայացված են գլխավոր պահուստով: Պահուստը ստեղծվել է համաձայն Բանկի կանոնադրության:

Գլխավոր պահուստ

Գլխավոր պահուստը ստեղծվում է ՀՀ կարգավորումներով սահմանված պահանջներին համապատասխան ընդհանուր բանկային ռիսկերի, ներառյալ՝ ապագա կորուստների և այլ չնախատեսված ռիսկերի կամ արտակարգ իրավիճակների գծով: Պահուստը ստեղծվում է Բանկի կանոնադրության համաձայն, որը պահանջում է ձևավորել գլխավոր պահուստ Բանկի բաժնետիրական կապիտալի ոչ պակաս, քան 20% -ի չափով:

Հողի և շենքերի վերազնահատումից աճ

Հողի և շենքերի վերազնահատումից աճն օգտագործվում է հողի և շենքերի իրական արժեքի աճի գրանցման համար և նվազում է նույն ակտիվի գծով սեփական կապիտալում նախկինում ձանաչված աճի չափով:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների վերազնահատման պահուստ

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների վերազնահատման պահուստը գրանցում է իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխությունները:

(հազար ՀՀ դրամ)

24. Զուտ տոկոսային եկամուտ

Զուտ տոկոսային եկամուտը ներառում է.

	2021	2020
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ		
Հաճախորդներին տրված վարկեր	22,965,099	23,296,412
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	40,512	49,569
Ներդրումային արժեթղթեր	2,808,569	26,154
Դրամական համարժեքներ	3,376	4,788
Այլ տոկոսային եկամուտ	204	1,600
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ		
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր	687,235	2,063,732
Տոկոսային եկամուտ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով	26,504,995	25,442,255
Առևտրային արժեթղթեր	45,806	107,629
Ֆինանսական վարձակալություն	51,492	54,076
Այլ տոկոսային եկամուտ	97,298	161,705
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ	26,602,293	25,603,960
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	8,494,342	8,442,496
Այլ փոխառու միջոցներ	1,573,513	1,495,390
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	1,168,463	1,243,286
Ստորադաս փոխառություններ	24,674	144,088
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	786,819	51,523
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	164,668	197,049
Ընդամենը տոկոսային ծախս	12,212,479	11,573,832
Զուտ տոկոսային եկամուտ	14,389,814	14,030,128

25. Վարկային կորուստների գծով ծախս

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ներառված ֆինանսական գործիքների գծով ԱՎԿ ծախսերը 2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար.

	Ծան.	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	6	7,580	–	–	7,580
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	8	11,936	–	–	11,936
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	9	(1,050,357)	38,577	3,803,598	2,791,818
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթեր	10	18,442	–	–	18,442
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր	10	3,394	–	–	3,394
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	14	(5,055)	33	10,776	5,754
Ֆինանսական երաշխիքներ	22	(58,293)	–	–	(58,293)
Վարկային բնույթի պարտավորություններ	22	3,341	–	–	3,341
Ակրեդիտիվներ	22	(18,520)	–	–	(18,520)
Ընդամենը վարկային կորուստների գծով ծախս		(1,087,532)	38,610	3,814,374	2,765,452

(հազար ՀՀ դրամ)

25. Վարկային կորուստների գծով ծախս (շարունակություն)

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ներառված ֆինանսական գործիքների գծով ԱՎԿ ծախսերը 2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար:

	Ծան.	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	6	275	–	–	275
Պահանջների բանկերի նկատմամբ Հաձախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	8	(3,816)	–	–	(3,816)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթեր	9	1,504,708	1,001,466	3,389,806	5,895,980
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր	10	100	–	–	100
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	10	26,332	–	–	26,332
Ֆինանսական ակտիվներ	14	8,418	(14)	8,991	17,395
Ֆինանսական երաշխիքներ	22	80,968	–	–	80,968
Վարկային բնույթի պարտավորություններ	22	89,577	–	–	89,577
Ակրեդիտիվներ	22	5,937	–	–	5,937
Ընդամենը վարկային կորուստների գծով ծախս		1,712,499	1,001,452	3,398,797	6,112,748

26. Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ

Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտը ներառում է հետևյալ հոդվածները

	2021	2020
Վճարային քարտերով գործառնություններ	2,486,435	1,597,673
Միջնորդավճարներ փոխանցումներից	719,902	608,846
Հաշվարկային գործառնություններ	256,811	215,441
Վարկերի գծով միջնորդավճարներից եկամուտ	158,681	215,899
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	89,164	77,849
Այլ	451,102	386,575
Ընդամենը միջնորդավճարների գծով եկամուտ	4,162,095	3,102,283
Վճարային քարտերով գործառնություններ	1,651,362	986,342
Միջնորդավճարներ փոխանցումներից	160,345	150,087
Հաշվարկային գործառնություններ	75,293	82,649
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	75,182	37,000
Այլ ծախսեր	108,229	76,596
Ընդամենը միջնորդավճարների գծով ծախս	2,070,411	1,332,674
Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ	2,091,684	1,769,609

27. Զուտ առևտրային եկամուտ

	2021	2020
Արտարժույթի փոխարկումից զուտ օգուտ	2,113,652	1,750,875
Թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից զուտ եկամուտ	(173,503)	264,096
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքների գծով զուտ վնաս	(83,435)	(601,591)
Առևտրային արժեթղթերից զուտ վնաս	(21,752)	(36,914)
Ընդամենը զուտ առևտրային եկամուտ	1,834,962	1,376,466

(հազար ՀՀ դրամ)

28. Այլ եկամուտ

	2021	2020
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	944,096	663,810
Բռնագանձված ակտիվների օտարումից զուտ օգուտ	146,591	30,004
Ինկասացիայի գծով եկամուտ	18,049	34,345
Շահաբաժիններից եկամուտ	270	17,887
Այլ եկամուտ	191,269	175,217
Ընդամենը այլ եկամուտ	1,300,275	921,263

29. Անձնակազմի գծով և այլ գործառնական ծախսեր

Անձնակազմի գծով և այլ գործառնական ծախսերը ներառում են.

	2021	2020
Աշխատավարձ	5,844,294	4,903,318
Այլ ծախսեր	102,027	135,058
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	5,946,321	5,038,376
Ծրագրային ապահովման ծախսեր	814,423	470,453
Գովազդի գծով ծախսեր	382,555	579,740
Արմենիան Քարդ վճարային համակարգի գծով ծախսեր	314,127	210,242
Ավանդների ապահովագրման ծախսեր	313,721	284,414
Հարկեր (բացառությամբ շահութահարկի) և տուրքեր	264,084	240,177
Անվտանգության գծով ծախսեր	215,039	241,346
Հիմնական միջոցների վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	214,641	143,464
Կապ	209,699	186,057
Խորհրդատվություն և այլ ծառայություններ	119,989	92,130
Ապահովագրության գծով ծախսեր	107,610	108,658
Կոմունալ ծախսեր	96,841	98,881
Գրասենյակային պարագաներ և պահպանության ծախսեր	90,086	104,201
Ֆինանսական համակարգի հաշտարար	32,889	32,157
Վճարված տուգանքներ	22,212	5,596
Գործուղման ծախսեր	11,708	10,073
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	9,921	40,325
Այլ ծախսեր	705,888	511,048
Ընդամենը այլ գործառնական ծախսեր	3,925,433	3,358,962

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար Խումբը ճանաչել է 9,921 հազար ՀՀ դրամի չափով վարձավճարի գծով ծախս ցածրարժեք ակտիվների վարձակալությունից (2020թ.՝ 40,325 հազար ՀՀ դրամի չափով վարձավճարի գծով ծախս ցածրարժեք ակտիվների վարձակալությունից):

30. Ռիսկերի կառավարում**Ներածություն**

Խմբի գործունեությանը բնորոշ են բազմազան ֆինանսական ռիսկեր, և այդ գործունեությունը ենթադրում է ռիսկերի որոշակի աստիճանի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում:

Ռիսկերի կառավարման գործընթացը կազմակերպվում է Խմբի առաքելությանը, հիմնական ու միջանկյալ նպատակներին համահունչ և ուղղված է Խմբի ֆինանսական վիճակի բարելավմանը և հեղինակության բարձրացմանը:

(հազար ՀՀ դրամ)

30. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**Ներածություն (շարունակություն)**

Ռիսկերի կառավարման գործընթացի նպատակն է ռիսկերի նվազեցմանն ուղղված համալիր միջոցառումների, սահմանաչափերի և ներքին իրավական ակտերի շրջանակներում օժանդակել խնայող և խնայող հաճախորդների ակտիվների և պարտավորությունների հետ առնչվող ռիսկերը, հնարավոր ռիսկերով պայմանավորված կորուստների բացառման կամ դրանց նվազագույնի հասցնելու միջոցով, շահութաբերության, իրացվելիության և վճարունակության սահմանաչափերի ընդունելի մակարդակի ապահովումը: Ռիսկերի կառավարումը հիմնվում է խնայող իրավասու մարմնի կողմից հաստատված ընթացակարգերի, կարգերի, նորմատիվների և սահմանաչափերի վրա: Խնայող ռիսկերի բացահայտումը, չափումը, վերահսկումը և մոնիտորինգը կրում են պարբերական և շարունակական բնույթ: Ռիսկերի վերլուծությունը հանդիսանում է խնայող ռազմավարական պլանավորման, ինչպես նաև ներդրումային ծրագրերի գնահատման մի մասը: Խնայող ռիսկերի կառավարման սկզբունքներին են դասվում. ձգնաժամային իրավիճակներում ռիսկերի կառավարման ոչ ստանդարտ ընթացակարգերի օգտագործումը, ֆինանսական դրության կայունության ստուգման նպատակով սթրես սցենարների պարբերաբար կիրառումը, ակտիվներում բիզնես գործառնությունների և վարկային պորտֆելի տեսակների կենտրոնացումից խուսափելը, խնայող ակտիվների և պարտավորությունների դիվերսիֆիկացումը, խնայող կողմից ստանձնած ռիսկերի համապատասխան հաճախականությամբ մոնիտորինգի իրականացումը, բանկային ռիսկերի կենտրոնացված կառավարումը, ռիսկերի կառավարման վարչության և այլ ստորաբաժանումների միջև անընդհատ կապը:

Ռիսկերի կառավարման կառուցվածք

Բանկում ռիսկերի կառավարումը կազմակերպում և կոորդինացնում է Գործադիր տնօրենը՝ Բանկի Խորհրդի կողմից հաստատված ներքին իրավական ակտերի պահանջներին համապատասխան: Բանկում ռիսկերի կառավարումն իրականացվում է հստակ և փաստաթղթավորված կերպով նկարագրված բոլոր բիզնես գործընթացների, վերջիններիս գործունեությունը կանոնակարգող ներքին իրավական ակտերի, բոլոր գործընթացների և գործառնությունների համար սահմանված համապատասխան սահմանաչափերի միջոցով:

Բանկի Խորհուրդ

Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման ընդհանուր վերահսկողության, ռազմավարության և ռիսկերի կառավարման քաղաքականության, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարմանը վերաբերող այլ քաղաքականությունների հաստատման համար, որոնց հիման վրա Բանկի Գործադիր տնօրենը կազմակերպում է ռիսկերի կառավարումը՝ հիմք ընդունելով ռիսկերի կառավարման սահմանաչափերը և Բանկի ներքին իրավական ակտերի պահանջները:

Վարչություն

Բանկում ռիսկերի կառավարման կազմակերպման նպատակով Բանկի Վարչությունն իրականացնում է՝

- ▶ ձգնաժամային իրավիճակներում խնայող եկամտաբերության հետ կապված, ինչպես նաև գործառնական, ռազմավարական, վարկանիշային և իրավական ռիսկերին առնչվող խնայող ռիսկերի կառավարման տեսակետի հիման վրա Խորհրդի համաձայնությամբ համալիր միջոցառումների հաստատումը,
- ▶ որոշակի գործարքների հանդեպ արգելքների սահմանումը,
- ▶ միջբանկային շուկայում առանց ապահովվածության իրականացվող գործառնությունների սահմանաչափերի սահմանումը,
- ▶ բանկային ռիսկերի կարգավորման և վերահսկման ներքին նորմատիվների սահմանումը:

Վարչությունը պատասխանատու է խնայող ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման, ինչպես նաև ողջ ֆինանսական համակարգի համար: Վարչությունը պատասխանատվություն է կրում նաև խնայող իրացվելիության ֆինանսական ռիսկերի համար: Վարչությանն է վերապահված խնայող Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի գործառնությունները:

(հազար ՀՀ դրամ)

30. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**Ռիսկերի կառավարման կառուցվածք (շարունակություն)*****Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանում***

Ռիսկերի կառավարման վարչության հիմնական գործառնություններն են՝

- ▶ Խմբում ռիսկերի կառավարման գործուն մեխանիզմների և գործընթացների մշակումն ու ներդրումը, դրանց ներդրման նկատմամբ հսկողության իրականացումը,
- ▶ Խմբի կողմից տրամադրվող վարկերի ռիսկայնության վերլուծությունը և ծրագրային վարկերի տրամադրման գործընթացի նկատմամբ հսկողությունը,
- ▶ տրամադրված վարկերի մոնիտորինգը, խնդիրների բացահայտումը և դրանց վերաբերյալ հաշվետվությունների ներկայացումը,
- ▶ գրավադրվող գույքի գնահատումների նկատմամբ վերահսկողության իրականացումը և գրավադրված գույքի վերագնահատումների պարբերական իրականացումը,
- ▶ Խմբի սեփականությունը հանդիսացող գույքի ապահովագրության գործընթացի կազմակերպումը,
- ▶ խնդրահարույց վարկային պորտֆելի կառավարումը:

Ներքին աուդիտ

Խմբի կողմից իրականացվող ռիսկի կառավարման գործընթացը յուրաքանչյուր տարի աուդիտի է ենթարկվում ներքին աուդիտի բաժնի կողմից, որը ստուգում է ինչպես ընթացակարգերի ամբողջականությունը և արդյունավետությունը, այնպես էլ Խմբի գործունեության համապատասխանությունը ընթացակարգերին: Ներքին աուդիտի բաժինը անցկացված ստուգումների արդյունքները քննարկում է ղեկավարության հետ և իր եզրակացություններն ու առաջարկները ներկայացնում է Բանկի խորհրդին:

Ռիսկի գնահատման և ռիսկերի ներկայացման համակարգեր

Կախված տարատեսակ գործոններից՝ Խումբը նպատակահարմար է գտնում բանկային ռիսկերը բաժանել արտաքին և ներքին ռիսկերի:

Արտաքին ռիսկերն են՝ երկրի, օրենսդրական, ֆորս մաժորային հանգամանքների, գնային և մրցակցային ռիսկերը:

Խմբի ներքին ռիսկերի դասին են պատկանում իր իսկ գործառնություններից բխող ռիսկերը: Դրանք են վարկային, գործառնական, իրացվելիության, տոկոսադրույքի, արտարժույթային, հեղինակության, կապիտալի նվազման, անձնակազմի և փողերի լվացման:

Երկրի ռիսկը Բանկը կառավարում է՝ օգտվելով միջազգային վարկանիշային գործակալությունների (Moody's, S&P, Fitch) կողմից միջազգային բանկերին և կազմակերպություններին շնորհված վարկանիշներից: Ռիսկերի կառավարման վարչությունը կատարում է Խմբի գործընկեր արտասահմանյան բանկերի վարկանիշների մոնիտորինգ և եռամսյակը մեկ Բանկի Վարչության հաստատման է ներկայացնում այդ բանկերի և ֆինանսական հաստատությունների գծով սահմանաչափերը:

Գնային ռիսկի հնարավոր նվազագույն մակարդակն ապահովվում է հետևյալ միջոցառումների շրջանակներում՝ ֆինանսական շուկայի կառուցվածքային, ծավալային և գնային ցուցանիշների դինամիկայի, առանձին ֆինանսական գործիքների իրացվելիության վերլուծություն, առկա միտումների բացահայտում՝ հնարավոր կորուստների գնահատում ամսական կտրվածքով կիրառվող սթրես թեստերի միջոցով, ֆինանսական գործիքների գծով սահմանաչափերի (ըստ արժեթղթերով գործառնության տեսակի, ըստ դիվերսի, ըստ թողարկողի) սահմանում, արժեթղթերի փաթեթի բազմազանացում (դիվերսիֆիկացիա)՝ ըստ թողարկողի, տնտեսության ճյուղերի, ժամկետայնության և այլն:

Մրցակցային ռիսկի կառավարումը իրականացվում է բիզնես ստորաբաժանումների և բիզնեսի զարգացման բաժնի կողմից պարբերաբար իրականացվող Խմբի և այլ բանկերի կողմից առաջարկվող ծառայությունների տեսականու և պայմանների համեմատության միջոցով:

Տոկոսադրույքի ռիսկը Խմբում կառավարվում է Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից՝ մշակելով և կիրառելով տոկոսադրույքի ռիսկի զսպման մեխանիզմներ/մոդելներ, որի հիման վրա էլ Խմբի Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի կողմից ընդունվում են որոշումներ: Ռիսկերի կառավարման վարչությունը տոկոսադրույքի ռիսկի կառավարման համար ընտրել է տոկոսադրույքի փոփոխության նկատմամբ զգայունության ձեղքվածքի, դյուրացիայի և բազային ռիսկի մոդելները: Տոկոսադրույքի փոփոխության նկատմամբ զգայունության ձեղքվածքի և դյուրացիայի մոդելները կիրառվում են սթրես սցենարների միջոցով ամսական կտրվածքով: Տոկոսադրույքի բազային ռիսկը կառավարվում է սթրես սցենարի միջոցով տարբեր խստության սցենարների կիրառմամբ եռամսյակային կտրվածքով:

(հազար ՀՀ դրամ)

30. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**Ռիսկերի կառավարման կառուցվածք (շարունակություն)**

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակով իրականացվում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետային կառուցվածքի՝ իրացվելիության ձեղքվածքի (liquidity GAP) ամենօրյա քննարկում, ինչպես նաև բարձր իրացվելի գործիքներում ներդրումների տեսակարար կշռի նկատմամբ հսկողություն: Իրացվելիության ռիսկի զսպման նպատակով խմբի Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեին Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից ամսական կտրվածքով ներկայացվում է վերլուծություն խմբի սպասվելիք մարումների, տրամադրվելիք միջոցների և դիրքի վերաբերյալ: Իրացվելիության ռիսկի կառավարումն իր մեջ ներառում է՝ խմբի ակտիվների գնագոյացման մեխանիզմի մշակումը, բանկին տրամադրված փոխառությունների գումարների, տեսակների կամ համախառն տոկոսային ծախսերի սահմանաչափերը, իրացվելիության պահանջները բավարարելու համար օգտագործվող ֆինանսավորման աղբյուրների կենտրոնացումների սահմանաչափերի կիրառումը, փոխառությունները, ըստ մարման ժամկետների դիվերսիֆիկացնելու պահանջը, իրացվելիության պահանջները բավարարելու համար խմբի հետ կապված անձանցից (կազմակերպություններից) փոխառու միջոցների ներգրավման սահմանափակումները, տոկոսադրույքի ռիսկը սահմանափակելու սկզբունքներն ու մեթոդները՝ ներառյալ հետհաշվեկշռային հոդվածների հետ առնչվող տոկոսադրույքի ռիսկն ու սահմանաչափերը, տոկոսային մարժայի նպատակային մակարդակը, միջոցների ներգրավման և տեղաբաշխման տոկոսադրույքի վերաբերյալ որոշումների կայացման մեխանիզմներն ու ընթացակարգերը, խմբի ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ձեղքվածքի թույլատրելի սահմանաչափերը, խմբի այն ստորաբաժանումների աշխատանքների կորդինացման եղանակները, որոնք կարող են իրենց կողմից իրականացվող գործառնություններով ազդել խմբի իրացվելիության մակարդակի վրա, իրացվելիության արտահերթ պահանջները (ինչը կարող է ծագել եկամուտների նվազման, չաշխատող ակտիվների աճի, ավանդների կենտրոնացման) բավարարելու ծրագիրը, Խորհրդին ու գործադիր մարմնին խմբի իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ տրամադրվող համապատասխան հաշվետվությունների ձևերը:

Կապիտալի նվազման ռիսկի չափման մեխանիզմներ են հանդիսանում ներքին և ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանված նորմատիվները (կապիտալի համարժեքության, մեկ փոխառուի գծով և այլն): Ամսական կտրվածքով կիրառվող սթրես սցենարները հնարավորություն են տալիս որոշելու կապիտալի առավելագույն կորստի մեծությունը՝ կախված տարբեր հանգամանքներից:

Անձնակազմի ռիսկը կառավարվում է Անձնակազմի կառավարման բաժնի կողմից, որը պարբերաբար իրականացնում է ՀՀ բանկային համակարգում աշխատատեղերի և դրանց պայմանների ուսումնասիրություն, ինչպես նաև կազմակերպում է աշխատակիցների մասնագիտական գիտելիքների բարձրացմանն ուղղված դասընթացներ՝ ինչպես ներքին, այնպես էլ արտաքին միջոցների հաշվին:

Փողերի լվացման ռիսկի կառավարումը իրականացվում է ֆինանսական դիտարկումների բաժնի կողմից, որը գործում է փողերի լվացման դեմ պայքարի օրենսդրության և Բանկի ներքին իրավական ակտերի պահանջներին համապատասխան:

Ռիսկի կենտրոնացումներ

Ռիսկի կենտրոնացումները առաջանում են, երբ մի շարք գործընկերներ իրականացնում են նմանատիպ գործունեություն, կամ գործունեությունը կատարվում է միևնույն աշխարհագրական շրջանում, կամ նրանք ունեն համանման տնտեսական հատկանիշներ, որի հետևանքով տնտեսական, քաղաքական կամ այլ պայմաններում փոփոխությունները պայմանագրային պարտավորությունների կատարման նրանց ունակության վրա նույն կերպ են ազդում: Ռիսկի կենտրոնացումները արտացոլում են խմբի գործունեության արդյունքների հարաբերական զգայունությունը պայմանների փոփոխություններին, որոնք ազդեցություն են ունենում կոնկրետ բնագավառի կամ աշխարհագրական շրջանի վրա:

Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումներից խուսափելու համար խմբի քաղաքականությունը և գործընթացները ներառում են հատուկ սկզբունքներ՝ ուղղված բազմաբնույթ ակտիվների տեսակների, վարկային և արժեթղթերի պորտֆելների պահպանմանը:

Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկն այն ռիսկն է, որի պատճառով Խումբը կարող է կրել վնասներ՝ հաճախորդների կամ գործընկերների կողմից պարտավորությունների չկատարման դեպքում: Խումբը իրականացնում է վարկային ռիսկի վերահսկում և կառավարում՝ սահմանելով ռիսկի այն սահմանաչափը, որը պատրաստ է ընդունել անհատական գործընկերների և աշխարհագրական ու տնտեսական համակենտրոնացումների համար, ինչպես նաև դիտարկելով զգայունությունը նման սահմանաչափերի նկատմամբ:

Խումբը հաստատել է վարկային որակի ստուգման գործընթաց՝ ապահովելու գործընկերների վարկունակության հնարավոր փոփոխությունների վաղ բացահայտումը, ներառյալ գրավների պարբերաբար վերանայումը: Գործընկերների սահմանաչափերը հաստատված են վարկային ռիսկերի դասակարգման համակարգի միջոցով, որը յուրաքանչյուր գործընկերոջ համար սահմանում է ռիսկի վարկանիշ: Ռիսկերի վարկանիշները ենթակա են պարբերաբար վերանայման: Վարկերի որակի ստուգման գործընթացը խմբին թույլ է տալիս գնահատել հնարավոր վնասը այն ռիսկերի հետևանքով, որոնց նկատմամբ այն զգայուն է, և ձեռնարկել ուղղիչ գործողություններ:

(հազար ՀՀ դրամ)

30. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**Վարկային ռիսկ (շարունակություն)****Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ**

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներից ծագող վարկային ռիսկը ցանկացած պահի սահմանափակվում է ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացված դրական իրական արժեքով:

Վարկային բնույթ ունեցող պարտավորությունների հետ կապված ռիսկեր

Խումբը իր հաճախորդներին ընծեռում է երաշխիքների ստացման հնարավորություն, որոնց գծով Խմբի մոտ կարող է անհրաժեշտություն ծագել հաճախորդների անունից կատարելու վճարումներ: Հաճախորդները նման վճարումները հատուցում են Խմբին՝ ակրեդիտիվների տրամադրման պայմաններին համապատասխան: Նշված պայմանագրերի համաձայն՝ Խումբը կրում է ռիսկեր, որոնք համարժեք են վարկային ռիսկերին, և նվազեցվում են նույն ընթացակարգերի և ռիսկի վերահսկման քաղաքականության վարման շնորհիվ:

Ռիսկի առավելագույն չափը ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվության տարրերի վրա, ներառյալ ածանցյալ գործիքները, զտման և գրավի պայմանագրերի միջոցներով ռիսկը մեղմացնելու ազդեցությունից առաջ, ներկայացված է հաշվեկշռային արժեքով:

Իրական արժեքով ներկայացված ֆինանսական գործիքների դեպքում, հաշվեկշռային արժեքը արտահայտում է ընթացիկ վարկային ռիսկը, բայց ոչ ռիսկի առավելագույն չափը, որը կարող է առաջանալ արժեքի փոփոխությունից:

Ֆինանսական գործիքների յուրաքանչյուր մակարդակի վարկային ռիսկի առավելագույն չափի վերաբերյալ առավել մանրամասն տեղեկատվությունը ներկայացված է առանձին ծանոթագրություններում: Ապահովման միջոցների և ռիսկի նվազեցման այլ մեթոդների ազդեցությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 9-ում:

Արժեզրկման գնահատում

2018 թ. հունվարի 1-ից Խումբը ԱՎԿ-ն հաշվարկում է հավանականությամբ կշռված երեք սցենարներով՝ գնահատելու ակնկալվող դրամական միջոցների պակասորդները, զեղչված արդյունավետ տոկոսադրույքի մոտարկմամբ: Դրամական միջոցների պակասորդը կազմակերպությանը պայմանագրով վճարման ենթակա դրամական միջոցների հոսքերի և կազմակերպության ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի միջև տարբերությունն է: ԱՎԿ հաշվարկի մեխանիզմները ներկայացված են ստորև, և դրանց հիմնական տարրերը հետևյալն են՝

PD	<i>Դեֆոլտի հավանականությունը</i> որոշակի ժամանակային հորիզոնի ընթացքում դեֆոլտի հավանական լինելու գնահատումն է: Դեֆոլտը միայն կարող է տեղի ունենալ գնահատված ժամանակահատվածում որոշակի պահի, եթե գործիքը նախկինում չի ապաճանաչվել և դեռևս պորտֆելում է:
EAD	<i>Դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը</i> դա ապագա դեֆոլտի ամսաթվի դրությամբ գործիքի գնահատված արժեքն է՝ հաշվի առնելով հաշվետու ամսաթվից հետո ակնկալվող փոփոխությունների ազդեցությունը, ներառյալ մայր գումարի և տոկոսների վճարումները՝ պայմանագրով նախատեսված կամ այլ կերպ, բաց թողնված վճարումների վրա հաշվեգրված տոկոսները և այլն:
LGD	<i>Դեֆոլտի դեպքում կորստի չափը</i> դա դրամական միջոցների կորստի գնահատումն է, որն առաջանում է, երբ որոշակի պահի տեղի է ունենում դեֆոլտ: Դա պայմանագրով սահմանված դրամական միջոցների հոսքերի և այն դրամական միջոցների հոսքերի տարբերությունն է, որոնք վարկատուն ակնկալում է ստանալ՝ ներառյալ գրավների իրացումից միջոցները: Այն սովորաբար արտահայտվում է որպես դեֆոլտի դեպքում գործիքի արժեքից (EAD) տոկոս:

ԱՎԿ պահուստը հիմնվում է վարկային վնասների վրա, որոնք ակնկալվում է, որ կառաջանան ակտիվի կյանքի ընթացքում (ակտիվի կյանքի ընթացքում ակնկալվող վարկային վնաս կամ ԱՎԱՎԿ), եթե առկա չէ վարկային ռիսկի զգալի աճ սկզբնական ճանաչումից հետո, որի դեպքում պահուստը հիմնվում է 12 ամսվա ընթացքում ակնկալվող վարկային վնասի վրա (12ամԱՎԿ): 12ամԱՎԿ-ը ԱՎԱՎԿ-ի այն մասն է, որը ներկայացնում է ֆինանսական գործիքի գծով պարտավորությունների չկատարման դեպքերի արդյունք հանդիսացող ԱՎԿ-ները, որոնք հնարավոր են հաշվետու ամսվան հաջորդող 12 ամիսների ընթացքում: Ինչպես ԱՎԱՎԿ-ն, այնպես էլ 12ամԱՎԿ-ն հաշվարկվում են անհատական կամ խմբային հիմունքով՝ ելնելով ֆինանսական գործիքների համապատասխան պորտֆելի բնույթից:

(հազար ՀՀ դրամ)

30. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**Վարկային ռիսկ (շարունակություն)**

Խումբը քաղաքականություն է սահմանել՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտին իրականացնել գնահատում՝ արդյոք ֆինանսական գործիքի վարկային ռիսկը զգալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից հետո, հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում դեֆոլտ տեղի ունենալու ռիսկի փոփոխությունը: Վերոնշյալ գործընթացի հիման վրա, Խումբը խմբավորում է իր վարկերը՝ ըստ փուլերի, ինչպես նկարագրված է ստորև:

- Փուլ 1:** Սկզբնական ճանաչման ժամանակ Խումբը պահուստ է ձանաչում 12 ամսվա ԱՎԿ-ի հիման վրա: 1-ին փուլի վարկերը ընդգրկում են նաև գործիքներ, որոնց դեպքում վարկային ռիսկը բարելավվել է, և վարկը վերադասակարգվել է 2-րդ փուլից:
- Փուլ 2:** Երբ գործիքի վարկային ռիսկը զգալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից հետո, Խումբը պահուստը ձանաչում է վարկի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող վարկային կորուստների (ԱՎԱՎԿ) համար: 2-րդ փուլի վարկերը ընդգրկում են նաև գործիքներ, որոնց դեպքում վարկային ռիսկը բարելավվել է, և վարկը վերադասակարգվել է 3-րդ փուլից:
- Փուլ 3:** Ակտիվը համարվում է արժեզրկված: Խումբը ձևակերպում է ԱՎԱՎԿ պահուստ:
- POCI:** Ձեռք բերված կամ ստեղծված՝ արժեզրկված (POCI) ակտիվները ֆինանսական ակտիվներ են, որոնք արժեզրկված են սկզբնական ճանաչման ժամանակ: Տվյալ ակտիվները սկզբնական ճանաչման ժամանակ հաշվառվում են իրական արժեքով, և տոկոսային եկամուտը հետագայում ձանաչվում է վարկային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքի հիման վրա: ԱՎԿ-ն միայն ձանաչվում կամ ապաձանաչվում է այնքանով, որքանով որ հետագայում փոխվում է ակտիվի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող վարկային կորուստների գնահատականը:

Դեֆոլտի և վերականգնման սահմանումը

Խումբը համարում է, որ ֆինանսական գործիքի գծով առկա է դեֆոլտ և, հետևաբար այն դասում է որպես Փուլ 3-ին պատկանող ֆինանսական գործիք (այսինքն՝ վարկային տեսանկյունից արժեզրկված) ԱՎԿ հաշվարկի նպատակով, բոլոր այն դեպքերում, երբ փոխառուն 91 օրով ուշացնում է պայմանագրային վճարումների կատարումը:

Ֆինանսական գործիքը նաև համարվում է արժեզրկված՝ հիմք ընդունելով սահմանված այլ քանակական և որակական գործոններ, ինչպիսիք են փոխկապակցված անձանց տրամադրված վարկերի որակը, վերանայման կարգավիճակը, որոնք հաստատվում են ղեկավարության կողմից:

*Դեֆոլտի հավանականության գնահատման գործընթացը**Գանձապետական և միջբանկային հարաբերություններ*

Խմբի գանձապետական և միջբանկային հարաբերությունները և գործընկերները իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ծառայություններ մատուցող կազմակերպություններ, բանկեր, բրոքերներ-դիլերներ, արտարժույթի առքուվաճառք իրականացնող ընկերություններ և քլիրինգային ընկերություններ: Այս հարաբերությունների առումով Խումբը գնահատում է հրապարակայնորեն հասանելի տեղեկատվությունը, մասնավորապես ֆինանսական տեղեկատվությունը և այլ արտաքին տվյալներ, օր՝ արտաքին վարկանիշները:

*Հաճախորդներին տրված վարկեր**Խմբավորում*

Հաճախորդներին տրված վարկերի, որոնք պատկանում են Փուլ 1-ին և Փուլ 2-ին, ինչպես նաև անհատապես ոչ էական Փուլ 3-ին պատկանող վարկերի համար, Խումբը հաշվարկում է ԱՎԿ պորտֆելի մակարդակով: Խումբն առանձնացնում է պորտֆելների հետևյալ տեսակները.

- ▶ Խոշոր բիզնես վարկեր,
- ▶ ՓՄՁ վարկեր,
- ▶ Սպառողական վարկեր,
- ▶ Հիփոթեքային վարկեր,
- ▶ Ոսկու գրավադրմամբ վարկեր:

(հազար ՀՀ դրամ)

30. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**Վարկային ռիսկ (շարունակություն)**

Հաճախորդներին տրված վարկերի գծով ղեֆոլտի հավանականությունը հիմնվում է անցյալ ժամանակաշրջանների տեղեկությունների վրա և հաշվարկվում է հավանականության փոփոխության մատրիցաներով՝ հիմք ընդունելով վարկային պորտֆելների ժամկետայնության վերաբերյալ առկա տեղեկությունները: Հավանականությունները հաշվարկվում են որպես 12 ամիս ժամանակաշրջանի ընթացքում ղեֆոլտ կատեգորիաների միջև փոխանցվող վարկերի մասնաբաժինը ընդհանուր վարկերի նկատմամբ ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ: Դեֆոլտի հավանականությունը հաշվարկելիս խումբը դիտարկում է կանխատեսվող մակրոտնտեսական ցուցանիշները, որոնք ունեն էական ազդեցություն ղեֆոլտի հավանականության վրա՝ հաշվարկված ըստ ժամանակային շարքերի ռեգրեսիայի վերլուծության: Դեֆոլտի հավանականությունների կանխատեսումները գնահատվում են հիմնվելով պաշտոնապես հասանելի կանխատեսվող մակրոտնտեսական ցուցանիշների վրա:

Հիմք ընդունելով մակրոտնտեսական պարամետրերի պատմական կանխատեսումների գնահատման շեղումները փաստացի միտումներից՝ մակրոտնտեսական զարգացման երեք սցենարները ուղղված են երեք ղեֆոլտի հավանականության PIT մատրիցների վերջնական արդյունքին, որոնք կշռված են 10%, 80% և 10% հավանականություններով՝ լավագույն, բազային և վատագույն սցենարներին համապատասխան:

Դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը

Դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը (EAD) իրենից ներկայացնում է արժեզրկման գնահատման ենթակա ֆինանսական գործիքների համախառն հաշվեկշռային արժեքը, որը հաշվի է առնում ինչպես հաճախորդի ունակությունը՝ մեծացնելու իր վարկի գումարը ղեֆոլտին մոտենալու դեպքում, այնպես էլ հնարավոր վաղաժամկետ մարումները: Փուլ 1-ում գտնվող ակտիվների համար խումբը գնահատում է 12 ամսվա ընթացքում հնարավոր ղեֆոլտի հավանականությունը 12ամսվա հաշվարկելու նպատակով: Փուլ 2, Փուլ 3 և ձեռք բերված կամ ստեղծված՝ արժեզրկված (POCI) դասին պատկանող ֆինանսական ակտիվների համար ղեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը դիտարկվում է գործիքների ողջ կյանքի տևողության ընթացքում տեղի ունեցող դեպքերի համար:

Դեֆոլտի ժամանակ կորստի չափը

Խումբը ղեֆոլտի ժամանակ կորստի չափը հաշվարկելու նպատակով օգտագործում է ղեֆոլտի ամսաթվից հետո վերականգնումների վերաբերյալ պատմական տվյալները բոլոր ղեֆոլտի ենթարկված վարկերի կտրվածքով: Դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ ողջ տեղեկատվությունը հավաքագրվում է ղեֆոլտի ամսաթվից հետո՝ ըստ LGD խմբերի: Ժամանակային կտրվածքով վերջին ժամկետանց վարկերի համար հնարավոր վերադարձի հավանականությունը գնահատվում է նախկինում ժամկետանց վարկերի պոպուլյացիայի զարգացման գործակիցով: Տվյալ շրջանակներում հաշվի են առնվում հավաքագրման բաղադրականության ցանկացած փոփոխություն: Հավաքագրվում է ղեֆոլտի ամսաթվից հետո դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ ողջ տեղեկատվությունը և գեղջվում ղեֆոլտի ամսաթվի դրությամբ՝ միջին արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդի օգտագործմամբ, յուրաքանչյուր LGD խմբի գծով: Դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներառում է բոլոր տեսակի դրամական ներհոսքերը ժամկետանց վարկերի գծով (վարկերի մարումից ստացված միջոցներ, երաշխավորից ստացված միջոցներ, գրավի առարկայի վաճառքից ստացված միջոցներ և այլն):

Վարկային ռիսկի զգալի աճ

Խումբը սահմանել է քաղաքականություն՝ գնահատելու յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ֆինանսական գործիքի վարկային ռիսկի զգալի աճի հայտանիշները՝ սկզբնական ճանաչման պահից ի վեր՝ հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի մնացորդային կյանքի ընթացքում ղեֆոլտի ռիսկի փոփոխությունը: Խումբը որպես հիմնական հայտանիշ է օգտագործում վարկերի ժամկետանց օրերի քանակի վերաբերյալ տեղեկատվությունը: Խումբը համարում է, որ վարկային ռիսկը զգալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչման պահից հետո, եթե պայմանագրային վճարումները ուշացվել են ավելի քան 30 օրով:

Վարկային ռիսկի աճը գնահատելիս խմբի ղեկավարությունը նաև առաջնորդվում է հետևյալ գործոններով՝

- ▶ ՀՀ այլ ֆինանսական հաստատություններում տվյալ վարկառուի ժամկետանց օրերի քանակը,
- ▶ կանխորոշված փոխկապակցված կողմերի ժամկետանց օրերի քանակը:

Կանխատեսվող տեղեկատվություն և բազմակի տնտեսական սցենարներ

ԱՎԿ մոդելներում Խումբը հիմնվում է կանխատեսվող տեղեկատվության լայն շրջանակի վրա, մասնավորապես այնպիսի տնտեսական ելակետային տվյալների, ինչպիսիք են՝

- ▶ ՀՆԱ-ի տարեկան աճը,
- ▶ ԱՄՆ դոլար/ՀՀ դրամ փոխարժեք,
- ▶ ՀՀ ԿԲ բազային դրույքի աճը,
- ▶ Գործազրկության մակարդակ:

(հազար ՀՀ դրամ)

30. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**Վարկային ռիսկ (շարունակություն)**

Կանխատեսվող տեղեկատվությունը խումբը ստանում է արտաքին աղբյուրներից (արտաքին վարկանիշային գործակալություններ, կառավարական մարմիններ, օրինակ՝ կենտրոնական բանկեր և միջազգային ֆինանսական հաստատություններ): Խմբի Վարկային Ռիսկի Վարչության մասնագետները որոշում են բազմակի սցենարներին վերագրելի կշիռները: Ստորև ներկայացված աղյուսակում ցույց են տրված կանխատեսվող տնտեսական փոփոխականները / ենթադրությունները, ըստ տարբեր տնտեսական սցենարների, որոնց հիման վրա հաշվարկվում է ԱՎԿ-ն: Հետագա տարիների թվերը հանդիսանում են երկարաժամկետ միջին արդյունքներ և նույնն են յուրաքանչյուր սցենարի համար, ինչպես 2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ին:

Հիմնական գործոնները	ԱՎԿ սցենար	Որոշված հավանակա- նությունը, %	2022	2023	2024
Սպառողական գների գնաճ, % (վերջ)	Լավատեսական	10%	3.1%	2.7%	2.5%
	Բազիսային	80%	4.3%	3.8%	3.5%
	Վատատեսական	10%	5.5%	4.9%	4.5%
ԱՄՆ դոլար/դրամ փոխարժեք	Լավատեսական	10%	460.7	464.0	457.7
	Բազիսային	80%	474.9	478.4	471.9
	Վատատեսական	10%	489.1	492.8	486.1
Ոսկու գինը, ԱՄՆ դոլար/ունցիա	Լավատեսական	10%	1,885.8	1,867.6	1,855.7
	Բազիսային	80%	1,750.0	1,730.0	1,719.0
	Վատատեսական	10%	1,567.2	1,589.8	1,579.7
Դրամական փոխանցումներ արտասահմանում գտնվող ֆիզիկական անձանցից, ծավալը հազար ԱՄՆ դոլար	Լավատեսական	10%	2,190,127	2,212,028	2,234,149
	Բազիսային	80%	2,085,835	2,106,694	2,127,761
	Վատատեսական	10%	1,877,252	1,896,024	1,914,985
ՀՆԱ-ի տարեկան աճ, %	Լավատեսական	10%	9.2%	8.1%	8.7%
	Բազիսային	80%	5.3%	4.0%	4.4%
	Վատատեսական	10%	1.4%	-0.1%	0.1%

Ֆինանսական ակտիվների դասերի վարկային որակական վերլուծություն

Ֆինանսական ակտիվների վարկային որակը կառավարվում է խմբի ներքին վարկանիշների հիման վրա, ինչպես նկարագրված է վերևում: Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է վարկային որակը ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացված ակտիվների դասերի համար՝ հիմնվելով խմբի վարկանշման համակարգի վրա:

(հազար ՀՀ դրամ)

30. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**Վարկային ռիսկ (շարունակություն)**

Ստորև ներկայացված աղյուսակում բարձր վարկանիշ ունեցող վարկերը հաճախորդներին տրված վարկերն են, որոնք ունեն նվազագույն մակարդակի վարկային ռիսկ, սովորաբար ապահովված բարձրակարգ գրավով (որպես գրավ են հանդիսանում դրամական միջոցներ կամ պետական երաշխիքներ): Լավ ֆինանսական վիճակ և պարտքերի սպասարկման լավ պատմություն ունեցող այլ վարկառուները ընդգրկվում են ստանդարտ վարկանիշի մեջ: Ստանդարտ վարկանիշից ցածր վարկերը կազմում են անհատապես չարժեզրկված, ստանդարտից ցածր գնահատական ունեցող վարկերը:

31 դեկտեմբերի 2021թ.	Ծան.	Բարձր դաս	Ստանդարտ դաս	Ստանդարտից ցածր դաս	Արժեզրկված	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (առանց կանխիկ միջոցների)	6	Փուլ 1	1,353,813	43,705,990	-	45,059,803
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	8	Փուլ 1	441,884	21,392,766	-	21,834,650
Հաճախորդներին տրված վարկեր ամորտիզացված արժեքով	9					
- ՓՄՁ վարկեր		Փուլ 1	173,285	29,775,677	-	29,948,962
		Փուլ 2	-	-	900,973	900,973
		Փուլ 3	-	-	-	4,596,926
- Կորպորատիվ վարկավորում		Փուլ 1	32,204,765	41,993,186	-	74,197,951
		Փուլ 2	-	-	-	-
		Փուլ 3	-	-	6,605,585	6,605,585
- Սպառողական վարկեր		Փուլ 1	1,201,264	36,776,627	-	37,977,891
		Փուլ 2	-	-	2,048,269	2,048,269
		Փուլ 3	-	-	2,057,305	2,057,305
- Հիփոթեքային վարկեր		Փուլ 1	-	57,872,612	-	57,872,612
		Փուլ 2	-	-	2,107,697	2,107,697
		Փուլ 3	-	-	1,936,439	1,936,439
- Ոսկու գրավադրմամբ վարկեր		Փուլ 1	-	18,978,750	-	18,978,750
		Փուլ 2	-	-	444,595	444,595
		Փուլ 3	-	-	159,639	159,639
Պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	10					
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող		Փուլ 1	-	39,349,427	-	39,349,427
- ամորտիզացված արժեքով չափվող հետգնման պայմանագրերով գրավադրված պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	10					
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող		Փուլ 1	-	9,509,290	-	9,509,290
Չօգտագործված վարկային գծեր	22	Փուլ 1	-	12,294,513	-	12,294,513
Ակրեդիտիվներ	22	Փուլ 1	-	-	-	-
Ֆինանսական երաշխիքներ	22	Փուլ 1	-	5,436,059	-	5,436,059
Ընդամենը			35,375,011	318,318,158	5,501,534	374,550,597

(հազար ՀՀ դրամ)

30. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**Վարկային ռիսկ (շարունակություն)**

31 դեկտեմբերի 2020թ.	Ծան.	Քարծր դաս	Ստանդարտ դաս	Ստանդարտից ցածր դաս	Արժեզրկված	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (առանց կանխիկ միջոցների)	6	Փուլ 1	774,548	22,695,854	–	23,470,402
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	8	Փուլ 1	447,170	16,506,725	–	16,953,895
Հաճախորդներին տրված վարկեր ամորտիզացված արժեքով	9					
- ՓՄՁ վարկեր		Փուլ 1	257,472	31,757,896	–	32,015,368
		Փուլ 2	–	–	2,729,847	2,729,847
		Փուլ 3	–	–	4,984,043	4,984,043
- Կորպորատիվ վարկավորում		Փուլ 1	31,832,893	49,019,561	–	80,852,454
		Փուլ 2	–	–	2,811,768	2,811,768
		Փուլ 3	–	–	5,363,490	5,363,490
- Սպառողական վարկեր		Փուլ 1	1,319,711	35,215,981	–	36,535,692
		Փուլ 2	–	–	1,831,980	1,831,980
		Փուլ 3	–	–	2,421,813	2,421,813
- Հիփոթեքային վարկեր		Փուլ 1	–	47,259,947	–	47,259,947
		Փուլ 2	–	–	644,105	644,105
		Փուլ 3	–	–	1,821,971	1,821,971
- Ոսկու գրավադրմամբ վարկեր		Փուլ 1	–	18,654,928	–	18,654,928
		Փուլ 2	–	–	299,860	299,860
		Փուլ 3	–	–	218,899	218,899
	10					
Պարտքային ներդրումային արժեթղթեր		Փուլ 1	–	33,644,774	–	33,644,774
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող	10	Փուլ 1	–	1,828,856	–	1,828,856
- Ամորտիզացված արժեքով չափվող						
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող		Փուլ 1	–	2,666,326	–	2,666,326
- Ամորտիզացված արժեքով չափվող		Փուլ 1	–	515,781	–	515,781
Չօգտագործված վարկային գծեր	22	Փուլ 1	–	13,053,295	–	13,053,295
Ակրեդիտիվներ	22	Փուլ 1	–	1,393,572	–	1,393,572
Ֆինանսական երաշխիքներ	22	Փուլ 1	–	6,984,533	–	6,984,533
Ընդամենը			34,631,794	281,198,029	8,317,560	338,957,599

Հաճախորդներին տրված վարկերի արժեզրկման պահուստի գծով մանրամասն տեղեկատվության համար տես
ծանոթագրությունը 9-ը:

Ֆինանսական երաշխիքները, ակրեդիտիվները և վարկային պարտավորությունները գնահատվում են և
ակնկալվող վարկային կորուստների գծով պահուստ է հաշվարկվում այնպես, ինչպես վարկերի համար:

2020թ. խումբը տրամադրել է 2,467,988 հազար ՀՀ դրամի չափով վարկեր կառավարության աջակցության
ծրագրերի շրջանակներում՝ վարկառուների վրա COVID-19-ի ազդեցությունը մեղմելու համար:

(հազար ՀՀ դրամ)

30. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**Վարկային ռիսկ (շարունակություն)**

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս 2021 և 2020թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ խմբի՝ վարկային ռիսկի կենտրոնացումները հաշվեկշռային արժեքներով՝ ըստ աշխարհագրական սեգմենտների.

	31 դեկտեմբերի 2021			
	ՀՀ	Ոչ ՏՀՀ-յ ալ երկրներ	ՏՀՀ-յ երկրներ	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	52,502,386	2,552,876	1,415,218	56,470,480
Առևտրային արժեթղթեր	854,438	–	–	854,438
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	21,113,873	2,063	697,706	21,813,642
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	–	6,862	–	6,862
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	201,616,891	32,481,359	190,456	234,288,706
Ներդրումային արժեթղթեր	40,633,559	–	5,333	40,638,892
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված ներդրումային արժեթղթեր	9,509,290	–	–	9,509,290
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	542,614	286	356,326	899,226
	326,773,051	35,043,446	2,665,039	364,481,536
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	9,794,493	107,454	3,076,764	12,978,711
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	–	14,535	33,776	48,311
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	202,576,471	49,129,880	9,716,255	261,422,606
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	14,840,139	1,821,872	573,680	17,235,691
Այլ փոխառու միջոցներ	25,193,250	1,161,177	2,789,855	29,144,282
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	1,440,047	–	–	1,440,047
Ստորադաս փոխառություններ	–	336,885	–	336,885
Այլ պարտավորություններ	1,154,664	–	167,622	1,322,286
	254,999,064	52,571,803	16,357,952	323,928,819
Զուտ ակտիվներ / (պարտավորություններ)	71,773,987	(17,528,357)	(13,692,913)	40,552,717

2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ ոչ-ՏՀՀ երկրները հիմնականում ներկայացնում են Ռուսաստանը, Վրաստանը, Արգենտինան, Ուրուգվայը, Բահամները, Պանաման, Արաբական Միացյալ Եմիրությունները, Եգիպտոսը, Հնդկաստանը և Լիբանանը:

	31 դեկտեմբերի 2020թ.			
	ՀՀ	Ոչ ՏՀՀ-յ ալ երկրներ	ՏՀՀ-յ երկրներ	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	30,385,960	2,887,143	71,385	33,344,488
Առևտրային արժեթղթեր	879,049	–	–	879,049
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	16,010,086	126	934,114	16,944,326
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	3,651	–	–	3,651
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	197,220,224	32,171,660	203,737	229,595,621
Ներդրումային արժեթղթեր	35,543,049	–	5,333	35,548,382
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված ներդրումային արժեթղթեր	3,182,001	–	–	3,182,001
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	472,443	64	316,799	789,306
	283,696,463	35,058,993	1,531,368	320,286,824
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	4,129,012	51,475	2,468,817	6,649,304
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	42,240	–	3,075	45,315
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	165,341,835	51,836,601	10,794,639	227,973,075
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	19,319,342	1,842,325	365,450	21,527,117
Այլ փոխառու միջոցներ	19,478,838	2,528,695	1,510,934	23,518,467
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	1,761,890	–	–	1,761,890
Ստորադաս փոխառություններ	–	366,607	–	366,607
Այլ պարտավորություններ	814,402	–	93,873	908,275
	210,887,559	56,625,703	15,236,788	282,750,050
Զուտ ակտիվներ / (պարտավորություններ)	72,808,904	(21,566,710)	(13,705,420)	37,536,774

2020 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ ոչ-ՏՀՀ երկրները հիմնականում ներկայացնում են Ռուսաստանը, Վրաստանը, Արգենտինան, Ուրուգվայը, Բահամները, Պանաման, Արաբական Միացյալ Եմիրությունները, Եգիպտոսը, Հնդկաստանը և Լիբանանը:

(հազար ՀՀ դրամ)

30. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**Իրացվելիության ռիսկ և ֆինանսավորման կառավարում**

Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, որ Խումբը սովորական կամ չկանխատեսված իրավիճակում չի կարողանա կատարել իր պարտավորությունները վերջիններիս մարման ժամանակ: Այդ ռիսկի զսպման նպատակով ղեկավարությունն ապահովել է ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրներ՝ ի լրումն արդեն իսկ գոյություն ունեցող բանկային ավանդների հիմնական բազայի: Ղեկավարությունն իրականացնում է նաև ակտիվների կառավարում՝ հաշվի առնելով իրացվելիությունը, և ապագա դրամական հոսքերի և իրացվելիության օրական վերահսկողություն: Այդ գործընթացը ներառում է ակնկալվող դրամական միջոցների գնահատում և առաջնակարգ ապահովման միջոցի առկայություն, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորման ստացման համար:

Խումբը պահում է բարձր իրացվելի և ապակենտրոնացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխկանգվել դրամական հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում: Բացի այդ Խումբը ՀՀ կենտրոնական բանկում պահում է իր դրամով պարտավորությունների 4%-ի, դրամով արտահայտված արտարժույթով պարտավորությունների 8%-ի և արտարժույթով պարտավորությունների 10%-ի չափով պահուստավորման գումար: Իրացվելիության դիրքը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր սցենարների դեպքում՝ հաշվի առնելով շուկայի հետ ընդհանրապես և Բանկի հետ մասնավորապես կապված սթրես գործոնները:

Խմբի իրացվելիության կառավարումը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար վերջիններիս մարման ժամանակ, ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ պլանի առկայությունը և վերահսկել հաշվեկշռային իրացվելիության նորմատիվները կանոնակարգային պահանջներին համապատասխան: Խումբը հաշվարկում է իրացվելիության ցուցանիշները ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջներին համապատասխան: 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ հարաբերակցությունները կազմել են՝

	Սահմանային արժեք	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, %	2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, %
Ն2.1 – Ընդհանուր իրացվելիություն (բարձր իրացվելի ակտիվներ/Ընդհանուր ակտիվներ)	նվ. 15%	38.04	30.35
Ն2.2 – Ընթացիկ իրացվելիություն (բարձր իրացվելի ակտիվներ/ցպահանջ պարտավորություններ)	նվ. 60%	105.50	94.73

Ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունը՝ ըստ միջև մարումը մնացած ժամկետների

Ստորև ներկայացվում է 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ ըստ միջև մարումը մնացած ժամկետների՝ պայմանագրային չգեղջված պարտավորությունների հիման վրա: Այս պարտավորությունների մարման սպասվելիք ժամկետների համար տե՛ս Ծանոթագրություն 34: Պարտավորությունները, որոնք ենթակա են ցպահանջ մարման, դասակարգվում են այնպես, ինչպես եթե մարման պահանջը ներկայացված լիներ ամենավաղ հնարավոր ամսաթվով: Սակայն, Խումբը գտնում է, որ շատ հաճախորդներ չեն պահանջի վճարումը այն ամենավաղ հնարավոր ամսաթվի դրությամբ, որով Խումբը պարտավորված կլինի կատարել վճարումը, և աղյուսակը չի արտացոլում ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ հաշվարկված Խմբի կողմից՝ անցյալ ժամանակաշրջանների ներդրումների պահանջների տեղեկատվության հիման վրա:

	31 դեկտեմբերի 2021թ.					
	Ցպահանջ կամ միջև մնալ ամիս	1-3 ամիս	3-12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	9,830,501	1,331,335	1,608,864	157,550	72,021	13,000,271
Ածանցյալ պարտավորություններ	48,311	–	–	–	–	48,311
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	115,848,109	30,274,041	67,219,130	50,217,169	1,315,675	264,874,124
Այլ փոխառու միջոցներ Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	263,488	1,247,073	5,063,636	15,699,780	14,743,461	37,017,438
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	–	–	10,148,469	8,618,261	–	18,766,730
Ստորադաս փոխառություններ	55,741	107,376	393,124	947,223	239,478	1,742,942
Ստորադաս փոխառություններ	–	–	23,605	337,387	–	360,992
Ընդամենը չգեղջված ֆինանսական պարտավորություններ	126,046,150	32,959,825	84,456,828	75,977,370	16,370,635	335,810,808
Պայմանական և պայմանագրային պարտավորություններ	17,730,573	–	–	–	–	17,730,573

(հազար ՀՀ դրամ)

30. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**Իրացվելիության ռիսկ և ֆինանսավորման կառավարում (շարունակություն)**

	<i>Ցկտհանց կամ մինչև մեկ ամիս</i>	<i>31 դեկտեմբերի 2020թ.</i>				
		<i>1-3 ամիս</i>	<i>3-12 ամիս</i>	<i>1-5 տարի</i>	<i>5 տարուց ավելի</i>	<i>Ընդամենը</i>
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	4,312,028	–	2,274,548	–	78,389	6,664,965
Ածանցյալ պարտավորություններ	45,316	–	–	–	–	45,316
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	98,207,651	22,874,686	75,051,913	33,347,282	1,347,081	230,828,613
Այլ փոխառու միջոցներ	222,726	682,322	4,081,823	13,714,901	10,571,027	29,272,799
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	–	–	12,392,363	10,263,501	–	22,655,864
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	46,903	93,806	399,962	1,346,469	627,881	2,515,021
Ստորադաս փոխառություններ	–	794	24,765	392,823	–	418,382
Ընդամենը չզեղչված ֆինանսական պարտավորություններ	102,834,624	23,651,608	94,225,374	59,064,976	12,624,378	292,400,960
Պայմանական և պայմանագրային պարտավորություններ	21,431,400	–	–	–	–	21,431,400

Ժամկետայնության վերլուծությունը չի արտացոլում ընթացիկ հաշիվների պատմական կայունությունը:
Պատմականորեն դրանց մարումը տեղի է ունեցել ավելի երկար ժամանակահատվածում, քան ցույց է տրվում
տվյալ աղյուսակում: Դրանց մնացորդները աղյուսակներում ընդգրկվում են մինչև մեկ տարի
ժամանակահատվածի գումարներում:

Հաճախորդներից ներգրավված միջոցների մեջ ներառված են ֆիզիկական անձանց կողմից ներդրված
ժամկետային ավանդները: ՀՀ օրենսդրության համաձայն ֆիզիկական անձի կարող են ցանկացած պահի ետ
պահանջել իրենց ժամկետային ավանդները:

Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը խմբի ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերի կամ դրանց իրական արժեքի
փոփոխության ռիսկն է՝ շուկայական պայմանների՝ ներառյալ արտաթույլի փոխարժեքի և տոկոսադրույքների
փոփոխության արդյունքում: Խումբը տարանջատում է շուկայական ռիսկերը առևտրային և ոչ առևտրային
պորտֆելների: Ոչ առևտրային պորտֆելը կառավարվում և վերահսկվում է զգայունության վերլուծության միջոցով:

Տոկոսադրույքի փոփոխման ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը խմբի ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերի կամ դրանց իրական
արժեքի հնարավոր փոփոխության ռիսկն է տոկոսադրույքների փոփոխման արդյունքում: Բանկի Խորհուրդը
սահմանել է որոշված ժամկետների համար տոկոսադրույքների ձեռքբերումների չափ: Դիրքերը վերահսկվում են
օրական կտրվածքով:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս խմբի ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգայունությունը
տոկոսադրույքների հնարավոր փոփոխությունների նկատմամբ՝ այլ փոփոխականները հաստատուն մնալով
պայմանով:

Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգայունությունը տոկոսադրույքներում ենթադրվող
փոփոխությունների ազդեցությունն է ժամանակաշրջանի զուտ տոկոսային եկամտի վրա՝ դեկտեմբերի
31-ի դրությամբ հաշվեկշռում հաշվառվող լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվների և
պարտավորությունների հիման վրա, և զուտ առևտրային եկամտի վրա՝ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվեկշռում
հաշվառվող առևտրային գործիքների հիման վրա: Կապիտալի զգայունությունը դեկտեմբերի
31-ի դրությամբ առկա տոկոսադրույքների թույլատրելի փոփոխությունների հանդեպ հաշվարկվում է՝
վերագնահատելով իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող
պարտքային ֆինանսական ակտիվները հիմնվելով այն ենթադրության վրա, որ առկա են եկամտաբերության կորի
զուգահեռ տեղաշարժեր:

(հազար ՀՀ դրամ)

30. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**Շուկայական ռիսկ (շարունակություն)**

<i>Արժույթ</i>	<i>Բազիսային կետերի ավելացում 2021 թ.</i>	<i>Ջուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն 2021 թ.</i>	<i>Կապիտալի զգայունություն 2021 թ.</i>
Հայկական դրամ	1.50%	(28,341)	(2,322,887)
ԱՄՆ Դոլար	1.25%	–	(338,247)
Եվրո	0.20%	–	(1,780)

<i>Արժույթ</i>	<i>Բազիսային կետերի նվազում 2021 թ.</i>	<i>Ջուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն 2021 թ.</i>	<i>Կապիտալի զգայունություն 2021 թ.</i>
Հայկական դրամ	1.50%	28,341	2,322,887
ԱՄՆ Դոլար	0.25%	–	67,649
Եվրո	0.20%	–	1,780

<i>Արժույթ</i>	<i>Բազիսային կետերի ավելացում 2020 թ.</i>	<i>Ջուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն 2020 թ.</i>	<i>Կապիտալի զգայունություն 2020 թ.</i>
Հայկական դրամ	1.10%	(26,244)	(1,389,308)
ԱՄՆ Դոլար	1.00%	–	(41,699)
Եվրո	0.20%	–	(2,099)

<i>Արժույթ</i>	<i>Բազիսային կետերի նվազում 2020 թ.</i>	<i>Ջուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն 2020 թ.</i>	<i>Կապիտալի զգայունություն 2020 թ.</i>
Հայկական դրամ	1.10%	26,244	1,389,308
ԱՄՆ Դոլար	0.25%	–	10,425
Եվրո	0.20%	–	2,099

Արտարժույթի ռիսկ

Համաշխարհային կարգավորիչների կողմից IBOR-ները աստիճանաբար հանելու և դրանք այլընտրանքային հղման դրույքաչափերով փոխարինելու որոշումից հետո խումբը ստեղծել է նախագիծ՝ կառավարելու իր ցանկացած պայմանագրերի անցումը, որը կարող է ազդել:

IBOR-ի բարեփոխումը խմբին ենթարկում է տարբեր ռիսկերի, որոնք նախագիծը կառավարում և հետևում է: Այս ռիսկերը ներառում են, բայց չեն սահմանափակվում հետևյալով.

- ▶ Իրականացնել ռիսկեր, որոնք առաջանում են հաճախորդների և շուկայական կոնտրագենտների հետ բնարկումներից՝ պայմանավորված առկա պայմանագրերում IBOR-ի բարեփոխումն իրականացնելու համար անհրաժեշտ փոփոխություններով.
- ▶ Խմբի և նրա հաճախորդների համար ֆինանսական ռիսկ, որ շուկաները խաթարվեն IBOR-ի բարեփոխման հետևանքով, ինչը կհանգեցնի ֆինանսական կորուստների.
- ▶ Գնազոյացման ռիսկ՝ կապված շուկայական տեղեկատվության հնարավոր բացակայության հետ, եթե IBOR-ներում իրացվելիությունը նվազում է, իսկ RFR-ները ոչ իրացվելի են և աննկատ:
- ▶ Խմբի SS համակարգերի և գործընթացների փոփոխություններից բխող գործառնական ռիսկ, ինչպես նաև վճարումների խափանման ռիսկ, եթե IBOR-ը դադարի հասանելի լինել:

(հազար ՀՀ դրամ)

30. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**Արտարժույթի ռիսկ (շարունակություն)**

Ստորև բերված աղյուսակը ցույց է տալիս խմբի ազդեցությունը տարեվերջին բարեփոխումների ենթակա զգալի IBOR-ների նկատմամբ, որոնք դեռ պետք է անցնեն RFR-ներին: Այս ռիսկերը կմասնավորված մինչև IBOR-ի դադարեցումը և, հետևաբար, կանցնեն ապագայում, օրինակ՝ աղյուսակը բացառում է IBOR-ին առնչվող ռիսկերը, որոնց ժամկետը կլրանա մինչև անցումը պահանջելը:

31 դեկտեմբերի 2021թ.	Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ – հաշվեկշռային արժեք	Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություն ներ հաշվեկշռային արժեքով	Ածանցյալ գործիքներ Անվանական գումար
LIBOR ԱՄՆ դոլար (6 ամիս)	31,900,339	164,281	–
LIBOR Եվրո (6 ամիս)	10,231,352	–	–
	42,131,691	164,281	–

Արժույթ	31 դեկտեմբերի 2021թ.		31 դեկտեմբերի 2020թ.	
	Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխություն %	Ազդեցություն մինչև հարկումը շահույթի վրա	Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխություն %	Ազդեցություն մինչև հարկումը շահույթի վրա
ԱՄՆ դոլար	5.00%	(13,065)	5.00%	(150,351)
ԱՄՆ դոլար	(5.00%)	13,065	(5.00%)	150,351
Եվրո	8.50%	(12,876)	8.50%	(30,620)
Եվրո	(8.50%)	12,876	(8.50%)	30,620

Մինչև LIBOR-ի գործունեությունը դադարեցնելու իրադարձության ամսաթիվը, խումբը փոփոխության համաձայնագրեր կկնքի բոլոր վարկատուների հետ՝ այն փոխարինելու այլընտրանքային հենանիշային տոկոսադրույքով: Նույն տոկոսադրույքը կկիրառվի նաև Բանկի կողմից հաճախորդներին տրամադրվող լողացող տոկոսադրույքով ենթավարկերի նկատմամբ:

Արտարժույթի ռիսկը

Արտարժույթի ռիսկը արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքով ֆինանսական գործիքների արժեքի տատանման ռիսկն է: Բանկի խորհուրդը սահմանել է սահմանաչափեր արտարժույթային դիրքերի համար:

Ստորև բերված աղյուսակներում ներկայացված են այն արժույթները, որոնցով 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ խումբն ունի էական արժութային դիրքեր՝ ոչ առևտրային դրամական ակտիվների և պարտավորությունների գծով: Կատարված վերլուծությունը արտահայտում է ՀՀ դրամի նկատմամբ՝ արտարժույթի փոխարժեքի հնարավոր տատանումների ազդեցությունը համախմբված ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության վրա (կախված արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության նկատմամբ ոչ առևտրային դրամական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի զգալունությունից): Բացասական գումարները արտացոլում են համախմբված ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում կամ կապիտալում պոտենցիալ զուտ նվազումը, դրական գումարները՝ պոտենցիալ զուտ աճը:

Գործառնական ռիսկ

Գործառնական ռիսկերի կառավարման բարձրագույն մարմինը խմբի Վարչությունն է, որը պատասխանատու է գործառնական ռիսկերի վերահսկման նպատակով մեխանիզմների ստեղծման և զարգացման համար: Գործառնական ռիսկը համակարգի խափանման, աշխատակազմի կողմից թույլ տրված սխալների, խարդախությունների կամ արտաքին գործոնների հետևանքով հնարավոր կորուստի ռիսկն է: Երբ ներքին վերահսկողության համակարգը դադարում է գործել, գործառնական ռիսկերը կարող են վնաս հասցնել համբավին, ունենալ իրավական հետևանքներ կամ բերել ֆինանսական վնասներ: Խումբը չի ենթադրում, որ բոլոր գործառնական ռիսկերը վերացված են, սակայն ներքին վերահսկողության համակարգի օգնությամբ և հնարավոր ռիսկերի որոշման և համապատասխան ռեակցիայի միջոցով խումբը կարող է կառավարել նման ռիսկերը: Ներքին վերահսկողության համակարգը նախատեսում է պարտավորությունների արդյունավետ բաժանման, մուտքի թույլատվության, համադրման և հաստատման ընթացակարգեր, աշխատակազմի ուսուցում և գնահատում՝ այդ թվում ներքին աուդիտը:

(հազար ՀՀ դրամ)

30. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**Գործառնական ռիսկ (շարունակություն)**

Գործառնական ռիսկերի կառավարումն իրականացվում է հստակ և փաստաթղթավորված կերպով նկարագրված բոլոր բիզնես գործընթացների, վերջիններիս գործունեությունը կանոնակարգող ներքին իրավական ակտերի, բոլոր գործընթացների և գործառնականությունների համար սահմանված համապատասխան սահմանաչափերի, խմբի կողմից իրականացվող ցանկացած գործարքի ընթացքում կրկնակի ստուգման սկզբունքի միջոցով:

Գործառնական ռիսկի առավել արդիական տեսակների կառավարումը նկարագրված է ստորև:

Իրավական ռիսկ. խմբի բոլոր ստանդարտ պայմանագրերի օրինակելի ձևերը մշակվում են խմբի Իրավաբանական վարչության կողմից համապատասխան ստորաբաժանման հետ համագործակցության միջոցով և հաստատվում են խմբի Վարչության կողմից: Խմբի առօրյա գործունեության ընթացքում խմբի և երրորդ անձանց հետ փոխհարաբերությունները կարգավորող ոչ ստանդարտ պայմանագրերի կիրառումը թույլատրվում է միայն այդ պայմանագրերի վերաբերյալ խմբի Իրավաբանական վարչության կողմից եզրակացության առկայության դեպքում:

Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների (SS) հետ առնչվող ռիսկերը կառավարվում են խմբում գործող ներքին իրավական ակտերի պահանջներին համապատասխան:

Գործընթացի ռիսկի զսպման մեխանիզմներ են՝

- ▶ բոլոր բիզնես գործընթացների կանոնակարգումը ներքին իրավական ակտերի միջոցով,
- ▶ խմբի ակտիվների և առավել կարևոր փաստաթղթերի (այդ թվում՝ վարկային պայմանագիր) ֆիզիկական պաշտպանվածությունը,
- ▶ սահմանաչափերի սահմանումը և պահպանումը,
- ▶ գույքի և գրառումների համատեղ պահպանումը,
- ▶ տվյալների գրանցամատյանների կիրառումը և արխիվացումը,
- ▶ գործողությունների գրանցման ժամանակ կրկնակի վերահսկողության համակարգի կիրառումը:

Ներքին աուդիտը պարբերաբար տալիս է խմբի ներքին հսկողության համակարգի արդյունավետության և խմբի ռիսկերին համարժեք լինելու գնահատական և հսկողություն է իրականացնում խմբի գործունեության և գործառնական ռիսկերի նկատմամբ:

Խմբի՝ ստանդարտներին համապատասխանությունը ուղեկցվում է ներքին աուդիտի կողմից իրականացվող պարբերական դիտարկումներով: Ներքին աուդիտի դիտարկումների արդյունքները քննարկվում են խմբի ղեկավարության այն ներկայացուցչի հետ, որին դրանք վերաբերում են: Դիտարկումների ամփոփագրերը ներկայացվում են Խորհրդին:

31. Իրական արժեքի չափում**Իրական արժեքի չափման գործընթաց**

Խմբի Խորհուրդը սահմանում է ինչպես իրական արժեքի պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը, օրինակ՝ չգնանշվող առևտրային և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող արժեթղթերի համար, չգնանշվող ածանցյալ ֆինանսական գործիքների համար, այնպես էլ իրական արժեքի ոչ պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը, օրինակ՝ բռնագանձված ակտիվների համար:

Անկախ գնահատողները ներգրավվում են նշանակալի ակտիվների, ինչպես օրինակ՝ անշարժ գույքի և բռնագանձված գույքի գնահատման համար: Անկախ գնահատողների ընդգրկումը յուրաքանչյուր տարի որոշվում է խմբի Խորհրդի կողմից:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին ղեկավարությունը վերլուծում է այն ակտիվների և պասիվների արժեքների փոփոխությունները, որոնք ենթակա են վերագնահատման խմբի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համաձայն: Այս վերլուծությունների համար ճշտվում են հիմնական տվյալները, որոնք կիրառվել են նախորդ գնահատման ժամանակ՝ համադրելով գնահատման հաշվարկի տեղեկատվությունը պայմանագրերի և այլ համապատասխան փաստաթղթերի հետ: Դեկավարությունը խմբի անկախ գնահատողների հետ միասին համեմատում է յուրաքանչյուր ակտիվի և պարտավորության իրական արժեքի յուրաքանչյուր փոփոխությունը համապատասխան արտաքին աղբյուրների հետ՝ որոշելու համար տվյալ փոփոխության հիմնավորված լինելը:

(հազար ՀՀ դրամ)

31. Իրական արժեքի չափում (շարունակություն)**Իրական արժեքի չափման գործընթաց (շարունակություն)**

Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում իրական արժեքով չափվող ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները ներկայացված են ստորև: Այս հիերարխիան բաժանում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները երեք մակարդակների՝ հիմք ընդունելով դրանց իրական արժեքի չափման ժամանակ օգտագործված գործիքների նշանակալիությունը: Իրական արժեքի հիերարխիան ունի հետևյալ երեք մակարդակները՝

- ▶ Մակարդակ 1 – նույն ակտիվների և պարտավորությունների գծով ակտիվ շուկաներում գնանշվող գները (չձգրտված):
- ▶ Մակարդակ 2 – մակարդակ 1-ում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներ, որոնք ակտիվի և պարտավորության համար դիտարկելի են ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող):
- ▶ Մակարդակ 3 – ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը, որոնք համախմբված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չեն չափվել իրական արժեքով, և վերլուծում է դրանք ըստ իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների, որում իրական արժեքի չափումը դասակարգված է.

	31 դեկտեմբերի 2021 թ.				
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
Ֆինանսական ակտիվներ					
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	–	–	227,614,599	227,614,599	234,288,706
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	56,470,480	–	–	56,470,480	56,470,480
Պահանջների բանկերի նկատմամբ	–	–	21,813,642	21,813,642	21,813,642
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	–	1,244,075	–	1,244,075	1,208,910
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	–	–	899,226	899,226	899,226
Ֆինանսական պարտավորություններ					
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	–	–	261,422,606	261,422,606	261,422,606
Այլ փոխառու միջոցներ	–	–	29,144,282	29,144,282	29,144,282
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	–	–	12,978,711	12,978,711	12,978,711
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	–	17,435,130	–	17,435,130	17,235,691
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	–	–	1,440,047	1,440,047	1,440,047
Ստորադաս փոխառություններ	–	–	336,885	336,885	336,885
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	–	–	1,322,286	1,322,286	1,322,286

(հազար ՀՀ դրամ)

31. Իրական արժեքի չափում (շարունակություն)**Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքներ (շարունակություն)**

	31 դեկտեմբերի 2020թ.			Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3		
Ֆինանսական ակտիվներ					
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	–	–	208,686,430	208,686,430	229,595,621
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	33,344,488	–	–	33,344,488	33,344,488
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	–	–	16,944,326	16,944,326	16,944,326
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	–	1,803,810	–	1,803,810	1,823,053
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	–	515,401	–	515,401	515,675
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	–	–	789,306	789,306	789,306
Ֆինանսական պարտավորություններ					
Պարտավորություններ հաճախորդներին նկատմամբ	–	–	227,973,075	227,973,075	227,973,075
Այլ փոխառու միջոցներ	–	–	23,518,467	23,518,467	23,518,467
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	–	–	6,649,304	6,649,304	6,649,304
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	–	21,596,390	–	21,596,390	21,527,117
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	–	–	1,761,890	1,761,890	1,761,890
Ստորադաս փոխառություններ	–	–	366,607	366,607	366,607
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	–	–	908,275	908,275	908,275

Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ

Լողացող տոկոսադրույքով գործիքների իրական արժեքը սովորաբար դրանց հաշվեկշռային արժեքն է: Այն միջոցների գնահատված իրական արժեքները, որոնք ունեն ֆիքսված տոկոսադրույք, սահմանվում են՝ ելնելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից, որոնք գեղչվում են նման վարկային ռիսկ և մարման ժամկետ ունեցող նոր գործիքների ընթացիկ տոկոսադրույքներով: Կիրառվելիք տոկոսադրույքները կախված են վարկառուի վարկային ռիսկից և տատանվում են 3% մինչև 22% տարեկան (2020թ.՝ 3% մինչև 24% տարեկան):

Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքներ

Արժեգրված վարկերի իրական արժեքը հաշվարկվում է գրավի առարկայի վաճառքից ակնկալվող դրամական հոսքերի հիման վրա: Գրավի առարկայի արժեքը հիմնված է անկախ, մասնագիտական որակավորում ունեցող գույքի գնահատողի իրականացրած գնահատումների վրա:

	31 դեկտեմբերի 2021		
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Ընդամենը
Ֆինանսական ակտիվներ			
Առևտրային արժեթղթեր	–	854,438	854,438
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	–	6,862	6,862
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	–	39,429,982	39,429,982
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	–	9,509,290	9,509,290
Ընդամենը	–	49,800,572	49,800,572
Ֆինանսական պարտավորություններ			
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	–	48,311	48,311
Ընդամենը	–	48,311	48,311
Զուտ իրական արժեք	–	49,752,261	49,752,261

(հազար ՀՀ դրամ)

31. Իրական արժեքի չափում (շարունակություն)**Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքներ (շարունակություն)**

	<i>31 դեկտեմբերի 2020թ.</i>		
	<i>Մակարդակ 1</i>	<i>Մակարդակ 2</i>	<i>Ընդամենը</i>
Ֆինանսական ակտիվներ			
Առևտրային արժեթղթեր	–	879,049	879,049
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	–	3,651	3,651
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	–	33,725,329	33,725,329
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	–	2,666,326	2,666,326
Ընդամենը	–	37,274,355	37,274,355
Ֆինանսական պարտավորություններ			
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	–	45,315	45,315
Ընդամենը	–	45,315	45,315
Զուտ իրական արժեք	–	37,229,040	37,229,040

Իրական արժեքի չափման մեթոդները և գնահատման մեխանիզմները չեն փոփոխվել նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի համեմատությամբ:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի չափում

	<i>31 դեկտեմբերի 2021թ.</i>	
	<i>Մակարդակ 3</i>	<i>Ընդամենը</i>
Ոչ ֆինանսական ակտիվներ		
Հող և շենքեր	4,790,824	4,790,824
Ընդամենը	4,790,824	4,790,824
	<i>31 դեկտեմբերի 2020թ.</i>	
	<i>Մակարդակ 3</i>	<i>Ընդամենը</i>
Ոչ ֆինանսական ակտիվներ		
Հող և շենքեր	4,986,047	4,986,047
Ընդամենը	4,986,047	4,986,047

Իրական արժեքի չափումը Մակարդակ 3-ում

Երրորդ մակարդակում դասակարգված խմբի ոչ ֆինանսական ակտիվների գնահատումը հիմնված է էական ելակետային տվյալների վրա, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայի տվյալների վրա: Այս մակարդակում ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների շարժը կարելի է համաձայնեցնել հետևյալ կերպ.

<i>Ոչ ֆինանսական ակտիվներ</i>	<i>Հող և շենքեր</i>	<i>Ընդամենը</i>
Մնացորդը 2021 հունվարի 1-ի դրությամբ	4,986,047	4,986,047
Ձեռքբերումներ	1,204	1,204
Մաշվածության գծով ծախս	(196,427)	(196,427)
Զուտ իրական արժեքը 2021 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,790,824	4,790,824
<i>Ոչ ֆինանսական ակտիվներ</i>	<i>Հող և շենքեր</i>	<i>Ընդամենը</i>
Մնացորդը 2020 հունվարի 1-ի դրությամբ	5,177,297	5,177,297
Ձեռքբերումներ	4,878	4,878
Օտարում	–	–
Մաշվածության գծով ծախս	(196,128)	(196,128)
Զուտ իրական արժեքը 2020թ.դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,986,047	4,986,047

(հազար ՀՀ դրամ)

31. Իրական արժեքի չափում (շարունակություն)**Ոչ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի չափում (շարունակություն)**

Խմբի հիմնական գույքային ակտիվների իրական արժեքը հաշվարկվում է գնահատումների հիման վրա՝ իրականացված անկախ, մասնագիտորեն որակավորված գույքի գնահատողների կողմից: Նշանակալի ելակետային տվյալները և ենթադրությունները մշակվում են համաձայն ղեկավարության հետ սերտ խորհրդակցության: Գնահատման գործընթացները և իրական արժեքի փոփոխությունները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին:

Գնահատումը իրականացվել է՝ կիրառելով համեմատական և եկամտային մեթոդները, որոնք արտացոլում են նմանատիպ գույքերի վերջին շուկայական գործարքների գները և ներառում են վերոնշյալ գույքին հատուկ գործոնների ձգարտումներ, այդ թվում հողամասի չափը, գտնվելու վայրը, գրավադրումը, ներկայիս օգտագործումը:

Հողը և շենքերը վերագնահատվել են 2019 թ.-ի ընթացքում: Հողը և շենքերը նախկինում վերագնահատվել էին 2016թ. դեկտեմբերի 31-ին:

32. Փոխանցված ֆինանսական ակտիվներ և որպես գրավ պահվող կամ տրամադրված ակտիվներ**Փոխանցված ֆինանսական ակտիվներ, որոնք ամբողջությամբ չեն ապաճանաչվում***Հետգնման պայմանագրեր*

Հետգնման պայմանագրով վաճառված արժեթղթերը փոխանցվում են երրորդ կողմին, և Խումբը դրա փոխարեն ստանում է դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվներ: Արժեթղթերի արժեքի ավելացման կամ նվազման դեպքում, Խումբը, որոշակի իրավիճակներում, կարող է պահանջել կամ նրանից կարող է պահանջվել դրամական միջոցների տեսքով լրացուցիչ ապահովություն: Խումբը եկել է այն եզրակացության, որ պահպանում է գրեթե բոլոր ռիսկերն ու օգուտները կապված այդպիսի արժեթղթերի հետ, այդ թվում վարկային, շուկայական, երկրային և գործառնական ռիսկերը, և այդ պատճառով չի ապաճանաչել դրանք: Բացի այդ, Խումբը ճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունները ստացված դրամական միջոցների նկատմամբ:

Նման ձևով, Խումբն իրավունք ունի վաճառել կամ գրավադրել փոխառությամբ ներգրավված կամ հակադարձ հետգնման պայմանագրով ձեռք բերած արժեթղթերը, բայց պարտավոր է վերադարձնել արժեթղթերը: Այս դեպքում գործընկերը պահպանում է սեփականության հետ կապված գրեթե բոլոր ռիսկերը և օգուտները: Հետևաբար, Խումբը չի ճանաչում այդպիսի արժեթղթերը, այլ ճանաչում է առանձին ակտիվ դրամական տեսքով տրամադրված ցանկացած գրավի նկատմամբ:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբը ունեցել է 9,509,290 հազար ՀՀ դրամի չափով հետգնման պայմանագրերով վաճառված արժեթղթեր, որոնք դասակարգված են որպես իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով և ամորտիզացված արժեքով չափվող (2020թ. 3,182,001 հազար ՀՀ դրամ):

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբը ունեցել է 9,005,841 հազար ՀՀ դրամ հաշվեկշռային արժեքի չափով համապատասխան պարտավորությունները, որոնք արտացոլված են այդպիսի գործարքների գծով ստացված դրամական միջոցների դիմաց և ներկայացված են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում, որպես «Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ» (2020թ. 3,074,106 հազար ՀՀ դրամ):

(հազար ՀՀ դրամ)

33. Ֆինանսական գործիքների հաշվանցում

Ստորև ներկայացված աղյուսակները ներառում են ֆինանսական ակտիվները, որոնք հաշվանցվել են ֆինանսական պարտավորությունների հետ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում, ինչպես նաև հաշվանցման վերաբերյալ իրավաբանորեն ամրագրված գլխավոր համաձայնագրերի և նմանատիպ համաձայնագրերի հետևանքները, որոնք չեն հանգեցնում հաշվանցման ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում:

	Ճանաչված ֆինանսական պարտավոր- ությունների համախառն գումար՝	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների համախառն գումար՝	Ֆինանսական ակտիվների գույտ գումար՝	Կապակցված գումարներ, որոնց գծով ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում հաշվանցում չի իրականացվել	Ստացված ոչ դրամական ապահովում	Զուտ գումար
31 դեկտեմբերի 2021թ.	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների համախառն գումար	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների համախառն գումար՝ փոխադրված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվու- թյունում	Ֆինանսական ակտիվների գույտ գումար՝ ներկայացված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվու- թյունում	Կապակցված գումարներ, որոնց գծով ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում հաշվանցում չի իրականացվել	Ստացված ոչ դրամական ապահովում	Զուտ գումար
Ֆինանսական ակտիվներ Պահանջներ բանկերի նկատմամբ – հետգնման պայմանագրեր	9,005,841	–	9,005,841	(9,005,841)	–	–
Ընդամենը	9,005,841	–	9,005,841	(9,005,841)	–	–

	Ճանաչված ֆինանսական պարտավոր- ությունների համախառն գումար՝	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների համախառն գումար՝	Ֆինանսական ակտիվների գույտ գումար՝	Կապակցված գումարներ, որոնց գծով ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում հաշվանցում չի իրականացվել	Ստացված ոչ դրամական ապահովում	Զուտ գումար
31 դեկտեմբերի 2020թ.	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների համախառն գումար	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների համախառն գումար՝ փոխադրված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվու- թյունում	Ֆինանսական ակտիվների գույտ գումար՝ ներկայացված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվու- թյունում	Կապակցված գումարներ, որոնց գծով ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում հաշվանցում չի իրականացվել	Ստացված ոչ դրամական ապահովում	Զուտ գումար
Ֆինանսական պարտավորություններ Պահանջներ բանկերի նկատմամբ – հետգնման պայմանագրեր	3,074,106	–	3,074,106	(3,074,106)	–	–
Ընդամենը	3,074,106	–	3,074,106	(3,074,106)	–	–

(հազար ՀՀ դրամ)

34. Ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետների վերլուծություն

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված են ակտիվները և պարտավորությունները՝ իրենց սպասվելիք մարման ժամկետների կտրվածքով: Խմբի պայմանագրային չզեղչված պարտավորությունների մարման վերաբերյալ տեղեկատվությունը բացահայտված է Ծանոթագրություն 30-ում:

	31 դեկտեմբերի 2021թ.			31 դեկտեմբերի 2020թ.		
	Մեկ տարվա ընթացքում	Մեկ տարուց ավել	Ընդամենը	Մեկ տարվա ընթացքում	Մեկ տարուց ավել	Ընդամենը
Ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	56,470,480	–	56,470,480	33,344,488	–	33,344,488
Առևտրային արժեթղթեր	7,435	847,003	854,438	7,450	871,599	879,049
Ածանցյալ ակտիվներ	6,862	–	6,862	3,651	–	3,651
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	18,426,796	3,386,846	21,813,642	13,681,227	3,263,099	16,944,326
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	88,619,862	145,668,844	234,288,706	88,412,292	141,183,329	229,595,621
Ներդրումային արժեթղթեր	3,868,708	36,770,184	40,638,892	5,350,485	30,197,897	35,548,382
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված ներդրումային արժեթղթեր	1,213,724	8,295,566	9,509,290	552,526	2,629,475	3,182,001
Հիմնական միջոցներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	–	8,202,522	8,202,522	–	8,605,113	8,605,113
Ոչ նյութական ակտիվներ	–	567,275	567,275	–	330,808	330,808
Բռնագանձված ակտիվներ	2,529,398	–	2,529,398	1,693,043	–	1,693,043
Ընթացիկ ակտիվներ	–	–	–	216,837	–	216,837
Հաճախորդների գծով Այլ ակտիվներ	2,601,224	89,071	2,690,295	2,052,429	41,166	2,093,595
Ընդամենը	173,744,489	203,827,311	377,571,800	145,314,428	187,122,486	332,436,914
Պարտավորություններ						
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	12,760,945	217,766	12,978,711	6,570,915	78,389	6,649,304
Ածանցյալ պարտավորություններ	48,311	–	48,311	45,315	–	45,315
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	210,577,862	50,844,744	261,422,606	194,120,418	33,852,657	227,973,075
Այլ փոխառու միջոցներ	5,039,626	24,104,656	29,144,282	3,742,504	19,775,963	23,518,467
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	9,434,292	7,801,399	17,235,691	11,688,267	9,838,850	21,527,117
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	426,607	1,013,440	1,440,047	349,023	1,412,867	1,761,890
Ընթացիկ պարտավորություններ	–	–	–	–	–	–
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	–	904,643	904,643	–	915,029	915,029
Այլ պարտավորություններ	1,593,737	16,317	1,610,054	1,114,692	18,739	1,133,431
Պայմանական և պայմանագրային պարտավորությունների գծով պահուստ	149,784	–	149,784	230,632	–	230,632
Ստորադաս փոխառություններ	787	336,098	336,885	794	365,813	366,607
Ընդամենը	240,731,472	85,239,063	325,970,535	217,862,560	66,258,307	284,120,867
Զուտ դիրք	(66,986,983)	118,588,248	51,601,265	(72,548,132)	120,864,179	48,316,047

Վերը ներկայացված աղյուսակում առկա մարման վերլուծությունը չի արտացոլում ժամկետային ավանդների, պատմական վարքագիծը և փաստացի մարումների ծավալը: Սակայն խումբը գտնում է, որ շատ հաճախորդներ չեն պահանջի վճարումը այն ամենավաղ հնարավոր ամսաթվի դրությամբ, որով խումբը պարտավորված կլինի կատարել վճարումը, և աղյուսակը չի արտացոլում ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ հաշվարկված խմբի կողմից՝ անցյալ ժամանակաշրջաններում ավանդները պահանջելու պատմական վիճակագրության հիման վրա:

(հազար ՀՀ դրամ)

34. Ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետների վերլուծություն (շարունակություն)

Ստորև ներկայացված աղյուսակը ցույց է տալիս արժեթղթերի անմիջապես իրացվելիության պայմաններում ակտիվների և պարտավորությունների վերլուծությունը 2021թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Իրական արժեքով՝ չահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումների բարձր իրացվելի մասը՝ բացառությամբ կապիտալի գործիքների, ներառված են «Ցախհանջ և մինչև 1 ամիս» ժամանակահատվածում: Խմբի ղեկավարությունը կարծում է, որ դրանք բարձր իրացվելի ակտիվներ են, որոնք կարող են վաճառվել պահանջի դեպքում՝ ֆինանսական պարտավորությունների դրամական միջոցների արտահոսքի պահանջները բավարարելու համար: Ամորտիզացված արժեքով արժեթղթերը, պետական արժեթղթերը դասակարգված են որպես «Ցախհանջ և մինչև 1 ամիս» ժամանակահատվածում՝ հաշվի առնելով հետգնման պայմանագրերի հասանելիությունը:

31 դեկտեմբերի 2021									
	Ցախհանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	Ընդամենը 12 ամիսից քիչ ժամկետով	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը 12 ամիսից ավել ժամկետով	Անժամկետ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	56,470,480	-	-	56,470,480	-	-	-	-	56,470,480
Առևտրային արժեթղթեր	557,216	-	7,436	564,652	-	289,786	289,786	-	854,438
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	6,862	-	-	6,862	-	-	-	-	6,862
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	707,278	-	6,203	713,481	376,341	-	376,341	20,723,820	21,813,642
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	18,304,449	36,329,770	33,985,643	88,619,862	82,066,186	63,602,658	145,668,844	-	234,288,706
Ներդրումային արժեթղթեր	23,740,434	180,924	3,251,035	27,172,393	12,722,649	663,295	13,385,944	80,555	40,638,892
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված ներդրումային արժեթղթեր	-	737,726	475,998	1,213,724	-	8,295,566	8,295,566	-	9,509,290
Հիմնական միջոցներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	-	-	-	-	-	-	-	8,202,522	8,202,522
Ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	-	-	567,275	567,275
Բռնագանձված ակտիվներ	-	-	2,529,398	2,529,398	-	-	-	-	2,529,398
Այլ ակտիվներ	2,306,030	33,895	261,299	2,601,224	23,682	63,523	87,205	1,866	2,690,295
Ընդամենը ակտիվներ	102,092,749	37,282,315	40,517,012	179,892,076	95,188,858	72,914,828	168,103,686	29,576,038	377,571,800
Պարտավորություններ									
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	9,830,500	1,328,860	1,601,585	12,760,945	145,745	-	145,745	72,021	12,978,711
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	48,311	-	-	48,311	-	-	-	-	48,311
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	115,773,932	29,836,363	64,967,567	210,577,862	49,536,700	1,308,044	50,844,744	-	261,422,606
Այլ փոխառու միջոցներ	214,520	1,078,081	3,747,025	5,039,626	11,174,424	12,930,232	24,104,656	-	29,144,282
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	-	9,434,292	9,434,292	7,801,399	-	7,801,399	-	17,235,691
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	42,620	82,340	301,647	426,607	775,764	237,676	1,013,440	-	1,440,047
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	-	699,521	699,521	-	-	-	-	699,521
Այլ պարտավորություններ	-	-	-	-	904,643	-	904,643	-	904,643
Պայմանական և պայմանագրային պարտավորությունների գծով պահուստ	776,585	128,203	688,949	1,593,737	-	16,317	16,317	-	1,610,054
Պարտավորությունների և անկանխատեսելի դեպքերի պահուստներ	149,784	-	-	149,784	-	-	-	-	149,784
Ստորադրյալ փոխառություններ	-	-	787	787	336,098	-	336,098	-	336,885
Ընդամենը պարտավորություններ	126,836,252	32,453,847	81,441,373	240,731,472	70,674,773	14,492,269	85,167,042	72,021	325,970,535
Զուտ դիրք	(24,743,503)	4,828,468	(40,924,361)	(60,839,396)	24,514,085	58,422,559	82,936,644	29,504,017	51,601,265
Կուտակված ձեռքբերված	(24,743,503)	(19,915,035)	(60,839,396)		(36,325,311)	22,097,248			

(հազար ՀՀ դրամ)

**34. Ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետների վերլուծություն
(շարունակություն)**

	31 դեկտեմբերի 2020թ.								
	Ցախհանք և միջև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	Ընդամենը 12 ամսից թիջ ծամկետով	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը 12 ամսից ավել ծամկետով	Ամսամկետ	Ընդամենը
Պարտավորություններ և դրամաց համարժեքներ Առևտրային արժեթղթեր Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	33,344,488 580,170	–	– 7,450	33,344,488 587,620	–	– 291,429	– 291,429	–	33,344,488 879,049
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	3,651	–	–	3,651	–	–	–	–	3,651
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	1,694,574	–	5,038	1,699,612	418,041	–	418,041	14,826,673	16,944,326
Ներդրումային արժեթղթեր Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված ներդրումային արժեթղթեր	5,038,106 29,121,911	31,418,638 40,624	51,955,548 1,519,297	88,412,292 30,681,832	85,575,815 4,731,720	55,607,514 54,275	141,183,329 4,785,995	– 80,555	229,595,621 35,548,382
Հիմնական միջոցներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	417,497	–	135,029	552,526	2,629,475	–	2,629,475	–	3,182,001
Ոչ նյութական ակտիվներ Բռնագանձված ակտիվներ Ընթացիկ ակտիվներ շահութահարկի գծով	–	–	–	–	–	–	–	8,605,113	8,605,113
Այլ ակտիվներ	–	–	–	–	–	–	–	330,808	330,808
Ընդամենը ակտիվներ	–	–	1,693,043	1,693,043	–	–	–	–	1,693,043
Այլ ակտիվներ	–	–	216,837	216,837	–	–	–	–	216,837
Այլ ակտիվներ	1,617,428	154,692	280,309	2,052,429	31,538	7,763	39,301	1,865	2,093,595
Ընդամենը ակտիվներ	71,817,825	31,613,954	55,812,551	159,244,330	93,386,589	55,960,981	149,347,570	23,845,014	332,436,914
Պարտավորություններ									
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	4,312,028	–	2,258,887	6,570,915	–	–	–	78,389	6,649,304
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	45,315	–	–	45,315	–	–	–	–	45,315
Այլ փոխառու միջոցներ Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	98,178,864 198,633	22,694,918 552,251	73,246,636 2,991,620	194,120,418 3,742,504	32,556,075 10,393,230	1,296,582 9,382,733	33,852,657 19,775,963	–	227,973,075 23,518,467
Վարձակալության գծով պարտավորություններ Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	–	–	11,688,267	11,688,267	9,838,850	–	9,838,850	–	21,527,117
Այլ պարտավորություններ Պայմանական և պայմանագրային պարտավորությունների գծով պահուստ	29,827	61,724	257,472	349,023	844,581	568,286	1,412,867	–	1,761,890
Այլ պարտավորություններ Պայմանական և պայմանագրային պարտավորությունների գծով պահուստ	–	–	–	–	915,029	–	915,029	–	915,029
Այլ պարտավորություններ Պայմանական և պայմանագրային պարտավորությունների գծով պահուստ	203,386	70,674	840,632	1,114,692	–	18,739	18,739	–	1,133,431
Ստորագրած փոխառություններ	230,632	–	–	230,632	–	–	–	–	230,632
Ընդամենը պարտավորություններ	–	794	–	794	365,813	–	365,813	–	366,607
Ընդամենը պարտավորություններ	103,198,685	23,380,361	91,283,514	217,862,560	54,913,578	11,266,340	66,179,918	78,389	284,120,867
Զուտ դիրք	(31,380,860)	8,233,593	(35,470,963)	(58,618,230)	38,473,011	44,694,641	83,167,652	23,766,625	48,316,047
Կուտակված ձեռքբերված	(31,380,860)	(23,147,267)	(58,618,230)		(20,145,219)	24,549,422			

35. Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ

ՀՀՄՍ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտումներ» ստանդարտի համաձայն կողմերը համարվում են կապակցված, եթե կողմերից մեկը հնարավորություն ունի վերահսկել կամ նշանակալի ձևով ազդել մյուս կողմի գործառնական և ֆինանսական որոշումների վրա: Ներկայացվող համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աշուտով խմբի կապակցված կողմերն են՝ նրա մայր կազմակերպությունը, ղեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձիք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները: Խմբի վերջնական վերահսկող է հանդիսանում արգենտինացի գործարար Է. Էռնեսկյանը:

Խումբն իր գործունեության ընթացքում ներգրավված է լինում կապակցված կողմերի հետ մի շարք գործարքներում: Այդ գործարքները ներառում են վարկերը, ավանդները և այլն: Գործարքների ծավալները, մնացորդները տարվա վերջի դրությամբ և տարվա եկամուտը և ծախսը հետևյալն են.

(հազար ՀՀ դրամ)

35. Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ (շարունակություն)

Կապակցված կողմերի հետ գործառնությունների գծով մնացորդները ներկայացված են ստորև.

Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններից եկամուտներն ու ծախսերը հետևյալն են.

	31 դեկտեմբերի 2021թ.			31 դեկտեմբերի 2020թ.		
	Մայր կազմակեր- պություն	Ընդհանուր հսկողության տակ գտնվող ընկերություններ	Առանցքային դեկլավար անձնակազմ և նրանց ընտանիքի անդամներ	Մայր կազմակեր- պություն	Ընդհանուր հսկողության տակ գտնվող ընկերություններ	Առանցքային դեկլավար անձնակազմ և նրանց ընտանիքի անդամներ
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն						
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ						
Վարկերի մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ, համախառն	128	38,478,523	464,979	24	33,701,291	535,768
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր	90,982	15,218,151	837,294	2,565	20,831,372	890,583
Տարվա ընթացքում մարված վարկեր	(86,462)	(15,748,620)	(1,009,493)	(2,461)	(16,054,140)	(961,372)
Վարկերի մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, համախառն	4,648	37,948,054	292,780	128	38,478,523	464,979
Հանած՝ վարկերի գծով արժեզրկման պահուստ	(42)	(42,502)	(1,705)	(2)	(84,329)	(5,016)
Վարկերի մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, զուտ	4,606	37,905,552	291,075	126	38,394,194	459,963
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ						
Ավանդների մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	273,832	56,348,198	1,302,617	682,507	58,228,472	285,990
Տարվա ընթացքում ստացված ավանդներ	221,225	172,226,170	6,369,121	515,044	147,307,774	4,008,104
Տարվա ընթացքում վճարված ավանդներ	(321,514)	(169,566,603)	(6,630,555)	(923,719)	(149,188,048)	(2,991,477)
Ավանդների մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	173,543	59,007,765	1,041,183	273,832	56,348,198	1,302,617
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ – ստորադաս փոխառություններ						
Ստորադաս փոխառությունների մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	–	366,607	–	–	5,806,646	–
Ստորադաս փոխառության մարումներ	–	–	–	–	(5,599,452)	–
Արտարժույթի վերագնահատումից զուտ արդյունք	–	(30,090)	–	–	163,093	–
Այլ շարժեր	–	368	–	–	(3,680)	–
Ստորադաս փոխառությունների մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	–	336,885	–	–	366,607	–
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում չձանաչված հոդվածներ						
Տրամադրված երաշխիքներ	–	–	237,131	–	–	42,056
Համալարիակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվություն						
Տոկոսային եկամուտ	–	3,205,122	31,326	–	2,964,535	29,661
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	129	19,984	1,713	99	18,981	648
Այլ եկամուտ	174	77,705	2,636	657	85,104	2,154
Տոկոսային ծախս	(3,460)	(2,107,255)	(76,505)	(6,378)	(2,180,496)	(74,165)
Արժեզրկումից կորուստների գծով ծախս	(40)	41,827	3,311	(2)	(59,654)	(4,516)
Այլ ծախսեր	–	(27,878)	(32,749)	–	(20,814)	(33,202)

(հազար ՀՀ դրամ)

35. Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ (շարունակություն)

Դեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումները հետևյալն են.

	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.
Աշխատավարձ և այլ կարճաժամկետ վճարումներ	746,485	699,366
Ընդամենը առանցքային կառավարչական անձնակազմի փոխհատուցում	746,485	699,366

36. Ֆինանսավորման գործունեության արդյունքում առաջացող պարտավորությունների փոփոխություն

	Ծան.	Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	Այլ փոխառու միջոցներ	Ստորադաս փոխառություններ	Վարձակալության գծով պարտավորու- թյուններ	Ֆինանսավորման գործունեությու- նից ընդամենը պարտավորու- թյուններ
Հաշվեկշռային արժեք 2019 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	18, 20, 21	19,920,288	21,177,406	5,806,646	2,066,563	48,970,903
Թողարկումից մուտքեր		-	4,985,907	-	-	4,985,907
Մարումներ		-	(2,887,004)	(5,599,452)	(346,644)	(8,833,100)
Արտաթուղթային փոխարկումներ		1,591,500	235,172	164,207	-	1,990,879
Այլ		15,329	6,986	(4,794)	41,971	59,492
Հաշվեկշռային արժեք 2020 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	18, 20, 21	21,527,117	23,518,467	366,607	1,761,890	47,174,081
Թողարկումից մուտքեր		8,218,900	10,943,758	-	-	19,162,658
Մարումներ		(11,352,600)	(5,190,879)	-	(581,853)	(17,125,332)
Արտաթուղթային փոխարկումներ		(1,066,415)	(149,204)	(29,716)	-	(1,245,335)
Անկանխիկ գործարքներ		-	-	-	95,334	95,334
Այլ		(91,311)	22,140	(6)	164,676	95,499
Հաշվեկշռային արժեք 2021 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	18, 20, 21	17,235,691	29,144,282	336,885	1,440,047	48,156,905

«Այլ» տողում ներառված են նոր ձևավորված վարձակալության գծով պարտավորությունները և անկանխիկ շարժում հանդիսացող վարձակալության վերանայումները: Այն նաև ներառում է թողարկված պարտքային արժեթղթերի, այլ փոխառու միջոցների, ստորադաս փոխառությունների և վարձակալության գծով պարտավորությունների գծով հաշվեգրված, բայց դեռևս չվճարված տոկոսները: Խումբը դասակարգում է վճարված տոկոսները որպես դրամական միջոցների հոսքեր՝ ստացված գործառնական գործունեությունից: Անկանխիկ գործարքները ներառում են 2021 թվականին կատարված վարձակալական պարտավորությունների հավելումները:

37. Կապիտալի համարժեքություն

Խումբն ակտիվորեն կառավարում է կապիտալը իր գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը ծածկելու նպատակով: Խմբի կապիտալի համարժեքությունը վերահսկվում է՝ կիրառելով Բազելյան համաձայնագրով սահմանված կապիտալի գծով սկզբունքներն ու ցուցանիշները և Բանկի վերահսկման նպատակով ԿԲ-ի կողմից սահմանված նորմատիվները:

Բանկի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են՝ համոզվել, որ Բանկի կապիտալը համապատասխանում է վերահսկողի կողմից սահմանված պահանջներին, և որ Բանկն ապահովում է ամուր վարկային վարկանիշ և ուժեղ կապիտալի ցուցանիշներ՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթը առավելագույնի հասցնելու նպատակով:

Խումբը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և իրականացնում համապատասխան ճշգրտումները տնտեսական պայմանների և իր գործունեության ռիսկերի փոփոխությանը համապատասխան: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ փոփոխելու համար Խումբը կարող է փոփոխել բաժնետերերին վճարվող շահաբաժինների գումարը, կապիտալը վերադարձնել բաժնետերերին կամ բաժնետոմսեր թողարկել: Նախորդ տարիների համեմատ նպատակներում, քաղաքականությունում և գործընթացներում փոփոխություններ չեն եղել: Անկանխիկ գործարքները ներառում են 2021 թվականին կատարված վարձակալական պարտավորությունների հավելումները:

(հազար ՀՀ դրամ)

37. Կապիտալի համարժեքություն (շարունակություն)

Խումբը որպես կապիտալ ճանաչում է ՀՀ օրենսդրությամբ բանկերի կապիտալի համար սահմանված հոդվածները: ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայիս պահանջների համաձայն, որոնք հիմնված են 1988թ. Բազելյան համաձայնագրի սկզբունքների վրա, բանկերը պետք է ապահովեն, որպեսզի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը, ինչպես նաև հիմնական կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը (Ն1.1 և Ն1.2 կապիտալի համարժեքության ցուցանիշները) բարձր լինի սահմանված նվազագույն մակարդակից: 2021թ. և 2020 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ն1.1 և Ն1.2 ցուցանիշները կազմել են համապատասխանաբար 9% և 12%: 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում է սահմանված մակարդակին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 1988թ. Բազելյան համաձայնագրի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի կառուցվածքի վերլուծությունը 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.
1-ին դասի կապիտալ	49,450,612	45,195,850
2-րդ դասի կապիտալ	2,130,631	3,146,829
Ընդհանուր կապիտալ	51,581,243	48,342,679
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	300,946,751	297,766,483
Կապիտալի համարժեքության նորմատիվ Ն1.1	16.43%	15.18%
Կապիտալի համարժեքության նորմատիվ Ն1.2	17.14%	16.24%

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկերի կշռման գործակիցների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են վարկային, շուկայական և գործառնական ռիսկերի գնահատման համաձայն:

Ժամանակաշրջանի ընթացքում Խումբը պահպանել է կապիտալի համարժեքության նկատմամբ բոլոր պահանջները:

38. Հետագա իրադարձություններ

Ուկրաինայի պատերազմի արդյունքում շատ առաջատար երկրներ և տնտեսական միություններ հայտարարել են Ռուսաստանի դեմ խիստ տնտեսական պատժամիջոցների մասին, ներառյալ ռուսական բանկերը, այլ կազմակերպություններ և անհատներ: Պատերազմի սկզբից ի վեր տեղի է ունեցել ռուսական ռուբլու զգալի արժեզրկում արտարժույթի նկատմամբ, ինչպես նաև արժեթղթերի շուկայում Ռուսաստանի և այլ շուկաներում ցուցակված ռուսական ընկերությունների արժեքի զգալի կորուստ: Իրավիճակը դեռ շարունակվում է, բայց դա արդեն իսկ հանգեցրել է հումանիտար ճգնաժամի և հսկայական տնտեսական կորուստների Ուկրաինայում, Ռուսաստանում և մնացած աշխարհում: Ուկրաինան և Ռուսաստանը Հայաստանի կարևոր առևտրային գործընկերներն են: Ակնկալվում է, որ պատերազմը բացասաբար կանդրադառնա Հայաստանի տնտեսության վրա: Քանի որ պատերազմը դեռ շարունակվում է, անհնար է արժանահավատորեն գնահատել այն ազդեցությունը, որը դա կարող է ունենալ Խմբի բիզնեսի վրա, քանի որ ընդհանուր առմամբ տնտեսության վրա ազդեցության մեծության վերաբերյալ անորոշություն կա: Խմբի ղեկավարությունը վերահսկում է տնտեսական իրավիճակը ներկա միջավայրում: Խումբը Ուկրաինայում պատերազմը համարում է չճշգրտվող հետհաշվեկշռային իրադարձություն: